

FINANSMINISTERIET

Aftaler om den kommunale og regionale økonomi

Juni 2017

2018

FINANSMINISTERIET

Aftaler om den kommunale og regionale økonomi

Juni 2017

2018

Aftaler om den kommunale og regionale økonomi for 2018
Juni 2017

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Publikationen kan bestilles eller afhentes hos:

Rosendahls
Vandtårnsvej 83A
2860 Søborg
T 4322 7300
E distribution@rosendahls.dk
rosendahls.dk

Denne publikation er udarbejdet af
Finansministeriet
Center for kommuneøkonomi og regioner
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 3392 3333

Omslag: BGRAPHIC
Tryk: Rosendahls a/s
Oplag: 1.000
ISBN: 978-87-93531-17-8

Elektronisk publikation:
ISBN: 978-87-93531-18-5

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside
fm.dk

Indhold

Indledning.....	5
Aftale om kommunernes økonomi for 2018.....	9
Aftale om regionernes økonomi for 2018.....	33
Bloktilskudsaktstykket for 2018.....	59

Indledning

Regeringen indgik den 1. og 6. juni 2017 aftaler med henholdsvis KL og Danske Regioner om kommunernes og regionernes økonomi for 2018. Hovedtallene for kommune- og regionsaftalerne fremgår af *tabel 1*.

Tabel 1

Aftalte drifts- og serviceudgifter i kommuner og regioner i 2018

Mio. kr., 2018-pl	Kommuner	Regioner	
		Sundhed	Regional udvikling
Udgangspunkt for aftalerne	245.232	111.381	3.056
Kommunerne			
Løft til borgernær kernevelværd, herunder ældreområdet	800		
<i>Måltretning af frigjorte midler til kernevelværd</i>	<i>500</i>		
Regionerne			
Løft af sundhed		500	
Prioritering i regionerne		131	
Effektiviseringsgevinster fra kvalitetsfundsbyggerierne		-131	

Kommunerne

Udgangspunktet for aftalen er, at der med de gennemførte initiativer i moderniserings- og effektiviseringsprogrammet kan frigøres 1 mia. kr. i 2018. Heraf kan ½ mia. kr. prioriteres bredt i den offentlige sektor, hvilket er afspejlet i det kommunale udgiftsloft for 2018.

Med aftalen løftes kommunernes økonomi med 0,8 mia. kr. i 2018 i forhold til det kommunale udgiftsloft til prioritering af borgernær kernvelværd, herunder for at understøtte kommunernes arbejde med at yde værdig pleje og omsorg for ældre borgere. Derudover målrettes de resterende 0,5 mia. kr., som er frigjort med moderniserings- og effektiviseringsprogrammet, til kernevelværd i kommunerne.

Regeringen og KL er samtidig enige om at videreføre moderniserings- og effektiviseringsprogrammet, der årligt frigør 1 mia. kr. Parterne er i den sammenhæng enige om at gennemføre en række initiativer, der understøtter kommunernes styrings- og prioriteringsmuligheder og en bedre ressourceudnyttelse. Det indebærer bl.a. kulegravning af regler og styring på ældre- og dagtilbudsområdet, øget automatisering på bl.a. administrations- og ydelsesområdet, analyse

Indledning

af betalingsløsninger samt opfølgning på mulighederne for facility management, effektiv ejendomsadministration, vejvedligehold, it-drift og løn og bogholderi.

Regeringen og KL er derudover enige om, at kommunerne skal arbejde for at sænke skatterne med samlet set 250 mio. kr. i 2018 for kommunerne under ét. Med henblik på at understøtte skattenedsættelser i den enkelte kommune etableres en tilskudsordning til skattenedsættelser på 450 mio. kr. Tilskudsordningen målrettes kommuner, der nedsætter indkomstskatten uden at hæve andre skatter.

Med aftalen er parterne endvidere enige om, at det kommunale anlægsniveau udgør 17 mia. kr. i 2018. Parterne er herunder enige om at udmønte 2,7 mia. kr. fra Kvalitetsfonden i 2018 til prioritering af de fysiske rammer i folkeskolen, daginstitutioner og på ældreområdet.

Aftalen indebærer også et ekstraordinært finansieringstilskud på 3½ mia. kr., hvoraf 2 mia. kr. fordeles på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår. Herunder forhøjes særtilskudspuljen til særligt vanskeligt stillede kommuner til 350 mio. kr. i 2018, og der afsættes en lånepulje på 500 mio. kr. til styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner.

Regionerne

Med aftalen løftes regionernes økonomi med 0,5 mia. kr. i 2018 til forsat kvalitetsudvikling af sundhedsvæsenet til gavn for patienterne samt til medicin. Rammen for de regionale netto-driftsudgifter på sundhedsområdet er dermed 111,9 mia. kr. i 2018. Hertil kommer DUT mv. Derudover prioriteres effektiviseringsgevinster på 131 mio. kr. i 2018 fra kvalitetsfundsbyggerierne til ny sygehusaktivitet, herunder til demografi og kræft mv. Aktiviteten på sygehusområdet er forudsat øget med 2 pct. i 2018, hvilket tilvejebringes gennem produktivetsforbedringer på 2 pct. i 2018.

Der er i 2018 aftalt et loftsbelagt niveau for den regionale anlægsaktivitet (brutto) på 2,2 mia. kr. på sundhedsområdet (ekskl. udgifter vedrørende sygehusbyggerier med kvalitetsfondstøtte) med tillæg af statsligt projektilskud på 0,2 mia. kr. i henhold til Kræftplan IV. Der er enighed om, at ½ mia. kr. af regionernes bloktilskud er betinget af, at den aftalte ramme for anlægsudgifter overholdes i regionernes budgetter. Hertil kommer et forudsat afløb fra anlægsinvesteringer med kvalitetsfondsstøtte på 4,8 mia. kr. i 2018.

Aftalen betyder endvidere, at regionerne forsat frigør midler i 2018 som følge af den regionale indkøbsstrategi. Endelig er parterne enige om at målrette ressourcer fra administration til den patientnære sundhed og borgernære opgaver i regionerne. På den baggrund igangsættes bl.a. analyser af regionernes administration.

**Aftale om
kommunernes
økonomi for 2018**

Aftale om kommunernes økonomi for 2018

---

1. juni 2017

---

1. Indledning

Det er 10 år siden, at kommunalreformen skabte stærkere kommuner og dermed et bedre grundlag for at udvikle den service, som den offentlige sektor er sat i verden for at yde til borgere og virksomheder. Kommunerne har i høj grad udnyttet de muligheder, som reformen har givet dem, og skabt mere og bedre service for skattekroneerne.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne i de kommende år fortsætter med at bidrage til den omstilling af velfærdssamfundet, som er nødvendig for at sikre stadig bedre offentlig service inden for stramme økonomiske rammer. Det forudsætter, at kommunerne i stigende omfang får mulighed for at tænke sammenhænge på tværs af opgaveområder og myndighedsgrænser, og at nye teknologier og tidligere indsatser anvendes med henblik på at sikre, at alle borgere deltager aktivt i samfundet. Målet er en offentlig sektor, hvor opgaveløsningen i højere grad tager udgangspunkt i borgernes og virksomhedernes behov frem for bureaukratiske regler og myndighedsgrænser.

For at understøtte dette har regeringen igangsat arbejdet med en sammenhængsreform, som skal skabe mere sammenhæng for borgerne i den offentlige opgaveløsning. Regeringen vil løbende inddrage KL i arbejdet med henblik på at præsentere et samlet reformprogram i starten af 2018.

Regeringen og KL igangsatte med aftale om kommunernes økonomi for 2017 et fælles flerårigt moderniserings- og effektiviseringsprogram. Kommunerne har med programmet påtaget sig et stort ansvar for at modernisere og effektivisere den kommunale service og samtidig sikre et styrket lokalpolitisk råderum til at kunne prioritere til gavn for borgerne.

Kommunernes økonomi er som den samlede offentlige økonomi udfordret af stigende udgiftspres. Regeringen og KL er enige om at prioritere ressourcerne, hvor de skaber størst gavn for borgerne. Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet fremmer mulighederne for at omprioritere midler på tværs af sektorer og myndigheder.

Regeringen og KL er desuden enige om, at det bærende princip for samarbejdet om at udvikle den borgernære service er mål- og rammestyring. Regeringen og KL er derfor enige om at gennemføre en række initiativer, der understøtter kommunernes styrings- og prioriteringsmu-

ligheder og en bedre ressourceudnyttelse, herunder bl.a. en gennemgribende forenkling af lov om aktiv beskæftigelse.

2. Kommunernes økonomi for 2018

Regeringen og KL er med afsæt i de gennemførte initiativer i det fælles moderniserings- og effektiviseringsprogram enige om, at der i 2018 samlet kan frigøres 1 mia. kr. Heraf frigøres 0,5 mia. kr. til prioritering bredt i den offentlige sektor, hvilket er afspejlet i udgiftslofterne fra 2018-2020.

Det kommunale udgiftsloft er udgangspunktet for den kommunale serviceramme for 2018. Regeringen og KL er enige om at løfte dette udgangspunkt med 800 mio. kr. til prioritering af borgernær kernevelfærd, herunder for at understøtte kommunernes arbejde med at yde værdig pleje og omsorg for ældre borgere. Den kommunale serviceramme i 2018 udgør således 246,0 mia. kr. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af DUT mv.

Regeringen og KL er enige om, at de resterende 0,5 mia. kr. frigjorte midler fra moderniserings- og effektiviseringsprogrammet i 2018 forbliver i kommunerne til kernevelfærd.

Regeringen og KL er enige om, at kommunernes investeringer i 2018 udgør 17 mia. kr. Dette indebærer dermed et løft i forhold til aftalen for 2017.

De kommunale investeringers primære hensyn er at understøtte den borgernære velfærd. Regeringen og KL er på den baggrund enige om, at de kommunale investeringer i højere grad skal målrettes investeringer i de fysiske rammer for den borgernære velfærd, og at dette vil blive afspejlet i den kommunale budgetlægningsproces. Parterne er herunder enige om at udmønte 2,7 mia. kr. fra Kvalitetsfonden i 2018 til prioritering af de fysiske rammer i folkeskolen, daginstitutioner og på ældreområdet.

Regeringen og KL er enige om, at det er en central forudsætning for økonomiaftalen, at den aftalte kommunale anlægsramme i 2018 overholdes i både budgetterne og regnskaberne.

Af hensyn til de offentlige finanser og efterlevelse af budgetloven er der fastsat et loft over de kommunale investeringer i 2018. Dermed er 1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsudgifter holder sig inden for den aftalte anlægsramme under hensyntagen til det samlede budgetterede niveau for drifts- og anlægsudgifter. Samtidig er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes aftaleoverholdelse i budgetterne for serviceudgifterne i 2018.

Regeringens ambition er at sænke skattetrykket. Regeringen og KL er enige om, at kommunerne skal arbejde for at sænke skatterne med samlet set 250 mio. kr. i 2018 under ét.

Med henblik på at understøtte skattenedsættelser i den enkelte kommune etableres derfor en tilskudsordning til skattenedsættelser på 450 mio. kr. Tilskudsordningen målrettes kommuner, der nedsætter indkomstkatten uden at hæve andre skatter. Tilskudsprocenten kan højst

udgøre 75 pct. af provenutabet i 2018, 50 pct. i 2019 og 2020 og 25 pct. i 2021. Hvis der gennemføres skattenedsættelser på over 450 mio. kr., nedsættes tilskudsprocenten.

Der er dog enighed om, at nogle kommuner skal have mulighed for at hæve skatten i 2018 inden for en ramme på 200 mio. kr. Forudsætningen herfor er, at andre kommuner sætter skatten tilsvarende ned.

Hvis der for 2018 sker en skatteforhøjelse for kommunerne under ét, vil der i medfør af gældende lov ske en modgående regulering af bloktilskuddet svarende til overskridelsen.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne ikke skal opkræve indtægter fra parkeringsordninger af finansielle hensyn.

Regeringen vil søge tilslutning i Folketinget til at stramme den eksisterende modregningsordning for kommunale parkeringsindtægter.

Kommunerne har i de senere år reduceret byggesagsgebyrerne til glæde for borgere og virksomheder. Regeringen og KL forventer, at der arbejdes videre med at reducere kommunernes byggesagsgebyrer for at lette byrder for borgere og virksomheder. Det kan eksempelvis ske gennem en reduktion af kommunernes timepriser for byggesagsbehandling. Parterne vil derudover følge op på evalueringen af de aftalte servicemål for sagsbehandlingstider, der følger af økonomiaftalen for 2015.

Det ekstraordinære finansieringstilskud fastsættes til 3,5 mia. kr. i 2018, hvoraf 2 mia. kr. fordeles på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår.

Der afsættes en lånepulje på i alt 250 mio. kr. målrettet investeringer med et effektiviseringspotentiale ved fx at give grundlag for lavere driftsudgifter på sigt. Derudover afsættes en lånepulje på 400 mio. kr. målrettet kommuner med behov for større strukturelle investeringer på de borgernære områder.

Regeringen og KL er enige om, at særtilskudspuljen til særligt vanskeligt stillede kommuner forhøjes til 350 mio. kr. i 2018. Hertil afsættes en lånepulje på 500 mio. kr. med henblik på styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner.

Regeringen og KL er enige om, at der for kommunerne under ét vil være balance i den kommunale økonomi i 2018 med nedenstående forudsætninger.

Tabel 1
Balance for kommunerne i 2018

Mio. kr., 2018-pl	Aftale
Serviceudgifter, netto	246.047
Aktivtetsbestemt medfinansiering	20.688
Overførsler	71.760
Udgifter til forsikrede ledige mv.	10.991
Bruttoanlæg (ekskl. ældreboliger)	17.000
Øvrige udgifter	818
Udgifter i alt	367.305
Skatteindtægter	-284.013
Bloktilskud mv.	-68.616
- Heraf betinget bloktilskud	-4.000
Beskæftigelsestilskud	-10.991
Øvrige indtægter	-7.686
Indtægter i alt	-371.305

Øvrige økonomiske forudsætninger

Det er forudsat i aftalen, at kommunernes overførselsudgifter vil udgøre 71,8 mia. kr. i 2018, og at kommunernes udgifter til forsørgelse og aktivering af forsikrede ledige mv. vil udgøre 11,0 mia. kr. i 2018.

De øvrige økonomiske forudsætninger for den kommunale økonomi i 2018 fremgår af boks 1.

Boks 1 **Øvrige økonomiske forudsætninger**

Bidrag til regionerne

Udgangspunktet for kommunernes grundbidrag på udviklingsområdet for 2017 var 131 kr. pr. indbygger. For 2018 vil pris- og lønregulering indebære, at udgangspunktet for bidragsfastsættelsen vil være et grundbidrag på 133 kr. pr. indbygger på udviklingsområdet. Reguleringen er fastsat på basis af et skøn for den regionale pris- og lønudvikling fra 2017-2018 på 1,4 pct. inkl. medicin.

Pris- og lønudvikling

Der anvendes et skøn for pris- og lønudviklingen for kommunerne fra 2017-2018 for de samlede udgifter inkl. overførsler på 1,7 pct. PL-skønnet for serviceudgifter (ekskl. overførsler) er 1,7 pct. fra 2017-2018, og PL-skønnet for anlægsudgifter er 2,4 pct. fra 2017-2018. Der er forudsat en satsreguleringsprocent for 2018 på 2,0 pct. Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at færdiggøre det igangsatte samarbejde om analyse af den offentlige lønudvikling.

3. En mere sammenhængende offentlig sektor

Rammerne for den offentlige sektor er udfordret af et stigende udgiftspres på en række velfærdsområder og en opgaveløsning, der i høj grad er opdelt efter strukturer og myndighedsgrænser frem for borgernes og virksomhedernes behov. Regeringen har derfor igangsat arbejdet med en sammenhængsreform.

Kommunerne er i gang med en ambitiøs omstilling, hvor der i højere grad tænkes på tværs af områder og kommunegrænser, ny teknologi implementeres i mødet med borgeren, og arbejdsgangene i kommunen automatiseres. Regeringen og KL er enige om at understøtte denne udvikling og bidrage til, at kommunerne får de bedst mulige betingelser i arbejdet for en mere sammenhængende offentlig sektor.

Bedre kvalitet og en mere sammenhængende indsats til borgerne kommer bl.a. gennem regelforenklinger, der giver medarbejderne mere tid til deres kerneopgaver. Regeringen og KL er enige om at kulegrave ældre- og dagtilbudsområdet for at sikre, at dokumentation og registreringer skal være styringsrelevante og målorienterede, ligesom der foretages en gennemgang af styringen på områderne. Derudover vil regeringen drøfte en national målsætning for afbureaukratisering med kommuner og regioner frem mod starten af 2018.

For yderligere at styrke arbejdet med regelforenklinger og effektiviseringer er regeringen og KL enige om at genindføre en udfordringsret, hvor kommunale medarbejdere og private leverandører til kommunerne får mulighed for at udfordre de statslige og lokale regler. Udfordringsretten omfatter også forslag, der kræver lovændringer.

En mere sammenhængende offentlig sektor forudsætter, at der i højere grad arbejdes på tværs af strukturer. Regeringen har derfor præsenteret et udspil om nytænkning af opgaveløsningen på tværs af den offentlige sektor. Regeringen og KL er enige om at understøtte arbejdet med etablering af tværkommunale samarbejder om it-drift, vejvedligeholdelse og løn og bogholderi. Der følges op i aftale om kommunernes økonomi for 2019.

Regeringen og KL er endvidere enige om at videreføre de eksisterende brugertilfredsundersøgelser i en 4-årig periode 2018-2021. Projektet skal understøtte det lokale kvalitetsudviklingsarbejde og bidrage til at synliggøre og sammenligne den brugeroplevede kvalitet på ældre-, folkeskole- og dagtilbudsområdet.

Sociale investeringsprogrammer

Erfaringer fra udlandet viser, at offentligt-private samarbejder om sociale investeringsprogrammer kan medvirke til at forebygge problemer hos bestemte borgergrupper igennem tidlige og forebyggende indsatser. Som led i sammenhængsreformen er parterne enige om at undersøge mulighederne for at igangsætte forsøg med sociale investeringsprogrammer på udvalgte områder.

Ledelseskommissionen

God ledelse er afgørende for, at de offentlige ansatte kan yde deres bedste. Regeringen har derfor nedsat en ledelseskommission, der skal komme med konkrete anbefalinger til indsatser, der kan understøtte bedre ledelse i den offentlige sektor.

Fællesoffentligt indkøb

Den offentlige sektor køber hvert år ind for 300 mia. kr. Regeringen er sammen med KL og Danske Regioner enige om, at indkøbet kan tilrettelægges bedre og mere effektivt på tværs af den offentlige sektor. Regeringen, KL og Danske Regioner vil frem mod økonomiaftalen for 2019 arbejde for, at Danske Regioner kan indtræde som medejer af SKI A/S. Parterne er endvidere enige om at opstille en national målsætning for offentlige indkøb frem mod 2018 som en del af det indkøbsstrategiske samarbejde.

4. Sammenhængende læring

Det danske velfærdssamfund hviler på en forudsætning om, at alle, der kan bidrage, skal bidrage. Det kræver bl.a. fagligt stærke læringsinstitutioner, som i samarbejde med forældre giver børn og unge mennesker kundskaber og færdigheder til videre uddannelse og beskæftigelse, og som sikrer, at alle børn kommer med. Regeringen og KL er derfor enige om at arbejde for at styrke sammenhængen fra dagtilbud og folkeskole over kompetencegivende uddannelser til arbejdsmarkedet.

Dagtilbud

Dagtilbuddene spiller en afgørende rolle – både for det enkelte barn og for samfundet, og mange vigtige færdigheder og kompetencer grundlægges i de første år af barnets liv. I Danmark har vi gode muligheder for tidlige indsatser, bl.a. gennem en styrkelse af kvaliteten i dagtilbud og en mere sammenhængende tidlig indsats. Det er vigtigt for alle børn, men det er særligt vigtigt for socialt udsatte børn.

Regeringen og KL er enige om at styrke kvaliteten i dagtilbuddene gennem samarbejde om bl.a. implementering af den styrkede pædagogiske læreplan. Kvalitet forudsætter bl.a. faglig ledelse, tværfaglige samarbejder, god organisering samt tæt samarbejde med forældre.

Parterne vil endvidere samarbejde om at reducere unødige regulering og dokumentation på dagtilbudsområdet. Regeringen vil sammen med KL komme med forslag til mere meningsfulde dokumentationskrav som led i sammenhængsreformen.

Endelig er parterne enige om, at der er behov for at styrke overgangen fra dagtilbud til skole. Det indebærer bl.a., at dagtilbuddene tilrettelægger et læringsmiljø med forløb og aktiviteter, der understøtter børnenes skolestart og forbereder dem på at komme godt fra start i skolen.

Folkeskolen

Folkeskolereformen sætter ambitiøse mål om at styrke elevernes faglige færdigheder. Den danske folkeskole er blandt de bedste til at udvikle eleverne til aktive medborgere og give dem gode sociale kompetencer. De danske resultater i blandt andet PISA ligger over OECD-gennemsnittet i både matematik, læsning og naturfag. Endvidere trives eleverne generelt i folkeskolen. Reformen indebærer samtidig en stor omstilling af folkeskolen.

Regeringen og KL er enige om at sikre ro om folkeskolen, så den får de bedst mulige rammer for at virkeliggøre folkeskolereformens intentioner. Regeringen og KL vil fortsat følge implementeringen af reformen.

Fokus på sårbare og udsatte elevgrupper

Folkeskolen skal sikre alle børn gode faglige færdigheder og kundskaber som afsæt for deres videre tilværelse. Regeringen og KL er derfor enige om fortsat at arbejde for et inkluderende læringsmiljø for alle børn og sikre opfølgning på anbefalingerne fra inklusionseftersynet. Som led heri er igangsat en udredning af, hvordan den enkelte elevs progression og trivsel kan følges. Samtidig har regeringen igangsat en særlig indsats over for de fagligt svageste elever i folkeskolen og udmønter i de næste tre skoleår en pulje på 500 mio. kr. til løft af de fagligst svageste elever.

Dygtige ledere og undervisere

Regeringen og KL er enige om, at dygtig skoleledelse er en forudsætning for en god folkeskole. En arbejdsgruppe har på den baggrund undersøgt mulighederne for at styrke kompetenceudviklingen af skoleledere og peger på, at der skal fokuseres mindre på teori og mere på udvikling af egen ledelsespraksis. Med afsæt i arbejdsgruppens anbefalinger igangsættes et udvalgsarbejde, som skal udvikle diplomuddannelsesmulighederne, så de bliver mere praksisnære og giver øgede muligheder for specialisering i skoleledelsen.

Som led i folkeskolereformen er det besluttet, at eleverne i folkeskolen inden 2020 skal undervises af lærere, som enten har undervisningskompetence fra læreruddannelsen i de fag, de underviser i, eller har opnået en tilsvarende faglig kompetence via efteruddannelse. I *Aftalen om kommunernes økonomi for 2014* er det aftalt, at målsætningen gradvist skal realiseres i form af en kompetencedækning på mindst 85 pct. i 2016 og mindst 90 pct. i 2018.

På landsplan er kompetencedækningen steget fra 79,6 pct. i 2012/2013 til 85,1 pct. i 2016/2017 opgjort på tværs af alle fag og klasser. I fag som dansk, matematik samt fysik og kemi udgør kompetencedækningen mere end 90 pct.

Regeringen og KL er enige om, at målsætningen om fuld kompetencedækning i 2020 fastholdes, og at det som led i økonomiforhandlingerne for 2019 drøftes, hvorvidt der er behov for større fleksibilitet i de fastsatte måltal fremadrettet med henblik på at udnytte kompetenceudviklingsmidlerne bedst muligt.

En moderne folkeskole med fokus på it

Regeringen og KL er enige om, at it i folkeskolen kan bidrage til at styrke elevernes teknologiforståelse og digitale kompetencer. En afgørende forudsætning er, at det undervisende personale har kompetencer til at undervise i teknologiforståelse og anvende it som pædagogisk redskab i undervisningen. Regeringen og KL vil derfor med afsæt i bl.a. det kommende forsøg med valgfag i teknologiforståelse samt erfaringerne fra samarbejdet om it i folkeskolen følge udviklingen i de it-didaktiske kompetencer og frem mod 2019 undersøge, hvordan disse kompetencer fremadrettet styrkes bedst muligt.

Regeringen og KL er enige om frem mod aftale om kommunernes økonomi for 2019 at undersøge, hvordan anvendelsen af it og digitale læringsressourcer i folkeskolen også fremadrettet kan videreudvikles. Den øgede anvendelse af data på undervisningsområdet skærper behovet for tryk hos både skoler, lærere, elever og forældre om, hvordan data håndteres. For at understøtte dette vil regeringen og KL sammen udarbejde et sæt dataetiske principper for anvendelse af persondata på folkeskoleområdet.

Forberedende grunduddannelse

Hver femte unge har ikke gennemført en ungdomsuddannelse syv år efter grundskolen. Disse unge, der ikke tager den direkte vej til uddannelse eller beskæftigelse, bliver i dag mødt af et komplekst og usammenhængende system af forberedende tilbud. Derfor er regeringen og KL enige om, at der er behov for en reform af det forberedende uddannelsesområde for at sikre den bedst mulige indsats over for den enkelte unge, så flere unge hjælpes på vej til en ungdomsuddannelse eller fodfæste på arbejdsmarkedet.

Regeringen og KL er derfor enige om, at der skal skabes en ny forberedende grunduddannelse, der skal forenkle og styrke indsatsen over for målgruppen. Som led heri er regeringen og KL enige om, at kommunerne skal have et betydeligt større ansvar for målgruppen og dermed følge den indsats til dørs, der starter i dagtilbud, folkeskolen og 10. klasse. Kommuner kompenseres økonomisk for det større ansvar. I forbindelse med reformen skal der i regi af Finansieringsudvalget foretages en vurdering af de byrdefordelingsmæssige virkninger.

5. Forenkling af den aktive beskæftigelsesindsats

Regeringen og KL er enige om, at Danmark har brug for et effektivt og fleksibelt beskæftigelsessystem, som kan få flere mennesker uden for arbejdsmarkedet i job. Der er ligeledes behov for, at virksomhederne får mere kvalificeret arbejdskraft, hvis vi skal opretholde væksten i Danmark.

Med *aftalen om kommunernes økonomi for 2017* igangsatte regeringen og KL en gennemgribende forenkling af lov om aktiv beskæftigelse. Der er i forlængelse af aftalen gennemført et omfattende analysearbejde. Desuden har KL med *En forenklet og mere effektiv beskæftigelsesindsats* fremlagt et ambitiøst forslag til en forenkling af beskæftigelsesindsatsen. Regeringen har herudover indkaldt forslag fra borgere, virksomheder, organisationer og kommuner.

Regeringen og KL er på den baggrund enige om, at der er et stort potentiale ved at gennemføre den gennemgribende forenkling af beskæftigelsesindsatsen, der blev aftalt i økonomiaftalen for 2017.

Med afsæt i de gennemførte analyser, KL's udspil og de øvrige forslag er regeringen og KL enige om, at en ny beskæftigelseslov skal sætte rammerne for mere frihed til lokale og effektive løsninger. Udgangspunktet er, at hovedparten af reglerne i den nye beskæftigelseslov skal være fælles regler for alle målgrupper, og at kun få særlige regler skal gælde et mindre antal hovedmålgrupper.

Regeringen og KL er desuden enige om, at den nye beskæftigelseslov skal danne afsæt for en enklere økonomisk styring af den aktive indsats.

Regeringen vil i efteråret 2017 fremlægge et udspil, der skal forhandles med relevante forligskredse med henblik på at vedtage en gennemgribende forenkling af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Der er i den forbindelse enighed om følgende tiltag med virkning i 2018:

- Et forenklet kontaktforsøg i jobcentre, der er ens på tværs af hovedmålgrupper, og hvor der alene stilles krav til et bestemt antal samtaler i starten af ledighedsforløbet (ikrafttræden medio 2018).
- Udvidelse af den nuværende "standby-ordning", så den fremover omfatter alle målgrupper, dog ikke sygedagpengemodtagere, der har en særlig standby-ordning (ikrafttræden medio 2018).
- En øget digitalisering af de virksomhedsrettede indsatser (obligatorisk brug af VITAS med ikrafttræden 1. januar 2018).

Der er enighed om, at en ny beskæftigelseslov skal udformes med henblik på at optimere digitalisering i både borgerkontakt og som bidrag til at realisere væsentlige administrative lettelser for kommuner og virksomheder. Der skal i den forbindelse ske en øget digitalisering af den virksomhedsrettede indsats.

Regeringen og KL er enige om, at ændringerne skal være i overensstemmelse med de politiske intentioner i de seneste års reformer og ikke må medføre højere strukturel ledighed, lavere strukturel beskæftigelse eller svækkelse af de offentlige finanser.

Regeringen og KL er enige om, at en omfattende regelforenkling af beskæftigelsesindsatsen skal følges op med en retvisende benchmarking af både kommunernes indsats og resultater. Regeringen vil følge op på, at forslaget om et forenklet kontaktforsøg ikke betyder et markant fald i kontakten med de ledige og sygemeldte.

6. Billigere almene boliger

Regeringen og KL er enige om, at der er behov for at øge andelen af mindre og billige almene boliger. Som opfølgning på økonomiaftalerne for 2016 og 2017 har regeringen og KL gennemført et analysearbejde med henblik på at afdække barrierer for tilvejebringelsen af billige almene boliger samt sammenhængen mellem beslutnings- og finansieringsansvar.

Parterne er med afsæt heri enige om at gennemføre en række konkrete tiltag, der vil gøre det muligt for kommuner og boligorganisationer at opføre og drive almene boliger billigere end i dag – til gavn for de mange borgere, der bor eller ønsker at bo i almene boliger, *jf. boks 2*.

Boks 2

Tiltag til billiggørelse

- Forenkling af indretningskrav i almenboligloven og i bygningsreglementet
- Indførelse af en mere fleksibel anvisningsret
- Vejledningsindsats vedr. regler for ommærkning
- Udvidelse af muligheden for at etablere udslusningsboliger
- Gennemførelse af en udbudsvejledning
- Analyse af Landsbyggefondens renoveringsordning
- Inspirationskatalog til kommuner og boligorganisationer vedr. processen for nybyggeri og renovering
- Igangsættelse af arbejde om Digital Post i den almene sektor

Regeringen og KL er ligeledes enige om frem mod aftale om kommunernes økonomi for 2019 at drøfte, hvordan der kan indføres en model for differentiering af grundkapitalniveauet efter den gennemsnitlige boligstørrelse for nybyggeri med henblik på at styrke incitamentet til at bygge små og billige boliger under hensyntagen til behovet for lokal variation i boligstørrelser.

Parterne er enige om at fastholde det kommunale grundkapitalindskud på 10 pct. for alle almene boligtyper i 2018.

Kommunerne arbejder i stigende grad rehabiliterende på bl.a. socialområdet. Regeringen og KL er derfor enige om, at det vil være hensigtsmæssigt at gennemføre tiltag, der kan understøtte kommunernes muligheder for at levere en bedre faglig indsats for borgere i botilbud. I dag kan det være en barriere, at nogle borgere bor i botilbud, som ikke er specialiseret i de pågældende borgeres behov, fx fordi borgernes behov har ændret sig i den tid, de har boet i det pågældende botilbud.

På den baggrund er regeringen og KL enige om, at der behov for at gennemføre en række konkrete tiltag, der skal give mulighed for en mere fleksibel anvendelse af boliger og botilbud for at understøtte den rehabiliterende indsats på socialområdet via en øget faglig specialisering i de enkelte botilbud, *jf. boks 3*. Regeringen vil søge Folketingets tilslutning til at gennemføre tiltagene.

Boks 3**Mere fleksibel anvendelse af boliger og botilbud skal understøtte rehabilitering**

- **Klausulmodel:** Der indføres hjemmel til, at kommunerne kan indskrive et krav i boligdokumenter/lejekontrakter for længerevarende tilbud efter serviceloven og almenlejeloven om, at borgeren kan revideres til en ny bolig, hvis borgerens plejebehov betydeligt forværres eller forbedres.
- **Botilbud målrettet unge:** Der indføres hjemmel til, at kommunerne kan målrette længerevarende botilbud efter serviceloven og almenboligloven til personer med nedsat psykisk og fysisk funktionsevne i alderen 18-30 år.
- **Præcisering af regler for midlertidige botilbud,** således at det bliver tydeligt, hvornår kommunerne kan opsiges eller revidere borgere, der bor i midlertidige botilbud, og kommunerne nemmere kan anvende tilbuddene til afklaringsforløb for borgere, der senere skal på et længerevarende tilbud..
- **Ensartede flytteregler for længevarende boformer:** Der indføres hjemmel til at opsiges borgere ved om- og reorganisering af almene plejeboliger svarende til gældende bestemmelse i bekendtgørelse om lejerettigheder til beboere i længerevarende botilbud efter serviceloven.
- **Afskaffelse af sondring mellem de fysiske rammer for længerevarende og midlertidige botilbud,** således at kommunerne får bedre muligheder for at lade enkelte boliger/værelser udgøre hhv. midlertidige eller længerevarende botilbud afhængig af sammensætningen af borgere på et givent tilbud.
- **Kommunal dækning af skader forvoldt af lejere i almene boliger,** hvor det skønnes, at dennes adfærd er en hindring for at leve op til de lejermæssige forpligtigelser. Dette sikrer enslydende regelsæt for længerevarende tilbud.

7. Vækst, kystbeskyttelse og klimatilpasning

Vækst og udvikling i hele Danmark

Der skal være vækst og udvikling i hele Danmark med fortsat fokus på udviklingen i områderne uden for de større byer. Regeringen og KL ønsker et stærkt og aktivt Danmark med arbejdspladser og gode levevilkår i hele landet. Parterne er derfor enige om at fortsætte implementeringen af initiativerne fra udspillet om *Vækst og udvikling i hele Danmark*.

På nuværende tidspunkt er gennemført ca. 90 af de mere end 120 initiativer fra udspillet. Heriblandt moderniseringen af planloven samt en ny restaurationslov. Regeringen og KL er enige om at understøtte gennemførelse af de resterende initiativer i videst muligt omfang. Det gælder også udflytningen af statslige arbejdspladser, der alle er med til at sikre udvikling i hele Danmark.

Derudover har regeringen med et bredt flertal i Folketinget besluttet at øge lånegrænsen for sommerhuse. Med initiativet gøres det muligt at få realkreditlån op til 75 pct. af sommerhuses værdi mod tidligere 60 pct.

Aftaleparterne noterer sig den eksisterende flerårige bredbåndspulje afsat på finansloven og arbejder med at sikre udbredelse af adgang til mobil- og bredbånddækning i alle dele af landet.

Kystbeskyttelse og klimatilpasning

Klimaforandringer udgør i dag en væsentlig udfordring, der i fremtiden vil blive endnu større. Kysterne skal sikres mod et stigende havniveau, mens bygninger og infrastruktur skal kunne modstå tiltagende regnmængder. Regeringen og KL er på den baggrund enige om en række forenklinger og målrettede initiativer, der forbedrer kommunerne og grundejernes muligheder for at tage hånd om udfordringerne.

Regeringen og KL er endvidere enige om, at beslutningskompetencen ved etablering af kystbeskyttelses anlæg skal samles hos kommunerne (one stop shop) frem for den nuværende delte myndighed med Kystdirektoratet. Én one stop shop vil give kommunerne mulighed for at gøre sagsprocessen mere smidig til gavn for grundejerne, som fremadrettet kun skal søge tilladelse hos én myndighed. Endvidere forenkles sagsprocessen ved, at en række nødvendige dispensationer og tilladelser efter øvrig lovgivning suspenderes, når der gives tilladelse til en helhedsløsning. Endelig samles beslutningskompetence vedr. enkelsager hos kommunerne.

For at sikre en smidig og hurtig sagsbehandling i forhold til etablering af kystbeskyttelse vil regeringen etablere en fast track model for klager.

Regeringen vil endvidere ændre vægtningen i kystbeskyttelseslovens formålsbestemmelse, så grundejere kan kystbeskytte i flere tilfælde og med øget metodefrihed. Regeringen vil endvidere udarbejde vejledende modeller for bidragsfordeling, som vil understøtte kommunerne i spørgsmål om udgiftsdeling mellem ejere i store kystbeskyttelsesprojekter. Et grundlag for kommunernes arbejde findes bl.a. i regeringens Kystanalyse fra 2016, som giver et overblik over risikoen for erosion og oversvømmelse.

Derudover udarbejdes en vejledning om tekniske kystbeskyttelsesmetoder til kommuner og grundejere, bl.a. som følge af ændringen af kystbeskyttelsesloven. Endelig vil regeringen udarbejde en vejledning for byggeri, som opføres i kystnære områder. Vejledningen vil beskrive hvilke forhold, som bygherren bør overveje ved opførelsen af byggeri for at sikre sig mod vandstandsstigninger og stormflod.

Regeringen vil endvidere gøre det lettere at indgå i samarbejde med forsikringsselskaberne om at medfinansiere klimatilpasningsindsats i kommunerne gennem en frivillig finansieringsløsning, som blandt andet kan indebære, at en ejer af en oversvømmelsesudsat bolig, der gentagne gange har været udsat for erstatningskrævende oversvømmelse, kan få finansieret en ny byggegrund et sted, hvor der ikke er risiko for oversvømmelse.

Regeringen og KL er enige om at drøfte medfinansieringsreglerne for kommunale klimaprojekter til håndtering af regnvand, når resultaterne af analyserne i forsyningsstrategien foreligger primo 2018.

8. Socialområdet

Kommunerne har i de senere år arbejdet med en omstilling, hvor rehabilitering og forebyggelse er det bærende princip for de sociale indsatser. Borgerens vilje til at mestre eget liv er så vidt muligt grundstenen i samarbejdet med borgeren og netværket omkring borgeren. Virkningen er positiv såvel socialpolitisk som økonomisk. Flere kommuner oplever dog i stigende grad styringsudfordringer på området.

Regeringen og KL er enige om, at de økonomiske rammer nødvendiggør, at kommunerne fortsat har fokus på at styre udgifterne. Regeringen og KL er endvidere enige om, at bedre sammenhænge og regelforenklinger kan medvirke til at styrke fagligheden og frigøre ressourcer.

Styring på socialområdet

Regeringen og KL er enige om, at bedre sammenhænge og regelforenklinger kan medvirke til at styrke fagligheden og frigøre ressourcer. Parterne har i fællesskab identificeret en række værktøjer og anbefalinger, der skal understøtte kommunernes styring af voksenområdet. Samtidig vil regeringen revidere vejledningen i servicelovens voksenbestemmelser for at synliggøre kommunernes handlemuligheder på området samt gøre den mere praktisk anvendelig for kommunerne.

Parterne er samtidig enige om, at der fortsat er udfordringer, der begrænser kommunernes styringsrum på en uhensigtsmæssig måde. På den baggrund igangsættes et fælles flerårigt analyseprogram med en række indsatsområder. Formålet er udvikling af redskaber, der kan understøtte flow og progression for den enkelte borger, kombineret med bedre styringsmuligheder for kommunerne.

Ankestyrelsens afgørelser har betydning for kommunernes styringsrum. Parterne er enige om at afdække ankestyrelsens praksis, herunder betydning for kommunernes muligheder for at arbejde rehabiliterende.

Bedre sammenhæng på tværs

En lang række kommuner arbejder i dag med at skabe bedre sammenhæng for borgere, der modtager mange ydelser eller indsatser på tværs af forvaltninger og lovgivninger. I forlængelse af regeringens arbejdsprogram for en sammenhængsreform er regeringen og KL enige om at følge og understøtte denne udvikling, herunder gennem initiativer, der belyser snitflader, samspil og overlap mellem eksempelvis social- og beskæftigelsesområdet. Til det formål nedsætter regeringen og KL en fælles arbejdsgruppe.

Opgaveløsningen er på nogle områder i høj grad tilrettelagt efter myndighedsgrænser. Det kan give unødige registreringer og dokumentation. Et eksempel på dette er borgere med flere handleplaner fra forskellige forvaltninger og lovgivninger. En afdækning viser, at antallet af handleplaner, som den enkelte borger har, med fordel kan reduceres til én samlet plan, hvilket vil skabe mere sammenhængende forløb for borgeren såvel som en mere effektiv ressourceudnyttelse.

Derudover er der behov for bedre tværgående dataunderstøttelse for at sikre bedre sammenhæng på tværs af forskellige forvaltninger for den enkelte borger. Regeringen vil i efteråret 2017 søge Folketingets opbakning til at etablere hjemmelsgrundlaget for én samlet plan og for at dele data mellem forvaltninger til sagsbehandling.

Rammer for drift af botilbud

Medarbejderne skal i videst muligt omfang bruge deres tid på opgaver, som skaber værdi for borgerne. Med det formål har regeringen og KL afdækket rammerne for drift af sociale botilbud med fokus på målrettet dokumentation og ressourceudnyttelse. Afdækningen viser, at det bl.a. gennem et mere risikobaseret socialtilsyn er muligt at opnå en fokuseret dokumentation og frigive tid til kerneopgaven. Regeringen vil arbejde for at forenkle regler og rammer, mens KL og kommunerne vil arbejde for en mere effektiv ressourceudnyttelse. Der følges op i økonomiaftalen for 2019.

Forenkling af rammeaftalekonceptet og Tilbudsportalen

Regeringen og KL er enige om at sanere i oplysningerne til Tilbudsportalen og socialtilsyn og herved mindske sociale tilbuds indberetningsbyrde. Parterne er endvidere enige om at forenkle rammeaftalekonceptet, herunder at rammeaftalerne gøres flerårige og opdelingen i en udviklingsstrategi og en styringsaftale afskaffes.

Sociale mål

Regeringen og KL er enige om at samarbejde om opfølgning på regeringens sociale mål, der skal understøtte et kommunalt fokus på løsninger, der virker.

Forenkling af hjælp til børn med handicap

Der er nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af regeringen, KL og Danske Regioner, der har undersøgt mulighederne for at skabe bedre sammenhæng i indsatsen over for børn med handicap og deres familie. På den baggrund er parterne enige om at arbejde for at styrke sammenhæng og fleksibilitet i indsatsen overfor børn med handicap.

Forebyggelse af vold i botilbud

Med aftalen om satspuljen for 2017-2020 er der afsat 400 mio. kr. til en målrettet indsats for at forebygge vold og overgreb på landets botilbud, herunder gennem etableringen af 150 nye særlige pladser i psykiatrien. Regeringen og KL er enige om, at de nye pladser skal udvikles inden for den fastsatte økonomiske driftsramme, og at der henset til behovet for, at pladserne er klar primo 2018, tages udgangspunkt i eksisterende fysiske rammer.

Der foretages en løbende monitorering bl.a. af antal pladser, herunder evt. tomme pladser samt tomgang, varighed af forløb, henvisningsmønstre og personalesammensætning samt om visitationskriterierne matcher den beskrevne målgruppe. Monitoreringen foretages første gang primo 2018. På baggrund heraf følger parterne op.

9. Sammenhængende sundhed og værdig ældrepleje

Kommunerne har en vigtig rolle i at styrke borgernes sundhed og understøtte mestring af egen sygdom i det nære miljø. Kommunerne har siden kommunalreformen styrket forebyggelsesindsatsen på sundhedsområdet markant samt udviklet og udbygget det nære sundhedsvæsen. Udviklingen har betydet, at kommunerne løfter flere opgaver og dermed afhjælper det specialiserede sygehus- og sundhedsvæsen, hvilket er til gavn for både den enkelte og samfundsøkonomien. En fortsat udbygning af det nære sundhedsvæsen er en forudsætning for sygehusenes stigende specialiseringsgrad og en omkostningseffektiv håndtering af mennesker med kroniske sygdomme.

Regeringen, KL og Danske Regioner har igangsat et udvalgsarbejde om det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, der forventes at afrapportere i juni 2017. Udvalgets forslag skal understøtte fremtidens sundhedsvæsen, hvor der tages højde for en mere specialiseret sygehusstruktur med henblik på, at behandlingen af patientgrupper med forløb på tværs af sektorer sker med høj kvalitet, sammenhængende, omkostningseffektivt og borgernært. Det er således vigtigt, at opgavevaretagelsen understøtter en sammenhængende patientrettet indsats.

Samtidig indgik regeringen, KL og Danske Regioner i april 2016 en politisk aftale om otte nationale mål for sundhedsvæsenet. Der bliver i juni 2017 gjort politisk status over målenes udvikling. Regeringen og KL er enige om, at lokal forankring og oversættelsen af de nationale mål sammen med sundhedsaftalerne er væsentlige for at skabe større sammenhæng på tværs af sektorer.

Kommunernes udgifter bliver med Kræftplan IV løftet med 58 mio. kr. i 2017 og 57 mio. kr. i 2018 til initiativer i den kommunale kræftindsats. Parterne er enige om at understøtte de nationale målsætninger på kræftområdet og realisere initiativerne i overensstemmelse med den fælles udmøntningsplan fra februar 2017.

Regeringen og de øvrige partier i satspuljeforliget har i 2016 indgået en aftale om udmøntningen af 470 mio. kr. i den nationale demenshandlingsplan 2025. KL bakker op om handlingsplanens intentioner og mål og vil bidrage til at udmønte initiativerne.

Strategi for digital sundhed 2018-2022

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om i løbet af 2017 at udarbejde en strategi for digital sundhed 2018-2022, der sætter rammerne for den fælles indsats på feltet. Strategien skal udpege indsatsområder for et bedre, mere effektivt og sammenhængende sundhedsvæsen for patienter, pårørende og medarbejdere. Endvidere er parterne enige om at udarbejde et langsigtet målbillede for den fælles it-infrastruktur på sundhedsområdet.

Kulegravning af regler på ældreområdet

Regeringen og KL er enige om, at offentligt ansatte skal have mere tid til deres kerneopgaver, og at dokumentation og målinger skal være styringsrelevante og målorienterede. Derfor vil parterne i forlængelse af regeringens arbejdsprogram for en sammenhængende offentlig sektor igangsætte en kulegravning af ældre- og dagtilbudsområdet.

Styring i psykiatrien

Regeringen, KL og Danske Regioner har igangsat et arbejde for at udvikle styringen af psykiatrien, som afsluttes ultimo 2017. Arbejdet indgår også i regeringens udspil til sammenhængsreform. Regeringen, Danske Regioner og KL er enige om at arbejde for ambitiøse anbefalinger med fokus på en bedre sammenhæng i patientforløb på tværs af sektorer, bedre dataunderstøttelse på tværs af sektorer, øget synlighed om resultater og bedre styring af økonomi, aktivitet og kvalitet i såvel psykiatrien som socialpsykiatrien.

Moderne omsorgsjournaler

Regeringen og KL er enige om, at moderne omsorgsjournaler på sundheds- og ældreområdet (Fælles Sprog III) kan bidrage til forebyggelse og tidlige indsatser. Parterne er enige om, at implementeringen så vidt muligt skal være gennemført i alle kommuner inden udgangen af 2018. Parterne er endvidere enige om at drøfte visning af oplysninger til borgere bl.a. på sundhed.dk.

Forebyggelse af konkurser i ældreplejen

Regeringen har igangsat et arbejde med at forebygge konkurser på ældreområdet. Der gennemføres i den sammenhæng et analysearbejde, som forventes at være afsluttet i løbet af sommeren 2017. Regeringen vil drøfte konklusionerne med KL.

10. Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet

Udviklingen af velfærdsområderne er et fælles ansvar for staten og kommunerne. Staten har ansvar for at understøtte kommunernes opgaveløsning med enkel regulering, der giver plads til lokal prioritering. Kommunerne har ansvar for at tilrettelægge en effektiv opgaveløsning, der sikrer, at borgernes penge anvendes på velfærd med størst muligt effekt.

Med afsæt i programmet er der siden aftale om kommunernes økonomi for 2017 gennemført en bred vifte af initiativer. Regeringen og KL er enige om, at initiativerne samlet kan frigøre ressourcer for 1 mia. kr. i kommunerne, hvoraf 0,5 mia. kr. prioriteres bredt i den offentlige sektor, hvilket er afspejlet i udgiftslofterne fra 2018-2020.

Regeringen og KL er endvidere enige om, at der er behov for at igangsætte nye initiativer, der kan understøtte den fortsatte udvikling af den kommunale service og muliggøre det samlede ambitionsniveau på 1 mia. kr. i 2019.

Forenkling af kommunernes rammer og styrket styring

Regelforenkling og afbureaukratisering kan give kommunerne bedre muligheder for at prioritere ressourcerne dér, hvor de skaber størst værdi. Derfor er der igangsat en række initiativer, som har til formål at identificere statslige regler, der står i vejen for en mere effektiv opgaveløsning i kommunerne. Desuden er der gennemført initiativer, der skal forbedre de kommunale styringsmuligheder og udbrede kendskabet til effektive styringsredskaber. Dette arbejde vil regeringen ligeledes understøtte gennem initiativer igangsat i regi af sammenhængsreformen.

Med afsæt i de gennemførte initiativer er regeringen og KL enige om, at der samlet kan frigøres 525 mio. kr. i 2018 som følge af regelforenklinger og bedre styringsmuligheder for kommunerne, jf. boks 4.

Boks 4

Initiativer til forenkling af kommunernes rammer og styrket styring

Kommunernes regelforenklingsforslag

Der gennemføres en lang række regelforenklings tiltag samt udbredelse af frikommuneforsøg til landsplan, herunder:

- **Vederlagsfri fysioterapi og ridefysioterapi:** Regeringen vil arbejde sammen med KL for bedre styringsmuligheder under de forestående overenskomstforhandlinger i regi af Regionernes Lønnings- og Takstnævn, herunder i forhold til visitationen.
- **Fælles ledelse mellem dagtilbud og skoler:** Regeringen vil søge opbakning til at give mulighed for fælles leder og bestyrelse for dagtilbud og skoler med op til 500 børn.
- **Friere rammer for klassedannelse:** Regeringen vil søge opbakning til mere fleksible muligheder for klassedannelser samt mulighed for organisering af undervisningen i hold med henblik på at understøtte differentierede læringsforløb.
- **Afskaffelse af krav om halvårsregnskaber:** Regeringen og KL er enige om at afskaffe kravet om et halvårligt regnskab.

Øvrige initiativer

- **Bedre styringsmuligheder på socialområdet:** Regeringen og KL har i fællesskab identificeret en række værktøjer og anbefalinger, der skal understøtte kommunernes styring af voksenområdet.
- **Bedre rammer for effektiv drift af botilbud:** Regeringen og KL er enige om, at driften af sociale botilbud til voksne kan tilrettelægges bedre via et øget fokus på målrettet dokumentation og ressourceudnyttelse. Som led heri indføres bl.a. et mere risikobaseret socialtilsyn.
- **Én handleplan:** Regeringen og KL er enige om, at antallet af handleplaner, som den enkelte borger har, med fordel kan reduceres til én samlet plan, hvilket vil skabe mere sammenhængende forløb for borgeren såvel som en mere effektiv ressourceudnyttelse.
- **Forenkling af beskæftigelseslovgivningen:** Regeringen og KL er enige om, at der er behov for en markant forenkling af lov om aktiv beskæftigelse med henblik på mere frihed til lokale og effektive løsninger på beskæftigelsesområdet.

Effektiv drift gennem samarbejde og nye organiseringer

Siden kommunalreformen i 2007 har kommunerne haft stort fokus på at udnytte de muligheder for samarbejder og nye måder at organisere sig på, som reformen indebærer. Det gælder såvel internt i den enkelte kommune som på tværs af kommuner og i samarbejde med private virksomheder. Gennem kommunernes arbejde med de nye muligheder er der skabt et grundlag for erfaringsopsamling, oplevelse af barrierer for samarbejde samt vurdering af potentialer ved nye organisationsformer.

Med afsæt i de gennemførte initiativer er regeringen og KL enige om, at der samlet kan frigøres 350 mio. kr. i 2018 som følge af kommunernes muligheder for en mere effektiv drift, *jf. boks 5.*

Boks 5

Initiativer til mere effektiv drift gennem samarbejde og nye organiseringer

Løn og bogholderi

Der er gennemført en analyse af kommunernes tilrettelæggelse af deres løn og bogholderi. Analysen illustrerer med afsæt i kommunernes egne data og erfaringer, at kommunerne kan opnå betydelige gevinster gennem standardisering og digitalisering af processerne samt reorganisering i form af centralisering inden for kommunen eller via tværkommunale samarbejder. De gode erfaringer og løftestænger i forhold til at arbejde videre med effektivisering af løn og bogholderi vil blive offentliggjort i et inspirationskatalog.

Facility management

En kortlægning af kommunernes køb, udbud og organisering af facility management-ydelser viser med udgangspunkt i kommunernes egne data og erfaringer, at der er store gevinster ved at arbejde systematisk med facility management-området. En række kommuner har opnået gevinster gennem strategier for facility management-ydelserne, herunder ved målrettet at udbyde ydelserne eller ved samling i en central enhed. De gode erfaringer og løftestænger i forhold til at arbejde videre med facility management i kommunerne vil blive offentliggjort i et inspirationskatalog.

Større fleksibilitet i tværkommunale samarbejder

Regeringen og KL har gennemført en analyse af de kommunale samarbejdsformer med henblik på at undersøge mulighederne for at gøre det lettere og mere fleksibelt for kommunerne at samarbejde. Med baggrund i arbejdet vil regeringen afsøge mulighederne for tilpasning af lovgivningen, herunder gennem forenkling af godkendelseskrav for § 60-fællesskaber samt øvrige muligheder for øget fleksibilitet i styringen af samarbejderne.

Bedre indkøb og øget digitalisering

Gennem indkøbsfællesskaber og fælles rammeaftaler har kommunerne i de senere år effektiviseret deres indkøb væsentligt. Der er fortsat et potentiale for effektivisering af indkøbet i den offentlige sektor – såvel i kommunerne som i staten og regionerne. Regeringen, KL og Danske Regioner etablerede med aftale om kommunernes økonomi for 2017 et indkøbsstrategisk samarbejde, der skal skabe gevinster via fællesoffentlige løsninger for en række indkøbskategorier. Derudover har kommunerne vedtaget en ny fælleskommunal indkøbsstrategi, der skal understøtte fortsat effektivisering af det kommunale indkøb.

Med afsæt i de gennemførte initiativer er regeringen og KL enige om, at der kan frigøres 125 mio. kr. i 2018 som følge af billigere indkøb gennem fælles aftaler og gevinster gennem digitale løsninger, *jf. boks 6.*

Boks 6**Initiativer til bedre indkøb og øget digitalisering****Fællesoffentligt indkøbsstrategisk samarbejde**

Med afsæt i det fællesoffentlige indkøbsstrategiske samarbejde er parterne enige om at styrke samarbejdet om køb af standardvarer i SKI. Parterne er enige om at idriftsætte seks fælles indkøbsaftaler i 2018, som parterne vil anvende i videst muligt omfang. Derudover er parterne enige om at igangsætte forarbejdet til yderligere mindst seks fælles indkøbsaftaler, som træder i kraft frem mod 2021 samt igangsætte aftaler om fællesindkøb af sundhedsartikler i udvalgte regioner og kommuner.

E-handel

Parterne er desuden enige om at implementere en række initiativer til digitalisering af indkøbsopgaven, som kan understøtte et mere effektivt indkøb. Parterne er enige om, at der indføres krav om anvendelse af fælles standarder for e-ordrer og e-kataloger i de tilfælde, hvor der e-handles. Herudover er parterne enige om at arbejde for udviklingen af en fælles standard for e-tilbud, ligesom parterne er enige om behovet for at styrke håndhævelsen af standarden vedr. e-fakturering. Regeringen vil derudover søge opbakning til, at bestemte indkøbskategorier fremadrettet skal e-handles gennem anvendelse af e-ordrer.

Effektivt indkøb

I forlængelse af økonomiaftalen for 2016 skal SKI løbende videreudvikle de fælleskommunale forpligtende indkøbsaftaler. Det er en væsentlig målsætning, at kommunerne som udgangspunkt altid tilslutter sig og anvender de fælles forpligtende aftaler. Regeringen og KL er således enige om en ambition om, at alle kommuner tilslutter sig de fælles forpligtende indkøbsaftaler frem mod 2020. Parterne er endvidere enige om, at kommunerne skal hæve compliance på de fælles forpligtende aftaler, herunder fastsætte konkrete måltal for compliance. Regeringen og KL vil i fællesskab følge op på arbejdet i den fælleskommunale indkøbsstrategi med at skabe en mere enkel indkøbsorganisering i kommunerne for at afdække muligheder og gode erfaringer med effektiv indkøbsadfærd.

Generel udstillingsløsning af indkomstdata

Som led i kommunernes monopolbrud har kommunerne ønsket at få stillet forskuds- og årsopgørelsesdata til rådighed direkte fra SKAT via åbne og standardiserede snitflader. Der er på den baggrund enighed om at etablere en it-løsning, der stiller data til brug for administration af en række indkomstafhængige offentlige ydelser til rådighed for kommunerne.

Nye initiativer i moderniserings- og effektiviseringsprogrammet

Regeringen og KL er enige om en række initiativer som led i moderniserings- og effektiviseringsprogrammet:

- Indsamling af nye forslag til regelforenklinger fra kommunerne
- Yderligere forenkling af reglerne på beskæftigelsesområdet
- Kulegravning af regler og styring på ældre- og dagtilbudsområdet
- Opfølgning på mulighederne for mere effektiv it-drift
- Opfølgning på mulighederne for bedre og billigere kommunalt vejvedligehold
- Analyse af betalingsløsninger
- Øget automatisering på bl.a. administrations- og ydelsesområdet
- Opfølgning på løn og bogholderi samt facility management, herunder effektiv ejendomsadministration

Derudover følges op på igangværende og gennemførte initiativer, der forventes at frigøre yderligere ressourcer fra 2019 og frem, herunder gennemførte forenklinger af beskæftigelseslovgivningen, én handleplan, digital genoptræning, initiativer i digitaliseringsstrategien, fælles offentligt indkøbsstrategisk samarbejde (herunder e-handel) samt generel udstillingsløsning af indkomst.

Samlet skal initiativerne kunne frigøre 1 mia. kr. i 2019.

Implementering og opfølgning på initiativerne

Regeringen og KL er enige om, at det er afgørende, at de aftalte initiativer fører til forandringer i kommunerne og realiserer de aftalte gevinster.

Regeringen og KL er enige om, at ansvaret for implementering af de aftalte initiativer påhviler den aktør, som anbefalingerne er rettet mod. Regeringen har således ansvaret for forenkling af statslige regler, mens KL og kommunerne er ansvarlige for implementering af de anbefalinger, der er målrettet kommunernes drift og styring.

Med henblik på at understøtte kommunernes implementeringsindsats iværksættes en særlig indsats, der skal understøtte kommunerne i opfølgningen på initiativer i moderniserings- og effektiviseringsprogrammet. Med økonomiaftalen for 2017 afsatte parterne midler til det tværoffentlige effektiviserings samarbejdet. Fra 2018 vil en del af disse midler blive anvendt til denne indsats.

Regeringen og KL er endvidere enige om, at der løbende udarbejdes en fælles opfølgning på de igangsatte tiltag med henblik på at understøtte implementeringen. Opfølgningen vil bl.a. bero på centrale nøgletal og oversigter over status for statslige regelændringer.

11. Øvrige områder

Digitalisering

Øget ambitionsniveau for udbredelse af digitale velfærdsløsninger

Som led i sammenhængsreformen er regeringen, KL og Danske Regioner enige om, at vel-dokumenterede digitale velfærdsløsninger skal udbredes hurtigt og effektivt. Som led heri gennemføres et serviceeftersyn, der med afsæt i hidtidige erfaringer skal identificere, hvordan arbejdet med digitale velfærdsløsninger kan styrkes.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at udbredelse af telemedicin til borgere med KOL er væsentligt for at styrke det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. Parterne er derfor enige om at prioritere indsatsen højt og sikre en landsdækkende udbredelse inden udgangen af 2019. Parterne er desuden enige om, at landsdelsprogrammerne anskaffer en fælles, generisk og fleksibel telemedicinsk løsning, der bygger på den nationale infrastruktur, og som også kan anvendes til andre patientgrupper.

Finansiering af fællesoffentlige infrastrukturløsninger

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om rammerne for udbuddene af næste generation af de fællesoffentlige infrastrukturløsninger, herunder et foreløbigt nettofinansieringsbe-

hov i perioden 2018-2027 og en fortsættelse af den overordnede finansieringsmodel. Finansieringsbehovet konsolideres og drøftes ved forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2019 og 2020. Der er samtidig enighed om en prismodel for Digital Post, fælles finansiering af projektkostningerne i 2018, erhvervssupport til NemID, finansiering af teknisk support til de tre løsninger i regi af en ny fællesoffentlig enhed samt at afdække myndighedernes decentrale omstilling til de nye løsninger nærmere.

Endvidere er parterne enige om at fastholde den økonomiske ramme til finansiering af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020 for 2018 samt at omlægge offentlige myndigheds betaling for CPR-data fra fakturering efter forbrug til en bevilling på finansloven, når CPR-data bliver tilgængelige på Datafordeleren.

Regeringen og KL er enige om finansieringen til drift og vedligehold af en række fællesoffentlige it-systemer på sundhedsområdet i form af Den Nationale Serviceplatform (NSP) og Fælles Medicinkort (FMK).

Kontrol med udbetaling af sociale ydelser

Regeringen og KL er enige om at fortsætte udviklingen af kontrolindsatsen med sociale ydelser. Derfor igangsættes piloter for effektmåling trin 1-2 i 5-10 kommuner og Udbetaling Danmark med det formål at opsamle viden på tværs, udvikle indikatorer og måle effekten.

Informationssikkerhed

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at arbejdet med data- og informationssikkerhed skal prioriteres højt og skal styrkes yderligere med henblik på at sikre fortrolighed – og dermed tryghed – om personfølsomme oplysninger og et højt sikkerhedsniveau i den digitale infrastruktur, herunder cybersikkerhed. Regeringen, KL og Danske Regioner vil derfor sammen gennemføre en analyse af, hvordan deling af data i den offentlige sektor sker mere sikkert og effektivt, herunder vurdere anvendelse af nye teknologier hertil.

E&E-systemer

Regeringen og KL er som udgangspunkt enige om, at Skatteministeriet overtager kommunernes E&E-system (Ejendomsskat og Ejendomsbidrag) til den statslige beregning og opkrævning af kommunal grundskyld fra 2021. De teknologiske, økonomiske, juridiske og processuelle forhold herved undersøges i efteråret 2017.

God arbejdsgiverpraksis

Regeringen og KL er enige om at videreføre samarbejdet om god arbejdsgiverpraksis, herunder ved at dele erfaringer og drøfte fælles arbejdsgiverprojekter.

God økonomistyring

Regeringen og KL er enige om at videreføre det etablerede partnerskab om udviklingen af økonomistyring i kommunerne. Arbejdet vil fortsat fokusere på at identificere styringsudfordringer og udbrede eksempler på god styringspraksis inden for specifikke sektorer eller områder. Arbejdet udmøntes konkret gennem udarbejdelsen af sektor- og temaanalyser frem mod økonomiaftalen for 2019.

Center for offentlig innovation

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at formulere en ny strategi for Center for Offentlig Innovations funktion og arbejde. Danske Regioner indtræder i centeret på lige fod med de øvrige parter.

Verdensmålene

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at samarbejde om at opfylde FN's verdensmål. Visionen er at fastholde et frit, rigt og trygt samfund i Danmark ved løbende at indtænke bæredygtig udvikling i politiske tiltag. Parterne er enige om, at der er behov for at skabe partnerskaber på tværs af samfundet for at opnå verdensmålene og opfordrer øvrige aktører til at støtte op om opnåelsen af verdensmålene.

**Aftale om
regionernes
økonomi for 2018**

Aftale om regionernes økonomi for 2018

---

6. juni 2017

---

1. Indledning

Det er 10 år siden, at der med kommunalreformen blev skabt fem nye regioner som grundlag for at levere sundhed af høj kvalitet til hele landet. Regionerne har siden leveret gode resultater med faldende ventetider og stigende overlevelse. Endvidere har regionerne taget ejerskab over de nationale mål for sundhedsvæsenet i både ledelse og behandling, hvormed der er sat retning på udviklingen og de ønskede resultater for sundhedsvæsenet.

Regeringen og Danske Regioner deler ambitionen om et sundhedsvæsen, der følger med tiden og lever op til borgernes forventning. Endvidere er det centralt med et sammenhængende sundhedsvæsen, der også fremadrettet sætter patienten før systemet samt leverer integrerede og koordinerede patientforløb. De kommende års begrænsede offentlige råderum og demografiske udvikling stiller fortsat krav om et effektivt sundhedsvæsen, der skaber mest mulig sundhed for pengene inden for snævre økonomiske rammer, samt at regionerne også fremadrettet overholder budgetterne. Med aftalen om regionernes økonomi for 2018 sikres rammerne for en fortsat udvikling af sundhedsvæsenet.

Behovet for fornyelse af den offentlige sektor kræver en ambitiøs og flerstrengt indsats. Bl.a. på den baggrund har regeringen i april 2017 igangsat arbejdet med en sammenhængsreform, som skal skabe mere sammenhæng for borgerne i den offentlige opgaveløsning. Regeringen vil løbende inddrage Danske Regioner i arbejdet med henblik på at præsentere et samlet reformprogram i starten af 2018. Danske Regioner bakker op om intentionerne med reformen.

Der er behov for en fortsat modernisering og bedre udnyttelse af de nuværende rammer til gavn for patienterne. Der er med aftalen enighed om et styrket regionalt fokus i 2018 på bedre kapacitetsudnyttelse bl.a. på kræftområdet, bedre indkøb og mere fælles indkøb på tværs af regioner og den offentlige sektor samt på realisering af gevinsterne fra de nye supersygehuse. Det frigjorte råderum fastholdes på sundhedsområdet til et løft af de patientnære indsatser.

2. Økonomiske rammer

Aftalen indebærer følgende økonomiske elementer:

- Rammen for de regionale driftsudgifter er fastsat med udgangspunkt i det regionale delloft for sundhedsområdet i 2018 og det regionale delloft for driftsudgifter til regional udvikling i 2018, der omfatter et omprioreringsbidrag på 1 pct. af administration på sundhedsområdet og 1 pct. på regional udvikling.
- Med aftalen løftes det regionale udgiftsniveau med 0,5 mia. kr. i 2018 til fortsat kvalitetsudvikling af sundhedsvæsenet til gavn for patienterne samt medicin. Derudover nyttiggøres anbefalingerne fra kapacitetsanalysen på kræftområdet.
- Med aftalen fastsættes et niveau for de regionale anlægsudgifter på 7,2 mia. kr. i 2018. Der fastsættes et loftsbelagt niveau for anlægsudgifterne (brutto) på 2,2 mia. kr. i 2018 med tillæg af afløb fra puljer med statsligt projektilskud. Niveauet er fastsat under hensyntagen til behovet for en normalisering af de offentlige anlægsinvesteringer i de kommende år. Anlægsniveauet for kvalitetsfundsbyggeri er fastsat med afsæt i et realistisk skøn for afløbet i 2018, svarende til 4,8 mia. kr. Der er i den forbindelse lagt vægt på, at kvalitetsfundsbyggeriet fortsat realiseres i overensstemmelse med indgåede kontrakter og planer.

Med henblik på at fremme offentligt-privat samarbejde etableres en deponeringsfritagelsespulje på 400 mio. kr. i 2018, hvor der kan søges om dispensation fra deponeringsforpligtelsen i lånebekendtgørelsen. Der etableres en lånepulje til refinansiering af regionale afdrag inden for en ramme på 650 mio. kr. i 2018.

Ovenstående skal ses i lyset af, at regionerne på sundhedsområdet blev tilført et ekstraordinært løft i 2016 og et yderligere løft på ca. 680 mio. kr. fra 2017, mens regionerne i 2018 med allerede vedtagne prioriteringer tilføres et løft på ca. 110 mio. kr.

Der er med aftalen forudsat en aktivitetsvækst på sygehusene på 2 pct. i 2018, finansieret ved produktivetsforbedringer på 2 pct. Dertil kommer finansieret aktivitetsvækst som følge af Kræftplan IV, kapacitetsudbygning vedrørende patientrettigheder samt frigjorte effektiviseringsgevinster fra nyt sygehusbyggeri mv.

Det statslige aktivitetsbestemte tilskud på sygehusområdet udgør i 2018 ca. 1,4 mia. kr., der udmøntes ved realisering af den forudsatte aktivitet.

Samtidig anvendes 131 mio. kr. i 2018 til ny sygehusaktivitet, herunder demografi og kræft mv., finansieret ved effektiviseringsgevinsterne fra de nye kvalitetsfundsstøttede sygehusbyggerier, der muliggør en bedre tilrettelæggelse af patientbehandlingen til gavn for både patient og økonomi, jf. aftale om regionernes økonomi for 2017. De samlede effektiviseringsgevinster i 2018 er forudsat til 262 mio. kr., hvoraf 50 pct. fastholdes i den enkelte region til ny sygehusaktivitet. Gevinsterne ligger udover de aftalte produktivetsforbedringer.

Aftalen afspejler endvidere, at der frigøres midler i 2018 som følge af den regionale indkøbsstrategi og aftalen om regionernes økonomi for 2017 om effektivisering af regionernes indkøb med 1,5 mia. kr. i 2020 i forhold til 2015. Midlerne giver regionerne mulighed for at prioritere sundhedsindsatser til gavn for patienterne.

Endvidere skal Medicinrådet fra medio 2017 bidrage til et afdæmpet udgiftsbehov til sygehusmedicin inden for rammerne af Folketingets syv overordnede principper for prioritering på området for sygehuslægemidler samt Danske Regioners beslutning om etablering af Medicinrådet.

3. Styrings- og kvalitetsudvikling

Styringsgennemgang

Regeringen har med udspil til sammenhængsreform lanceret en samlet gennemgang af styringen på sundhedsområdet. Gennemgangen skal belyse, hvad der virker og ikke virker i den nuværende styring, og komme med forslag til en bedre styring fremadrettet. Danske Regioner noterer sig, at den nuværende styringsmodel fortsættes i 2018.

Styringsgennemgangen vil fokusere på elementerne i den eksisterende styringsmodel, herunder de nationale mål, produktivetskrav, aktivitetspulje og patientrettigheder mv. Arbejdet tilrettelægges med blik for den overordnede statslige styring af sundhedsområdet såvel som regionernes styring og implementering i forhold til sygehuse mv.

Parterne er enige om, at styringen på sundhedsområdet løbende udvikles i takt med udfordringer og muligheder, samt at regionerne har en helt central rolle heri, ikke mindst i forhold til realiseringen af ambitionen om at understøtte sammenhængende patientforløb på tværs af sektorer, herunder sygehuse og almen praksis. Det er centralt, at styringsmodellen understøtter kvalitet, sammenhæng og værdi for patienterne såvel som omkostningseffektiv drift og omstilling til fx telemedicinske løsninger.

Styringen skal også fremover understøtte, at gevinsterne ved den teknologiske og behandlingsmæssige udvikling høstes og gør det muligt løbende at levere en bedre og billigere behandling til borgerne. Parterne tilstræber, at den fremtidige styring skal være gennemskuelig og enkel at administrere. Det tilstræbes, at styringsgennemgangen gennemføres i 2017 med henblik på afrapportering og drøftelse i foråret 2018. Styringsgennemgangen forankres i et udvalg, hvor Danske Regioner inviteres til at deltage, med mulighed for ekstern bistand til delanalyser.

I lyset af ovenstående og det kommende arbejde med deltagelse af Danske Regioner fastholdes den nuværende styringsmodel i 2018. De nuværende muligheder med at få godtgjort aktivitet i forbindelse med omlægninger fastholdes, herunder indsatser for øget forebyggelse og kvalitet, som gavner patienten og kan forebygge indlæggelser.

Det nationale kvalitetsprogram og ledelseskommisionen

Det nationale kvalitetsprogram for sundhedsvæsenet består af de nationale mål, det nationale ledelsesprogram samt lærings- og kvalitetsteams.

Nationale mål for sundhedsvæsenet

Der blev i april 2016 aftalt otte nationale mål for sundhedsvæsenet, der er et centralt omdrejningspunkt i sundhedsvæsenet og sætter en ambitiøs retning for en styrket kvalitet til gavn for patienten. Regionerne har konsekvent og hurtigt taget de nationale mål til sig som et omdrejningspunkt for udviklingen og styringen på sundhedsområdet. De nationale mål og tilhørende indikatorer indgår således centralt i regionernes kvalitetsudvikling og styring af sygehusene og i ledelsesinformationen på tværs af regioner, i den enkelte region på både politisk og administrativt niveau samt i opfølgning og ledelsesinformation på sygehusene.

Der gøres politisk status over målenes udvikling i juni 2017. I det videre arbejde er det centralt med fortsat videreudvikling af forankring og oversættelse af de nationale mål lokalt, herunder på sygehusafdelingerne, og at gode erfaringer bringes videre. Den lokale forankring skal fortsat understøttes af transparens, videndeling og brug af data. Der følges op med en ny politisk status i foråret 2018.

Det nationale ledelsesprogram på sundhedsområdet

God ledelse er centralt for at sikre høj kvalitet for patienten og et omkostningseffektivt sundhedsvæsen. Der er etableret et nationalt ledelsesprogram målrettet regionale og kommunale ledere. Initiativet indgår i sammenhængsreformen og integrerer fokus på kvalitet og omkostninger. Det første hold er startet op i maj 2017. Regeringen, Danske Regioner og KL vil følge ledelsesprogrammet fremadrettet.

Ledelseskommisionen

God ledelse er afgørende for, at de offentlige ansatte kan yde deres bedste og gøre en forskel i deres daglige arbejde. Regeringen har derfor nedsat en ledelseskommision, der især skal fokusere på driftsledere i velfærdsinstitutioner som fx sundhedssektoren. Kommisionen skal komme med konkrete anbefalinger til indsatser, der kan understøtte bedre ledelse i den offentlige sektor.

National målsætning for afbureaukratisering

Regelforenkling og afbureaukratisering er et centralt fokusområde for parterne, da færre krav og regler skal sikre, at medarbejderne får mere plads til at udfolde deres faglighed. Derfor vil regeringen som led i sammenhængsreformen drøfte en national målsætning for afbureaukratisering med kommuner og regioner frem mod starten af 2018.

Genindførelse af udfordringsret

For yderligere at styrke arbejdet med regelforenklinger og effektiviseringer er regeringen og Danske Regioner enige om at genindføre en udfordringsret, hvor regionale medarbejdere og private leverandører til regionerne får mulighed for at udfordre de statslige og lokale regler. Udfordringsretten omfatter også forslag, der kræver lovændringer.

Status for patientrettigheder vedr. udredning og behandling

De nye udrednings- og behandlingsrettigheder trådte i kraft 1. oktober 2016. Parterne er enige om, at det er centralt, at regionerne fortsætter arbejdet med at sikre implementeringen af de nye rettigheder. Der er udviklet en ny fælles national model til monitorering af udredningsretten, som blev implementeret pr. 1. oktober 2016. Der er enighed om at sikre, at registreringerne til brug for opgørelserne er valide og meningsfulde.

National udrulning af den patientansvarlige læge

Regeringen og Danske Regioner har aftalt, at der indføres patientansvarlig læge på sygehuse for alle patienter, hvor det er fagligt relevant, og i overensstemmelse med hvidbogen fra april 2017. Den patientansvarlige læge skal sikre sammenhæng, kontinuitet og tryk for patienterne.

Udrulningen til alle kræftpatienter skal være igangsat inden udgangen af 2017 og til alle øvrige patientgrupper, hvor det er fagligt relevant, senest inden udgangen af 2018. Parterne er med aftalen enige om, at den patientansvarlige læge skal være endeligt implementeret i hele sygehusvæsenet ultimo 2019. Parterne er enige om en national målsætning om, at mindst 90 pct. af alle kræftpatienter i 2020 oplever, at de har en patientansvarlig læge. Der følges op på implementeringen, herunder målsætningen på kræftområdet, gennem den Landsdækkende Undersøgelse af Patientoplevelser.

Klare rammer for de fælles akutmodtagelser

Regionerne har etableret de fælles akutmodtagelser, som spiller en central rolle i den moderne sygehusstruktur, idet speciallæger er med i front i modtagelsen af akutte patienter døgnet rundt med henblik på at styrke sygehusvæsenets samlede kvalitet og effektivitet. Sundhedsstyrelsen vil i efteråret 2017 igangsætte en opdatering af akutrappporten fra 2007 og bl.a. give opdaterede anbefalinger til den regionale sundhedsplanlægning og organisering af akutmodtagelserne.

Som bidrag hertil vil parterne belyse organisering, processer, snitflader mv. på de 21 fælles akutmodtagelser inden udgangen af 2017 for at give konkrete værktøjer til, hvordan akutmodtagelserne kan bidrage til en høj kvalitet i akutberedskabet, gode patientforløb og en forøget effektivitet på sygehuse. Parterne er enige om, at regionerne i forlængelse af økonomiaftalerne for 2015 og 2017 intensiverer arbejdet med at udvikle et nationalt indikatorsæt, som indeholder centrale indikatorer for kvalitet, service og effektivitet.

4. Kræft

Implementering af Kræftplan IV

Patienternes Kræftplan bygger videre på de resultater, der er nået i forhold til kvaliteten af kræftbehandlingen i Danmark, og udviser rettidig omhu i forhold til de kommende udfordringer. Således bliver regionerne med Kræftplan IV løftet med ca. 250 mio. kr. i 2017 og yderligere ca. 50 mio. kr. i 2018 til øget aktivitet og konkrete initiativer på kræftområdet. Regeringen og Danske Regioner er enige om at understøtte de nationale målsætninger og konkrete initiativer i Kræftplan IV og vil i fællesskab arbejde på realiseringen af disse i overensstemmelse med den fælles udmøntningsplan fra februar 2017. Parterne er samtidig enige om at følge kræftområdet og kræftindsatsen tæt i de kommende år. Parterne vil årligt fra medio 2017 til og med 2020 udarbejde en status på de 16 initiativer i Kræftplan IV og de nationale målsætninger på kræftområdet.

Udmøntning af anlægsmidler

Med finansloven for 2017 er der som en del af Kræftplan IV afsat 500 mio. kr. i 2017-2020 til indkøb af nyt apparatur til at diagnosticere og behandle borgere med kræft.

En analyse af kapacitetsanvendelsen på kræftområdet fra foråret 2017 viser, at der ikke aktuelt er behov for at øge omfanget af scannere og strålekanoner, men at anvendelsesgraden af scannerne kan øges, og at speciallægenes tid ikke anvendes tilstrækkelig hensigtsmæssigt. Der er fortsat behov for udskiftning af apparatur ved udgang af levetid.

Parterne er på den baggrund enige om, at midlerne skal anvendes til udskiftning af nedslidt apparatur samt investeringer, der kan forbedre anvendelsen af relevante speciallæger og øge kapacitetsanvendelsen på nuværende apparatur, herunder særligt investeringer i IT, ny teknologi og forberedelsesrum. IT-investeringerne skal bl.a. medvirke til at gøre billedmateriale tilgængeligt på tværs af sygehuse. Midlerne skal ikke anvendes til at øge omfanget af scannere og strålekanoner. Midlerne for 2017-2019 udbetales via bloktilskuddet.

5. Kapacitetsanvendelse

Bedre kapacitetsanvendelse er afgørende for at sikre mere sundhed og kvalitet for de samlede ressourcer til gavn for patienten. Der er bl.a. potentialer for bedre kapacitets- og personaleanvendelse på sygehusområdet samt større fokus på patienttilstrømningen. Det fremgår bl.a. af en analyse af kapacitetsanvendelsen på kræftområdet. Analysen beregner potentialer for øget scanneraktivitet på kræftområdet, forbedret ressourceanvendelse på stråleområdet og bedre personaleanvendelse på kræftområdet generelt, herunder via en højere grad af strategisk opgavefordeling mellem faggrupper og sygehuse. Regionerne vil indtænke analysens anbefalinger i deres videre tilrettelæggelse af området.

Der er som led i Akutpakken og udbredelsen af Sikkert Patientflow gennemført en analyse af kapaciteten på sygehusenes sengeafsnit. Analysen viser bl.a., at sygehusene ikke har tilstrækkeligt overblik over ledig kapacitet og patienttilstrømning, men at regionerne arbejder med løsninger, der sikrer adgang til belægningsoverblik og patientflow i realtid. Regionerne vil som opfølgning på analysen arbejde ambitiøst for, at der er overblik over belægningsituationen i realtid for bl.a. at undgå overbelægning. Til understøttelse heraf sikrer regionerne på kort sigt i 2018 og 2019 de nødvendige IT-løsninger til dataopsamling og dataudtræk.

Med aftalen igangsætter parterne desuden analyser af mulighederne for at frigøre tid til kerneopgaven og afhjælpe flaskehalse, som skal give konkrete anbefalinger til en mere effektiv arbejdstilrettelæggelse og opgavefordeling samt en hensigtsmæssig personalesammensætning og vagtplanlægning. Analyserne skal kortlægge forskelle på tværs af sygehusafdelinger samt beregne og vurdere forbedringspotentialer. Analyserne fokuserer på organisering og arbejdstidsanvendelse på psykiatriske sygehuse og medicinske afdelinger. Analyserne skal bidrage til at sikre en omkostningseffektiv opgaveløsning med henblik på at frigøre tid, sikre en højere kvalitet og bedre behandling i psykiatrien samt forbedre modtagelsen og udskrivningen af medicinske patienter mv.

6. Sammenhængende sundhed og effektiv kronikeromsorg

Håndteringen af et stigende antal mennesker med kronisk sygdom inden for snævre økonomiske rammer er en helt central opgave for sundhedsvæsenet i de kommende år.

Det stiller krav til en omkostningseffektiv og sammenhængende tilrettelæggelse af den samlede sundhedsindsats, hvor sygehuse, kommunale sundhedstilbud og praksissektor samarbejder om at forebygge udvikling af kronisk sygdom og opnå de bedst mulige resultater for patienterne. Regionerne har en central rolle i at drive denne udvikling.

Danske Regioner har endvidere med udspillet *sundhed for alle* sat fokus på en omstilling af sundhedsvæsenet med et budskab om, at opgaverne skal løses der, hvor det giver mest værdi for borgeren og for samfundet ud fra et mål om at skabe mest mulig sundhed i befolkningen. Der har i forlængelse af aftalen om regionernes økonomi for 2017 været igangsat et analysearbejde med fokus på en omkostningseffektiv behandling af patienter med kronisk sygdom. Derudover har regeringen, Danske Regioner og KL igangsat et udvalgsarbejde om det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, som forventes at afrapportere i juni 2017.

Udvalgets forslag skal understøtte fremtidens sundhedsvæsen, hvor der tages højde for en mere specialiseret sygehusstruktur, og fokuseres på, at behandlingen af patientgrupper med forløb på tværs af sektorer sker med høj kvalitet, sammenhængende, omkostningseffektivt og borgernært. Det er således vigtigt, at opgavevaretagelsen understøtter en sammenhængende patientrettet indsats.

Regionerne har en vigtig rolle i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen med borgernære tilbud i praksissektoren samt via sygehusenes udadvendte og udgående funktioner. Regionerne vil arbejde målrettet på at binde sundhedsvæsnets parter sammen og derigennem levere integrerede og koordinerede patientforløb, herunder ved at understøtte behandling og pleje i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen gennem bl.a. øget rådgivning fra sygehusene.

Parterne er enige om behovet for en ambitiøs og målrettet opfølgning på analyserne. Som led heri skal der igangsættes en fælles afdækning af, hvilke nuværende rammer og regler, som eventuelt danner barrierer for sammenhængende patientforløb, herunder adgangen til at anvende data til planlægning af og opfølgning på sammenhængende patientforløb mv. Arbejdet skal bidrage til at sikre bedre overgange på tværs af sektorer, jf. regeringens udspil til sammenhængsreform.

7. Bedre lægedækning

Alle borgere skal have adgang til sundhedsydelser af høj kvalitet, uanset hvor i landet de bor. Det kræver, at der er tilstrækkelig lægedækning i alle dele af landet. Regeringens lægedækningsudvalg præsenterede i januar 2017 en række anbefalinger, der kan understøtte en bedre fordeling af de lægelige ressourcer i landet. I februar 2017 indgik regeringen og Folketingets partier en politisk aftale om bedre lægedækning.

Aftalepartierne bakker generelt op om udvalgets forslag og understreger, at det er et fælles ansvar for staten, regionerne, kommunerne, lægelige organisationer m.fl. at løfte opgaven med at sikre tilstrækkelig lægedækning i hele landet til gavn for alle danskere. Med aftalen er der bl.a. enighed om, at regionerne skal kunne drive almen medicinske klinikker i op til seks år i tilfælde af lægedækningsproblemer. Regeringen vil i efteråret 2017 fremsætte lovforslag herom.

Regionerne har besluttet at fastfryse antallet af speciallægestillinger på universitetshospitalerne omkring de tre største byer i Danmark indtil 2019. Formålet er at sikre lægedækning på sygehuse i hele landet, hvor der nogle steder i dag er problemer med at rekruttere læger til ledige stillinger. Regeringen og Danske Regioner er enige om at gennemføre lægedækningsudvalgets anbefalinger, herunder de anbefalinger, som skal løftes regionalt. Parterne bakker bl.a. op om anbefalingerne om en ændret geografisk fordeling af uddannelsesstillingerne i den lægelige videreuddannelse, og at læger skal møde almen praksis flere gange under deres uddannelse og videreuddannelse. Sundheds- og Ældreministeriet vil med inddragelse af bl.a. Danske Regioner og KL gøre status for implementeringen af lægedækningsudvalgets anbefalinger omkring årsskiftet 2017/2018.

8. Psykiatri

Regionerne behandler flere patienter i psykiatrien, har nedbragt ventetiderne og udviklet udrednings- og behandlingspakker, der har til formål at sikre en ensartet høj kvalitet. Med aftalen om satspuljen for 2015-2018 blev der afsat 2,2 mia. kr. til en ambitiøs udbygning af psykiatrien, heraf 700 mio. kr. til anlægsudgifter og et permanent løft af kapaciteten på 300 mio. kr. Der er enighed om, at midlerne skal understøtte den fortsatte udvikling i psykiatrien til gavn for patienterne.

Med aftalen om satspuljen for 2017-2020 er der endvidere afsat 400 mio. kr. til en målrettet indsats for at forebygge vold og overgreb på landets botilbud, herunder gennem etableringen af 150 nye særlige pladser i psykiatrien.

Regeringen og Danske Regioner er enige om, at de nye pladser skal udvikles inden for den fastsatte økonomiske driftsramme på 1,9 mio. kr. pr. plads, og at der henses til behovet for, at pladserne er klar primo 2018, tages udgangspunkt i eksisterende fysiske rammer. Der afsættes i alt 100 mio. kr. i 2017 til fysiske rammer. Der foretages en løbende monitorering bl.a. af antal pladser, herunder evt. tomme pladser samt tomgang, varighed af forløb, henvisningsmønstre og personalesammensætning, samt om visitationskriterierne matcher den beskrevne målgruppe. Monitoreringen foretages første gang medio 2018. På baggrund heraf følger parterne op.

Styring i psykiatrien

For yderligere at styrke de positive resultater har regeringen, Danske Regioner og KL igangsat et arbejde for at udvikle styringen af psykiatrien. Arbejdet indgår også i regeringens udspil til sammenhængsreform. De nationale mål for sundhedsvæsenet og de styringsmæssige initiativer i regionerne, der allerede er taget, er en del af udgangspunktet for arbejdet, der afsluttes ultimo 2017. Regeringen, Danske Regioner og KL er enige om at arbejde for ambitiøse anbefalinger med fokus på en bedre sammenhæng i patientforløb på tværs af sektorer,

bedre dataunderstøttelse og -udveksling på tværs af sektorer, øget synlighed om resultater og bedre styring af økonomi, aktivitet og kvalitet i såvel psykiatrien som socialpsykiatrien.

Nedbringelse af tvang i psykiatrien

Med aftalen om finansloven for 2014 blev der afsat 50 mio. kr. årligt med henblik på, at andelen af personer, som tvangsfikseres, skal være halveret i 2020, samt at den samlede anvendelse af tvang i psykiatrien skal reduceres.

Regeringen og Danske Regioner er enige om, at regionerne fortsat skal arbejde målrettet for at opfylde målsætningen lokalt. Efter en positiv udvikling i 2014 og 2015 viser de seneste monitoreringstal for tvang i psykiatrien en negativ udvikling på visse områder. Parterne er enige om, at indsatsen skal styrkes for at opfylde målsætningen. Udviklingen følges fortsat i regi af Sundhedsstyrelsens task force for psykiatri.

9. Sygehusbyggeri

Med aftalen om regionernes økonomi for 2008 blev sporene lagt til fremtidens sygehusstruktur. Den nye akutstruktur forventes ibrugtaget i 2020 og alt kvalitetsfundsstøttet byggeri forventes færdiggjort og ibrugtaget frem mod 2025.

Regionerne har som bygherrer ansvar for at realisere kvalitetsfundsprojekterne inden for de udmeldte tilsagnsbetingelser, så der opføres fuldt funktionsdygtige og tidssvarende sygehuse. Regionerne foretager i den forbindelse de nødvendige prioriteringer, der sikrer styring og overholdelse af de fastlagte investeringsrammer og dermed klare rammer for de enkelte projekter.

Videndeling

Danske Regioner vil fortsat understøtte en tværgående indsats for at sikre videndeling om byggestyring særligt med henblik på udbredelse af erfaringer fra de mest fremskredne projekter. Regeringen og Danske Regioner er desuden enige om fortsat at følge regionernes arbejde med videndeling tæt.

Danske Regioner skal inden udgangen af 2017 opdatere oversigten over de initiativer, som regionerne har igangsat i projektet om videndeling, herunder regionernes indsatser for fælles indkøb, lokalisering og logistik. Sundheds- og Ældreministeriet og Danske Regioner vil fortsat understøtte struktureret deling af regionernes erfaringer med byggerierne på centrale områder. Det gælder især risikostyring og færdiggørelse, ibrugtagning og organisering i de nye bygninger samt planlægning og realisering af effektiviseringsgevinster.

Lokalisering og logistik

Parterne er enige om, at investeringen i og størrelsen af de nye sygehuse skaber en særlig mulighed for en koordineret regional indsats ift. at integrere lokaliserings- og logistikteknologi både i bygninger, organisering og indkøbsprocesser mv. Der er etableret nationale standarder på området, som nu skal omsættes i konkrete løsninger i regionerne. På den baggrund er regionerne i gang med at udarbejde en strategi for forsyningslogistik frem mod 2022. Regionerne følger i 2018 op på indsatsen og udarbejder en supplerende handleplan for øvrig logistik.

10. Fælles løsninger og indkøb

Nytænkning af opgaveløsningen på tværs af den offentlige sektor

Regeringen har som led i sammenhængsreformen præsenteret et udspil om nytænkning af opgaveløsningen på tværs af den offentlige sektor.

Tværgående og fælles løsninger kan skabe mere sammenhæng og kvalitet til gavn for borgere og virksomheder ved at frigøre ressourcer gennem en mere effektiv opgaveløsning. Regeringen og Danske Regioner er enige om at igangsætte en analyse af, hvilke områder der er modne i forhold til fælles løsninger, herunder fx løn og bogholderi samt andre administrative opgaver, der i høj grad er ensartede. Der følges op i aftale om regionernes økonomi for 2019.

Indkøb

Regionerne har med succes arbejdet målrettet med at sikre et effektivt indkøb af varer og tjenesteydelser – både fælles og i den enkelte region. Regionernes fokus omfatter bl.a. forbedring af datakvalitet for indkøb, styrket digital handel, tilrettelæggelse af indkøbsorganisationer samt styrket opfølgning. Det understøtter mere effektivt offentligt indkøb og frigør ressourcer til den patientnære sundhed. Regeringen, Danske Regioner og KL er enige om at fortsætte det indkøbsstrategiske samarbejde som aftalt med økonomaftalen for 2017.

Parterne er enige om en række retningsgivende principper for det indkøbsstrategiske samarbejde, herunder om udvælgelse af konkrete indkøbskategorier, etablering af fællesoffentlige aftaler og et bedre vidensgrundlag ved fælles aftaler. Parterne er endvidere enige om at opstille en national målsætning for det offentlige indkøb frem mod starten af 2018 som en del af det indkøbsstrategiske samarbejde.

Parterne er enige om at styrke samarbejdet om køb af standardvarer i Staten og Kommunernes indkøbsservice A/S (SKI). Regionernes Fælles Indkøb (RFI) vil fremadrettet indgå i det forberedende arbejde til SKI's relevante forpligtende og frivillige aftaler samt afdække muligheden for at tiltræde SKI's eksisterende aftaler. Regeringen, Danske Regioner og KL vil frem mod økonomaftalen for 2019 afdække mulighederne og arbejde for, at Danske Regioner kan indtræde som medejer af SKI A/S. Parterne lægger vægt på, at samarbejdet er omkostningseffektivt og bidrager til regionernes målsætning om at effektivisere indkøbsområdet med 1,5 mia. kr. i 2020 i forhold til 2015.

Regeringen, Danske Regioner og KL er enige om at idriftsætte seks fælles indkøbsaftaler i 2018, som parterne vil anvende i videst muligt omfang. Derudover er parterne enige om at igangsætte forarbejdet til yderligere mindst seks fælles indkøbsaftaler, som træder i kraft frem mod 2021. Aftalerne indgår i det samlede antal fælles aftaler, som regeringen og KL tidligere har aftalt, at SKI skal udbyde.

Derudover vil parterne igangsætte yderligere fælles aftaler, herunder fælles indkøb af sundhedsartikler i udvalgte regioner og kommuner. På baggrund af erfaringerne vil parterne udvide aftaledækningen til hele landet og aftale yderligere fællesoffentlige løsninger inden for sundhedsområdet, i forventning om kommunal tilslutning hertil, som kan sikre bedre service og sammenhæng for borgeren i overgangen fra sygehus til den kommunale sektor. Parterne er desuden enige om at implementere en række initiativer til digitalisering af indkøbsopgaven, som kan understøtte et mere effektivt indkøb.

Parterne er enige om, at der indføres krav om anvendelse af fælles standarder for e-orde og e-kataloger i de tilfælde, hvor der e-handles. Herudover er parterne enige om at arbejde for udviklingen af en fælles standard for e-tilbud, ligesom parterne er enige om behovet for at styrke håndhævelsen af standarden vedr. e-fakturering. Regeringen vil derudover søge opbakning til, at bestemte indkøbskategorier fremadrettet skal e-handles gennem anvendelse af e-orde.

Med aftalen om regionernes økonomi for 2017 blev der aftalt en ambitiøs målsætning om, at regionerne vil effektivisere indkøbsområdet med 1,5 mia. kr. i 2020 i forhold til 2015, svarende til en gennemsnitlig årlig besparelse på 300 mio. kr. Midlerne bliver i regionerne og kan bl.a. anvendes til at styrke sundhedsområdet.

Der er desuden gennemført en analyse af regionernes indkøb af tjenesteydelser, der omfatter implementeringsplaner for bedre organisering, styring og anvendelse af indkøbsdata. Parterne er enige om, at regionerne arbejder på at gennemføre planerne frem mod 2020. Der er ligeledes enighed om, at Danske Regioner medio 2017 gør status for indfrielsen af måltallet og herefter årligt gør status i økonomiaftalerne, herunder for fremdriften i implementeringsplanerne for bedre indkøb af tjenesteydelser.

11. Omprioritering af administrative ressourcer

Parterne er enige om at målrette ressourcer fra administration til den patientnære sundhed og borgernære opgaver i regionerne.

Regeringen og Danske Regioner vil igangsætte en analyse af regionernes administration, der bl.a. skal omfatte regionale forskelle i organisering, arbejdsgange samt områder og dobbeltfunktioner, der kan konsolideres, fx løn, IT og bogholderi, jf. også analysen af muligheder for fælles løsninger. I forlængelse heraf er parterne enige om at drøfte opstillingen af måltal for en tilpasning af regionernes administration i forbindelse med drøftelserne om regionernes økonomi for 2019.

I forlængelse heraf er parterne enige om at udvikle en fælles metode, fx fælles kontoplan, der skal gøre det muligt at opgøre central og decentral administration i regionerne med henblik på en optimal og effektiv anvendelse af de administrative ressourcer.

12. Digitalisering

Regeringen og Danske Regioner er enige om, at der som led i de seneste års økonomiaftaler er igangsat en række initiativer vedrørende digitalisering. Regionerne bidrager med en væsentlig del af finansieringen af initiativerne og prioriterer ressourcer til den efterfølgende implementering. Med aftalen er parterne enige om at styrke indsatsen, herunder i forhold til telemedicin og den næste generation af de fællesoffentlige infrastrukturløsninger.

Hurtigere og mere effektiv udbredelse af digitale velfærds løsninger

Som led i sammenhængsreformen er regeringen, Danske Regioner og KL enige om, at vel-dokumenterede digitale velfærds løsninger skal udbredes hurtigt og effektivt. Som led heri

gennemføres et serviceeftersyn, der med afsæt i hidtidige erfaringer skal identificere, hvordan udbredelsen af digitale velfærdsløsninger kan styrkes.

Regeringen, Danske Regioner og KL er enige om, at udbredelse af telemedicin til borgere med KOL er væsentligt for at styrke det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. Parterne er derfor enige om at prioritere indsatsen højt og sikre en landsdækkende udbredelse inden udgangen af 2019.

Parterne er desuden enige om, at landsdelsprogrammerne anskaffer en fælles, generisk og fleksibel telemedicinsk løsning, der bygger på den nationale infrastruktur, og som også kan anvendes til andre patientgrupper. Udgifterne til indkøbet af den telemedicinske løsning udgør 24,5 mio. kr. (2017-pl) for regionerne.

Finansiering af fællesoffentlige infrastrukturløsninger

Regeringen, Danske Regioner og KL er enige om rammerne for udbuddet af næste generation af de fællesoffentlige infrastrukturløsninger, herunder et foreløbigt nettofinansieringsbehov i perioden 2018-2027 og en fortsættelse af den overordnede finansieringsmodel. Finansieringsbehovet konsolideres og drøftes ved forhandlingerne om regionernes økonomi for 2019 og 2020. Der er samtidig enighed om en prismodel for Digital Post, fælles finansiering af projektkostningerne i 2018 og erhvervssupporten til NemID, finansiering af teknisk support til de tre løsninger i regi af en ny fællesoffentlig supportenhed samt at afdække myndighedernes decentrale omstilling til de nye løsninger nærmere.

Endvidere er parterne enige om at fastholde den økonomiske ramme til finansiering af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020 for 2018 samt at omlægge offentlige myndigheds betaling for CPR-data fra fakturering efter forbrug til en bevilling på finansloven, når CPR-data bliver tilgængelige på Datafordeleren. Regeringen og Danske Regioner er enige om, at udgifter til drift og vedligehold af en række fællesoffentlige it-systemer på sundhedsområdet udgør 64,8 mio.kr. (2017-pl) i 2018, heraf 32,1 mio. kr. fra regionerne. De regionale udgifter til videreudvikling af Den Nationale Serviceplatform (NSP) og Fælles Medicinkort (FMK) kan udgøre op til 3,4 mio.kr. (2017-pl) i 2018.

Strategi for digital sundhed 2018-2022

Regeringen, Danske Regioner og KL er enige om i løbet af 2017 at udarbejde en strategi for digital sundhed 2018-2022, der sætter rammerne for den fælles indsats på feltet. Strategien skal udpege indsatsområder for et bedre, mere effektivt og sammenhængende sundhedsvæsen for patienter, pårørende og medarbejdere. Endvidere er parterne enige om at udarbejde et langsigtet målbillede for den fælles it-infrastruktur på sundhedsområdet.

13. Data

Personlig Medicin

Regeringen og Danske Regioner har i fællesskab lanceret en National Strategi for Personlig Medicin 2017-2020, der skal skabe grundlaget for udvikling af bedre og mere målrettede behandlinger til gavn for patienterne. Regeringen og regionerne samarbejder om opfølgningen på strategien. Regeringen og regionerne er enige om, at der skal være et tæt samarbejde mellem Nationalt Genom Center og de regionale miljøer om udmøntning af strategien. Regionerne arbejder samtidig videre med den regionale konsolidering af aktiviteterne inden

for personlig medicin, herunder i Regionernes Bio- og GenomBank og Regionernes Kliniske Kvalitetsprogram.

Nationalt sygehusmedicinregister

Regeringen og Danske Regioner er enige om, at det aftalte nationale sygehusmedicinregister skal udgøre et komplet billede af lægemiddelanvendelsen i sygehusregi, herunder indikationer.

Regionerne arbejder for at sikre en ensartet indberetning til registret af transaktioner, der foretages i medicinmoduler senest ultimo 2017. Der skal ske indberetning af en række yderligere tungtvejende transaktioner, der ikke foretages i medicinmoduler, senest med udgangen af 2019, herunder vedr. kræftlægemidler og biologiske lægemidler. Der gennemføres desuden en analyse af mulighederne for at inkludere oplysninger fra yderligere relevante regionale og nationale kilder inden udgangen af 1. kvartal 2018.

Implementering af Landspatientregister 3

Parterne samarbejder om udvikling og implementering af en moderniseret version af Landspatientregisteret, der giver en bedre indsigt i behandlingsforløb. Parterne er enige om implementering pr. 1. november 2018. Parterne er endvidere enige om, at mulighederne for, at Landspatientregister 3 kan give indsigt i det sammenhængende sundhedsvæsen, skal indfries til brug på tværs af aktører.

Sikkerhed i brugen af sundhedsdata

Regeringen, Danske Regioner og KL er enige om, at arbejdet med data- og informationsikkerhed skal prioriteres højt og skal styrkes yderligere med henblik på at sikre fortrolighed – og dermed tryghed – om personfølsomme oplysninger og et højt sikkerhedsniveau i den digitale infrastruktur. Regeringen, Danske Regioner og KL vil derfor sammen gennemføre en analyse af hvordan deling af data i den offentlige sektor sker mere sikkert og effektivt, herunder vurdere anvendelse af nye teknologier hertil. Regeringen og Danske Regioner er endvidere enige om at sikre øget transparens om adgang til borgernes sundhedsdata.

Regionerne vil derfor i fremtidige tilpasninger af Elektronisk Patientjournal (EPJ) sikre mulighed for at vise log-oplysninger fra disse digitalt. Det skal nærmere analyseres, hvordan en fællesoffentlig borgervenlig løsning kan stilles til rådighed på sundhed.dk.

14. Regional udvikling

Vækst og udvikling i hele Danmark

Parterne er enige om, at der skal være vækst og udvikling i hele Danmark med fortsat fokus på udviklingen i områderne uden for de større byer. Regeringen og Danske Regioner ønsker derfor et stærkt og aktivt Danmark med arbejdspladser og attraktive levevilkår i hele landet. Det er i den forbindelse centralt, at regionernes erhvervsfremmeindsats understøtter vækst og udvikling i hele Danmark. Parterne er enige om, at konkrete fælles mål og indsatser på området forankres i de vækstpartnerskaber, som forventes aftalt medio 2017 mellem regeringen og de regionale vækstfora. Aftalerne skal skabe sammenhæng mellem den nationale og regionale erhvervsudvikling og løber frem til 30. juni 2018.

Parterne er endvidere enige om at fortsætte implementeringen af initiativerne fra udspillet om *Vækst og udvikling i hele Danmark*. På nuværende tidspunkt er der gennemført ca. 90 af de mere end 120 initiativer fra udspillet. Regeringen og Danske Regioner er enige om at understøtte gennemførelsen af de resterende initiativer i videst muligt omfang. Det gælder også udflytningen af statslige arbejdspladser, der alle er med til at sikre udvikling i hele Danmark.

15. Øvrige temaer

Medicinrådet

Medicinrådet er etableret pr. 1. januar 2017 og skal fra medio 2017 bidrage til et afdæmpet udgiftsbehov inden for rammerne af Folketingets syv overordnede principper for prioritering på området for sygehuslægemidler samt Danske Regioners beslutning om etablering af Medicinrådet.

Visitationsretningslinje for fedmekirurgi

Sundhedsstyrelsen har i maj 2017 offentliggjort en revideret visitationsretningslinje for fedmekirurgi fra 2010, jf. aftale om regionernes økonomi for 2017. Der har til formålet været nedsat en faglig arbejdsgruppe, hvor bl.a. regionerne og Danske Regioner har været repræsenteret.

Regeringen og Danske Regioner er enige om, at retningslinjen har skabt det nødvendige grundlag for at sikre, at der ikke sker et skred i indikationerne for fedmekirurgi, og at retningslinjen ikke skal medføre stigninger i udgifterne i regionerne. Parterne vil følge udviklingen på området fremadrettet.

Tandlæger

Parterne konstaterer, at der er sket en utilsigtet vækst i regionernes udgifter til tandlægehjælp. Parterne er enige om, at der er behov for at intensivere dialogen med Tandlægeforeningen med henblik på, at udgifterne hurtigst muligt tilpasses den samlede økonomiske ramme og de bagvedliggende økonomiske forudsætninger, der er aftalt i overenskomsten.

Sundhedsstyrelsen har i maj 2017 offentliggjort måltal for inddeling af borgerne efter tandsundhed (rød, gul og grøn kategori), der viser, at tandlægerne kategoriserer markant færre borgere i grøn kategori (god tandsundhed) end tilsigtet. Evalueringen af den nationale kliniske retningslinje for fastlæggelse af intervaller mellem diagnostiske undersøgelser i efteråret 2017 vil have fokus på implementeringsgraden og omsætningen af retningslinjen i tandlægepraksis. Parterne vil forpligte Tandlægeforeningen på, at retningslinjen og måltallene efterleveres. Regeringen og Danske Regioner er enige om, at det er afgørende at opnå bedre økonomiske styringsredskaber, der giver regionerne budgetsikkerhed i de kommende overenskomstforhandlinger med Tandlægeforeningen.

Diagnostiske analyser

Som opfølgning på økonomiaftalen for 2017 har regeringen og Danske Regioner aftalt en arbejdsdeling for de diagnostiske analyser. Regeringen og Danske Regioner er enige om, at der skal opretholdes et stærkt nationalt infektionsberedskab på Statens Serum Institut (SSI), bl.a. overfor nye infektionstrusler og risici for direkte smitteudbrud. Som en del af det nationale smitteberedskab indgår også den digitale overvågning.

Aftalen indebærer således, at de analyser, der er kritiske for infektionsberedskabet, fortsat skal varetages af SSI, mens øvrige analyser kan udføres af regionerne. Med aftalen overtager regionerne rollen som referencelaboratorium for de fagområder, som ikke har kritisk betydning for infektionsberedskabet. Det indbefatter bl.a. forpligtigelse til at udføre forsknings- og rådgivningsaktiviteter på de pågældende områder.

Som en del af betalingen for de diagnostiske analyser har regionerne hidtil bidraget til finansieringen af infektionsberedskabet med tilhørende forskning. På den baggrund er regeringen og Danske Regioner enige om, at der permanent overføres 151,1 mio. kr. årligt fra 2018 af den hidtidige regionale finansiering af opgaverne på SSI. Såfremt der er regioner, der har behov for udførelse af yderligere analyser ift. den aftalte arbejdsdeling og analysemængde, vil SSI takstafregne herfor.

Som en del af aftalen etableres en governancestruktur, som inden for den aftalte ramme muliggør bilaterale aftaler mellem SSI og en eller flere regioner, og som skal medvirke til at overvåge og sikre, at SSI får det nødvendige prøveflow. Endvidere kan der i regi af governancestrukturen aftales justeringer i arbejdsdelingen, såfremt der viser sig behov herfor. Inden for ovenstående rammer kan det i regi af governancestrukturen løbende drøftes, om der som led i den teknologiske udvikling er behov for justeringer i arbejdsdelingen under hensyntagen til opretholdelse af et stærkt nationalt infektionsberedskab.

Fortsat øremærkede midler til fødeafdelingerne

Med aftale om finansloven for 2016 blev svangreomsorgen styrket med 50 mio. kr. øremærkede midler årligt til en styrket indsats på hospitalernes fødeafdelinger. Der er fortsat behov for fokus på fødselsområdet. Regionerne har bl.a. anvendt midlerne til opnormering af beredskabet på fødeafdelingerne samt opkvalificering af personalet.

De 50 mio. kr. til fødeafdelingerne fordeles i 2018 og 2019 til regionerne på baggrund af bloktilskudsnøglen. Regionerne skal i forbindelse med midlernes udmøntning redegøre for, at midlerne er anvendt til at sikre høj kvalitet på fødselsområdet. Fra 2020 overføres midlerne via bloktilskuddet til regionerne. I forlængelse heraf er regeringen og Danske Regioner enige om at udbrede telemedicinsk hjemmemonitorering på alle fødeafdelinger i hele landet inden udgangen af 2020.

God økonomistyring

Regeringen og Danske Regioner er enige om at videreføre det etablerede partnerskab om udviklingen af økonomistyring i regionerne. Arbejdet koncentrerer fortsat om at definere fælles mål for økonomistyring i regionerne og formidle analyseresultater til sygehuse og regioner med henblik på at udbrede relevant viden og gode eksempler. Der arbejdes med 1-2 økonomistyringstemaer inden foråret 2018.

Center for Offentlig Innovation

Parterne er enige om, at Danske Regioner på lige fod med de øvrige parter indtræder i Center for Offentlig Innovation og i den forbindelse finansierer 2 mio. kr. af den årlige bevilling i perioden 2018-2019. Parterne er endvidere enige om at formulere en ny strategi for centerets funktion og arbejde.

Forenkling af rammeaftalekonceptet på socialområdet

Regeringen og Danske Regioner er enige om at forenkle rammeaftalekonceptet på socialområdet, herunder at rammeaftalerne gøres flerårige og opdelingen i en udviklingsstrategi og en styringsaftale afskaffes.

Et trygt og værdigt liv med demens

Regeringen og de øvrige partier i satspuljekredsen har i 2016 indgået en aftale om udmøntningen af 470 mio. kr. i den nationale demenshandlingsplan 2025. Danske Regioner bakker op om handlingsplanens intentioner og mål og vil bidrage til at udmønte initiativerne.

Verdensmålene

Regeringen, Danske Regioner og KL er enige om at samarbejde om at opfylde FN's verdensmål. Visionen er at fastholde et frit, rigt og trygt samfund i Danmark ved løbende at indtænke bæredygtig udvikling i politiske tiltag. Parterne er enige om, at der er behov for at skabe partnerskaber på tværs af samfundet for at opnå verdensmålene og opfordrer øvrige aktører til at støtte op om opnåelsen af verdensmålene.

Vækstplan for life science

Vækstteam for life science har den 31. marts 2017 overdraget sine anbefalinger til regeringen, som med afsæt heri vil fremlægge en vækstplan for life science til gavn for virksomheder og patienter inden årets udgang. Parterne er enige om inden udgangen af 2017 at drøfte relevante initiativer, som kan bidrage til at imødekomme vækstteamets anbefalinger til bl.a. at styrke den kliniske forskning.

Arbejds miljø og patientsikkerhed

Regeringen og Danske Regioner er enige om, at der skal være gode arbejds vilkår på sygehusene af hensyn til medarbejderne og for at sikre en høj kvalitet og sikkerhed for patienterne. Regionerne er som arbejdsgivere ansvarlige for løbende at følge op på forholdene og sikre et godt fysisk og psykisk arbejds miljø på sygehusene.

Bilag 1. Regionernes økonomi for 2018

De økonomiske forudsætninger for regionernes økonomi i 2018 er beskrevet i boks 1-3.

Boks 1

Økonomiske forudsætninger vedrørende sundhed

- Der er fastlagt et maksimalt niveau for de regionale nettodriftsudgifter på sundhedsområdet på 111.881,3 mio. kr. i 2018, hvortil kommer reguleringer i medfør af DUT mv.
- Med aftalen løftes aktiviteten på sygehusområdet med i 2018 med 2 pct. Det tilvejebringes af produktivetsforbedringer på 2 pct. i 2018.
- Med aftalen prioriteres effektiviseringsgevinster i 2018 på 131 mio. kr. (18-pl) fra kvalitetsfundsbyggerierne til ny sygehusaktivitet, herunder demografi og kræft mv.
- Der er enighed om et loftsbelagt niveau for anlægsudgifterne (brutto) på 2,2 mia. kr. på sundhedsområdet i 2018 med tillæg af afløb i 2018 fra puljer af statsligt projektilskud ift. Aftale om finanslov for 2017. Hertil kommer forudsat afløb på 4,8 mia. kr. i 2018 vedrørende sygehuse med støtte fra kvalitetsfonden. Der hensættes endvidere i 2018 i regionerne ved deponering 1.130,8 mio. kr. (18-pl) til finansiering af projekter med kvalitetsfundsstøtte.
- Det statslige bloktilskud udgør 93.952,1 mio. kr. i 2018, hvortil kommer reguleringer i medfør af DUT mv.
- Det statslige, aktivitetsbestemte tilskud udgør i 2018 1.385,2 mio. kr. Den aktivitetsbestemte pulje udmøntes som anført i bilag 2.
- De foreliggende opgørelser viser, at sygehusene i 2016 har præsteret en samlet produktionsværdi på 69.653 mio. kr. (18-pl). I 2017 forventes sygehusene at præstere en aktivitetsstigning på 1,1 pct. i forhold til 2016. I 2018 forventes en aktivitetsstigning på 2,0 pct. De forventede produktionsværdier i 2017 og 2018 er opgjort under forudsætning af en produktivetsvækst på 2 pct. i begge år, hvortil kommer reguleringer i medfør af DUT mv.
- Det maksimale niveau for regional finansiering fra kommunal medfinansiering i form af aktivitetsbestemte bidrag udgør 19.941,5 mio. kr. i 2018, hvortil kommer regulering i medfør af DUT mv. Finansieringsloftet fordeles mellem regionerne på samme vis som bloktilskuddet for 2018.
- I 2018 er 1 mia. kr. af regionernes bloktilskud betinget af regionernes aftaleoverholdelse i driftsbudgetterne for 2018. Herudover vil en overskridelse af driftsbudgetterne i regnskabet for 2018 indebære en modregning i regionernes bloktilskud.
- En andel af regionernes bloktilskud i 2018 på ½ mia. kr. er betinget af, at regionernes budgetter for 2018 lever op til den aftalte ramme for anlægsudgifter (ekskl. udgifter vedrørende sygehusbyggeri med kvalitetsfundsstøtte) på 2,2 mia. kr. med tillæg af afløb i 2018 fra puljer af statsligt projektilskud ift. Aftale om finanslov for 2017.

Boks 2**Økonomiske forudsætninger vedrørende regional udvikling**

- Der er fastlagt et maksimalt niveau for de regionale nettodriftsudgifter til det regionale udviklingsområde i 2018 på 3.055,8 mio. kr., hvortil kommer reguleringer i medfør af DUT mv.
- Det statslige bloktilskud til regional udvikling udgør 2.308,4 mio. kr. i 2018, hvortil kommer reguleringer i medfør af DUT mv.
- For 2018 vil pris- og lønregulering indebære, at udgangspunktet for regionernes bidragsfastsættelse vil være et grundbidrag på 133 kr. pr. indbygger, svarende til 769,4 mio. kr. Reguleringen er fastsat på basis af et skøn for den regionale pris- og lønudvikling fra 2017-2018 på 2,4 pct.

Boks 3**Øvrige økonomiske forudsætninger**

- Pris- og lønudviklingen på sundhedsområdet fra 2017-2018 er fastsat til 1,6 pct. ekskl. medicin.
- Pris- og lønudviklingen for det regionale udviklingsområde er fra 2017-2018 fastsat til 2,4 pct.
- Pris- og lønudviklingen for det samlede regionale område fra 2017-2018 er fastsat til 1,4 pct. inklusiv medicin.
- Pris- og lønudviklingen for anlægsudgifterne fra 2017-2018 er fastsat til 2,3 pct.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at færdiggøre det igangsatte samarbejde om analyse af den offentlige lønudvikling.

Bilag 2. Principper for udbetaling af den statslige, aktivitetsbestemte pulje

---

Det statslige, aktivitetsbestemte tilskud på sygehusområdet udgør i 2018 1.385,2 mio. kr. på landsplan. Midlerne udbetales med 40 pct. DRG/DAGS-takst inkl. kommunalt aktivitetsbidrag.

Der kan én gang hvert år (1. maj til ikrafttrædelse 1. juli) udmeldes budgettakster for nye behandlinger mv. af væsentligt omfang og betydning. Takstsystemet kan herudover efter nærmere aftale mellem Danske Regioner, Sundheds- og Ældreministeriet og KL justeres for indførelse af meget væsentlige, nye behandlingstilbud eller for omlægninger af væsentlig økonomisk betydning for sygehusene.

Dækningsområde for puljemidlerne

Aktivitetspuljen vedrører al somatisk sygehusbehandling, der foregår ambulant eller under indlæggelse, og som finansieres af en sygehusregion ved egne eller fremmede sygehuse, på private klinikker mv. Alternativ og eksperimentel behandling på private sygehuse mv. er undtaget. Desuden indgår en række nærmere definerede ydelser på speciallægeområdet, som substituerer sygehusbehandling.

Udbetaling og fordeling af puljen på regioner

Regionernes aktivitetsbestemte tilskud på i alt 1.385,2 mio. kr. for 2018 udbetales a conto i 12-del rater og opgøres endeligt ved udgangen af 1. kvartal 2019 på grundlag af den aktivitet i regionerne, som er indberettet senest den 10. marts 2019. De statslige aktivitetsmidler fordeles mellem regionerne efter samme nøgle som bloktilskuddet til regionernes sundhedsudgifter.

Sundheds- og Ældreministeriet og Danske Regioner er enige om vigtigheden af, at der hver den 10. i måneden foreligger opgørelser af aktivitet mv. til regionerne.

Opgørelse af baseline mv. for de statslige aktivitetspuljer

Den foreløbige baseline for 2018 er 69.313,1 mio. kr. (2018 takstsystem). Metoden til beregning af den foreløbige baseline er aftalekonsistent og er:

1. Den faktiske aktivitet i 2016 opgjort i takstsystem 2018.
2. Produktionsværdien efter pkt. 1 tillægges den forudsatte aktivitetsstigning fra 2016 til 2017 på 1,1 pct.
3. Produktionsværdien efter pkt. 2 tillægges den forudsatte aktivitetsstigning fra 2017 til 2018 på 2,0 pct.

4. Produktionsværdien af de statslige aktivitetsafhængige midler i 2018 på i alt 3.463,0 mio. kr. (18-pl) fratrækkes produktionsværdien efter pkt. 1-4 for at danne baseline.

Sundheds- og Ældreministeriet beregner og udmelder en endelig baseline for 2018 pr. januar 2018. Den foreløbige baseline er korrigeret for nettobudgetvirkningen af puljer i finansloven for 2017, hvilket udgør 413,2 mio. kr. vedr. behandlingsret mv., samt årlige effektiviseringsgevinster fra kvalitetsfundsbyggerierne på 262 mio. kr. Den endelige baseline korrigeres (plus/minus) for nettobudgetvirkninger af puljer fra finansloven for 2018, hertil kommer reguleringer i medfør af DUT mv. Fastsættelse af den foreløbige baseline for 2018 sker på baggrund af Sundhedsdatastyrelsens nye DRG-takstsystem for 2018, som udmeldes endeligt ultimo 2017. Den endelige baseline for 2018 beror herpå.

Baseline for 2018 fordeles mellem regionerne med en nøgle, der svarer til deres faktisk realiserede aktivitet i 2016 opgjort ved takstsystem 2018. Såfremt enkelte regioner ikke opnår deres andel af puljen, kan uforbrugte midler overføres til den pågældende regions andel af puljen i det efterfølgende år.

Værdien af aktivitetstilskuddene for 2018 kan korrigeres for kodeændringer eller ny registreringspraksis i takstsystem 2018, der gennemføres efter 1. maj 2017. Korrektionerne har til formål at identificere sygehusenes faktiske aktivitet over baseline i forhold til året før, herunder sikre konsistens over tid i den aktivitet, som ligger til grund for tilskuddet.

Værdien af aktivitetstilskuddene for 2018 kan korrigeres for strukturomlægninger herunder til omkostningseffektive ikke takstbærende aktiviteter i sygehusvæsenet mv. i henhold til Sundheds- og Ældreministeriets retningslinjer herfor. Regionerne kan løbende fremsende ansøgning om justeringer af aktivitetsopførelsen, dog senest den 1. februar 2019.

Der fastlægges i 2018 et loft over den gennemsnitlige værdistigning pr. kontakt på 1,5 pct. Der indregnes et årligt produktivitetskrav, svarende til 2,0 pct. ved fuld udnyttelse af aktivitetspuljen i 2018.

Bloktilskuds- aktstykket for 2018

Bloktilskudsaktstykket for 2018

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg
1218 København K

Finansministeriet. København, den 14. juni 2017.

- a. Finansministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at statens bloktilskud til kommunerne for finansåret 2018 fastsættes til 61.871,0 mio. kr., hvoraf 4.000,0 mio. kr. er betinget, jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner. Af statens bloktilskud til kommunerne for finansåret 2018 udgør balancetilskuddet -13.327,6 mio. kr.

Finansministeriet anmoder endvidere om Finansudvalgets tilslutning til, at statens beskæftigelsestilskud til kommunerne for finansåret 2018 fastsættes til 10.990,9 mio. kr., jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner.

I forbindelse hermed søges om tilslutning til:

- at fremskrivningsprocenten for det statsgaranterede udskrivningsgrundlag fra det korrigerede beregningsgrundlag for 2015-2018 udgør 10,5 pct.
- at der ved beregning af loftet for grundskyld for 2018 anvendes en skønnet stigning i det kommunale udskrivningsgrundlag for 2017-2018 på 3,5 pct. Reguleringsprocenten udgør hermed 6,5 pct.
- at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til inden den 15. oktober 2017 at give tilsagn til den enkelte kommune om at reducere den skattestigning for kommunen for 2018, der indgår i beregningen af nedsættelsen af den enkelte kommunes statstilskud, jf. lov om nedsættelse af statstilskuddet til kommuner ved forhøjelser af den kommunale skatteudskrivning.
- at økonomi- og indenrigsministeren i den forbindelse bemyndiges til i tilskudsårene 2018-2021 at yde tilskud til de kommuner, der nedsætter indkomstskatten for 2018, uden at hæve andre skatter.
- at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at forhøje tilskuddet til særligt vanskeligt stillede kommuner med 155,9 mio. kr. i 2018.

- at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til i 2018 at fordele et tilskud på 544,5 mio. kr. til kommunerne med henblik på bedre kvalitet i dagtilbud.
- at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at fordele et statsligt tilskud på 972,0 mio. kr. i 2018 til kommunerne efter en demografisk fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet.
- at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at fordele et statsligt tilskud på 133,6 mio. kr. i 2018 til styrkelse af de kommunale akutfunktioner efter en demografisk fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet.
- at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til i 2018 at fordele et tilskud på 3.500 mio. kr. til kommunerne. Heraf fordeles 1.500 mio. kr. som et grundbeløb til alle kommuner efter indbyggertal. De resterende 2.000 mio. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner, der opfylder kriterier om højt strukturelt underskud og lavt beskatningsgrundlag.
- at det kommunale bloktilskud for 2017 reguleres med 121,0 mio. kr. som følge af DUT-sager på årets lov- og cirkulæreprøgram, jf. bilag 1.
- at finansministeren bemyndiges til at undlade at nedsætte statens bloktilskud til kommunerne med de kommunale mindredgifter, som følger af visse gennemførte ændringer i den statslige regulering af kommunerne, jf. bilag 5.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det kommunale bloktilskud med 23,2 mio. kr. i 2018 til medfinansiering af it-infrastrukturløsningerne National Serviceplatform og Fælles Medicinkort.
- at finansministeren bemyndiges til at forhøje det kommunale bloktilskud med 6,5 mio. kr. i 2018 som følge af mindredgifter i VISO (Den Nationale Videns- og Specialrådgiverorganisation) i 2016.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det kommunale bloktilskud med 2,1 mio. kr. i 2018 til finansiering af løft af kvalitetsarbejdet i regi af Dansk Selskab for Patientsikkerhed.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det kommunale bloktilskud med 1,0 mio. kr. i 2017 og 3,6 mio. kr. i 2018 til finansiering af etableringen af Generel Udstillings Løsning (GUL) i SKAT.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det kommunale bloktilskud med 3,6 mio. kr. i 2018 som følge af omlægning af offentlige myndigheders betaling for CPR-data.

- at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at optage en merbevilling på § 10.21.26. Tilskud vedr. forhøjelse af vederlag på 91,7 mio. kr. i 2017 til finansiering af udgifter som følge af Aftale om ændring af fuldtidspolitikeres vederlæggelse af 3. oktober 2016, samt bemyndiges til at fordele tilskuddet til kommunerne ud fra en fordelingsnøgle, der tager højde for kommunernes forholdsmæssige andel af den samlede vederlagsforhøjelse.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det kommunale bloktilskud med 10,7 mio. kr. i 2018 til finansiering af kommunale indkøb af telemedicinske løsninger i perioden 2018-2021
- at finansministeren bemyndiges til at forhøje det kommunale bloktilskud med 58,2 mio. kr. i 2017 og 57,9 mio. kr. i 2018 fra § 16.11.79.65. Aftale om satspuljen på sundheds- og ældreområdet for 2017-2020 som følge af udmøntningen af kommunale midler i Kræftplan IV.
- at finansministeren bemyndiges til at forhøje det kommunale bloktilskud med 17,0 mio. kr. i 2018 fra § 16.11.79.75. Aftale om finansloven for 2017 på sundhedsområdet til kommunal medfinansiering af Kræftplan IV.
- at finansministeren bemyndiges til at forhøje det kommunale bloktilskud med 10,0 mio. kr. i 2018 fra § 16.65.60. National handlingsplan for demens 2025 til udmøntning af initiativer i den Nationale Demenshandlingsplan 2025.
- at finansministeren bemyndiges til at forhøje det kommunale bloktilskud i 2017 med 18,1 mio. kr. fra § 16.11.01. Departementet og 9,7 mio. kr. § 16.11.79.70. Synlighedsreform drift til at understøtte realiseringen af synlighed og åbenhed om resultater i kommuner.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det kommunale bloktilskud med 300,3 mio. kr. i 2017 som følge af omlægning af den kommunale medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen.
- at finansministeren bemyndiges til at forhøje det kommunale bloktilskud med 1.376,4 mio. kr. i 2018 som følge af, at aftalen om regionernes økonomi for 2018 har ført til et ændret niveau for den kommunale medfinansiering af det regionale sundhedsområde.
- at udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til at overføre 1,2 mio. kr. fra § 14.11.01. Departementet til § 14.11.79. Reserver og budgetregulering som følge af DUT-sag vedr. Vejledning af 18. november 2016 om kontanthjælp og integrationsydelse til danske statsborgere, der har haft ophold i et andet EU/EØS-land i mere end et år. Midlerne overføres herfra til det kommunale bloktilskud som en del af de samlede DUT-sager på årets lov- og cirkulæreprogram, jf. bilag 1.

- at beskæftigelsesministeren bemyndiges til at overføre 2,2 mio. kr. fra § 35.11.01. Merudgifter ved nye bevillingsforslag til § 17.11.79. Reserver og budgetregulering som følge af DUT-sag vedr. genoptagelse af arbejdsskadesager efter EU-dommen om kønsneutrale kapitaliseringsfaktorer (C-318/13). Midlerne overføres herfra til det kommunale bloktilskud som en del af de samlede DUT-sager på årets lov- og cirkulæreprogram, jf. bilag 1.
- at beskæftigelsesministeren bemyndiges til at overføre 0,1 mio. kr. fra § 17.46.43. Styrket indsats for ledige til § 17.11.79. Reserver og budgetregulering til administration i forbindelse med efterbetaling af jobpræmie til enlige forsørgere optaget på det kommunale lov- og cirkulæreprogram. Midlerne overføres herfra til det kommunale bloktilskud som en del af de samlede DUT-sager på årets lov- og cirkulæreprogram, jf. bilag 1.
- at miljø- og fødevareministeren bemyndiges til at forhøje bevillingen på § 24.51.01. Miljøstyrelsen med 12,3 mio. kr. i 2017 og bevillingen på § 24.72.02. Landdistriktsprogram og vandrammeinitiativer mv. med 6,0 mio. kr. i 2017 som følge af DUT-sag vedr. Vandområdeplaner 2015-2021 (Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster nr. 795 af 24. juni 2016 samt bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter nr. 794 af 24. juni 2016), jf. bilag 1.
- at der i henhold til budgetlovens § 8. stk. 1 omfordeles 111,8 mio. kr. i 2017 og 844,7 mio. kr. i 2018 og frem fra det statslige deloft for driftsudgifter til det kommunale udgiftsloft.

Finansministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til, at statens tilskud til regionerne til finansiering af sundhedsområdet fastsættes til 94.321,7 mio. kr., og at statens tilskud til finansiering af regionale udviklingsopgaver fastsættes til 2.308,3 mio. kr. for finansåret 2018, jf. lov om regionernes finansiering. Heraf er 1.500,0 mio. kr. betinget.

I forbindelse hermed søges om tilslutning til:

- at der for 2018 afsættes et statsligt aktivitetsafhængigt tilskud til regionerne på 1.385,2 mio. kr. til finansiering af aktivitet på sygehusområdet på landsplan.
- at det regionale bloktilskud på sundhedsområdet fra 2018 og frem reguleres med 1.127,3 mio. kr. af hensyn til en balanceret udvikling i den regionale økonomi.
- at det regionale bloktilskud vedrørende regional udvikling fra 2018 og frem reguleres med -11,4 mio. kr. af hensyn til en balanceret udvikling i den regionale økonomi.
- at sundhedsministeren bemyndiges til at foretage løbende støtteudbetaling til sygehusbyggeri omfattet af tilsagn om tilskud fra kvalitetsfonden i henhold til fastsat finansieringsprofil samt at fastsætte nærmere regler om tilskudsadministration, herunder om vilkår for tilskud, meddelelse af tilsagn om tilskud, ændring af meddelelse af tilskud, bortfald af meddelte tilsagn, udbetaling af tilskud, tilbagebetaling af tilskud og renter, regnskab, revision og rapportering samt tilsyn og kontrol, samt at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om deponering af regionernes egenfinansie-

ring, midler fra kvalitetsfonden og provenu fra låneoptagelse, provenu og overdragelse-sværdier fra salg af ejendomme samt overførsel af uforbrugte statslige og regionale midler.

- at det regionale bloktilskud til sundhedsområdet i 2017 reguleres med 52,5 mio. kr. som følge af DUT-sager på årets lov- og cirkulæreprogram, jf. bilag 3.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det regionale bloktilskud i 2018 med 36,1 mio. kr. til medfinansiering af it-infrastrukturløsningerne National Serviceplatform og Fælles Medicinkort.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det regionale bloktilskud med 2,0 mio. kr. i 2018 til finansiering af Center for Offentlig Innovation.
- at finansministeren bemyndiges til at reducere det regionale bloktilskud med 0,6 mio. kr. i 2018 som følge af omlægning af offentlige myndigheders betaling for CPR-data.
- at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at optage en merbevilling på § 10.21.26. Tilskud vedr. forhøjelse af vederlag på 4,2 mio. kr. i 2017 til finansiering af udgifter som følge af Aftale om ændring af fuldtidspolitikeres vederlæggelse af 3. oktober 2016, samt bemyndiges til at fordele tilskuddet ligeligt mellem regionerne.
- at finansministeren bemyndiges til at forhøje det regionale bloktilskud med 249,0 mio. kr. i 2017 og 287,6 mio. kr. i 2018 fra § 16.11.79.65. Aftale om satspuljen på sundheds- og ældreområdet for 2017-2020, § 16.11.79.75. Aftale om finansloven for 2017 på sundhedsområdet, § 16.51.90. Indkøb af apparatur – anlæg samt § 16.51.91. Udbredelse af beslutningsstøtteværktøjer på kræftområdet som følge af udmøntningen af regionale midler i Kræftplan IV.
- at finansministeren bemyndiges til at forhøje det regionale bloktilskud med 44,4 mio. kr. i 2017 fra § 16.11.79.40. Reserve vedrørende det kommunale lov- og cirkulæreprogram og 50,7 mio. kr. i 2018 fra § 16.65.60. National handlingsplan for demens 2025 til udmøntning af initiativer i den Nationale Demenshandlingsplan 2025.
- at finansministeren bemyndiges til at overføre 60,0 mio. kr. fra § 35.11.01.10. Merudgifter ved nye bevillingsforslag til det regionale bloktilskud i 2017 til delvis finansiering af anlægsudgifter vedrørende etablering af 150 nye særlige pladser i psykiatrien i tråd med Delaftale om udmøntning af satspuljen for 2017-2020: Handlingsplan til forebyggelse af vold på botilbud af 14. oktober 2016.
- at finansministeren bemyndiges til at overføre 1,3 mio. kr. fra § 16.35.01. Statens Serum Institut til det regionale bloktilskud i 2018 som følge af den aftalte finansiering af det diagnosticerede område.
- at finansministeren bemyndiges til at forhøje det regionale bloktilskud med 22,3 mio. kr. i 2017 fra § 16.11.79.70. Synlighedsreform drift til at understøtte realiseringen af synlighed og åbenhed om resultater i regioner.

- at finansministeren bemyndiges til at forhøje det regionale bloktilskud i 2017 med 3.479,0 mio. kr. som følge af omlægning af den kommunale medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen.
  - at sundhedsministeren bemyndiges til at tilbagebetale opsamlede midler på § 16.91.61. Regulering af kommunal medfinansiering, som er midlertidig opsamlet under hensyntagen til de regionale indtægtslofter, jf. bekendtgørelse nr. 1014 af 28. juni 2016.
  - at beskæftigelsesministeren bemyndiges til at overføre 0,4 mio. kr. fra § 35.11.01. Merudgifter ved nye bevillingsforslag til § 17.11.79. Reserver og budgetregulering som følge af DUT-sag vedr. genoptagelse af arbejdsskadesager efter EU-dommen om kønsneutrale kapitaliseringsfaktorer (C-318/13). Midlerne overføres herfra til det regionale bloktilskud som en del af de samlede DUT-sager på årets lov- og cirkulæreprogram, jf. bilag 3.
  - at der i henhold til budgetlovens § 8 stk. 1 omfordeles 103,4 mio. kr. i 2017 og 779,3 mio. kr. i 2018 og frem fra det statslige delloft for driftsudgifter til det regionale delloft for sundhedsområdet.
- b. Staten yder årligt tilskud til kommunerne, jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, samt til regionerne, jf. lov om regionernes finansiering. Tilskuddene fastsættes af finansministeren med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg. Kommuner og regioner skal senest den 1. juli året forud for tilskudsåret have meddelelse om størrelsen af det samlede tilskud.

Regeringen indgik den 1. juni 2017 aftale med KL om kommunernes økonomi for 2018. Den 6. juni 2017 indgik regeringen aftale med Danske Regioner om regionernes økonomi for 2018.

Aftalen med KL

Regeringen og KL er med afsæt i de gennemførte initiativer i det fælles moderniserings- og effektiviseringsprogram enige om, at der i 2018 samlet kan frigøres 1 mia. kr. Heraf frigøres 500,0 mio. kr. til prioritering bredt i den offentlige sektor, hvilket er afspejlet i udgiftslofterne.

Det kommunale udgiftsloft er udgangspunktet for den kommunale serviceramme for 2018. Regeringen og KL er enige om at løfte dette udgangspunkt med 800,0 mio. kr. til prioritering af borgernær kernevelfærd, herunder for at understøtte kommunernes arbejde med at yde værdig pleje og omsorg for ældre borgere. Den kommunale serviceramme i 2018 udgør således 246.047,5 mio. kr. Hertil kommer reguleringer i medfør af DUT-princippet mv.

I 2018 er 3.000,0 mio. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes aftaleoverholdelse i budgetterne for serviceudgifterne i 2018.

Det er forudsat i aftalen, at kommunernes overførselsudgifter vil udgøre 71.760,4 mio. kr. i 2018, og at kommunernes udgifter til forsørgelse og aktivering af forsikrede ledige mv. vil udgøre 10.990,9 mio. kr. i 2018.

Regeringen og KL er enige om, at kommunernes anlægsinvesteringer i 2018 udgør 17,0 mia. kr., hvilket er fuldt finansieret inden for de afsatte rammer. En andel af kommunernes bloktilskud på 1.000,0 mio. kr. er betinget af, at kommunernes budgetter for 2018 lever op til den aftalte ramme for anlægsudgifterne.

Der afsættes en lånepulje på i alt 250,0 mio. kr. målrettet investeringer med et effektiviseringspotentiale og 400,0 mio. kr. målrettet kommuner med behov for større strukturelle investeringer på de borgernære områder.

Der udmøntes 2.700,0 mio. kr. fra Kvalitetsfonden i 2018 til et løft af de fysiske rammer i folkeskolen, daginstitutioner og på ældreområdet.

Det er lagt til grund for aftalen, at den samlede kommunale aktivitetsbestemte medfinansiering til regionernes sundhedsområde i 2018 udgør 20.687,7 mio. kr. I forlængelse af aftalen om regionernes økonomi for 2018 er den samlede kommunale medfinansiering til regionernes sundhedsområde i 2018 blevet opjusteret med 1.376,4 mio. kr. og udgør i alt 22.064,1 mio. kr. i 2018.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne skal arbejde for at sænke skatterne med samlet set 250 mio. kr. i 2018 for kommunerne under ét. Med henblik på at understøtte skattenedsættelser i den enkelte kommune etableres en tilskudsordning til skattenedsættelser på 450,0 mio. kr. Tilskudsordningen målrettes kommuner, der nedsætter indkomstskatten uden at hæve andre skatter.

Tilskudsprocenten kan højst udgøre 75 pct. af provenutabet i 2018, 50 pct. i 2019 og 2020 og 25 pct. i 2021. Tilskudsordningen finansieres af staten. Hvis der gennemføres skattenedsættelser på over 450,0 mio. kr., nedsættes tilskudsprocenten.

Med henblik på, at enkelte kommuner kan hæve skatten, afsættes en ramme på 200,0 mio. kr. hertil. Forudsætningen herfor er, at andre kommuner sætter skatten tilsvarende ned. Økonomi- og Indenrigsministeriet udmelder inden sommer de kriterier, som vil ligge til grund for fordelingen af rammen for skattestigninger. Herefter ansøger kommunerne økonomi- og indenrigsministeren om en andel af den aftalte ramme for skattestigninger.

Kommuner, der på forhånd har fået en andel af rammen for skatteforhøjelser, og som vedtager en skatteforhøjelse i overensstemmelse hermed, vil blive friholdt for eventuel individuel modregning som følge af en samlet skatteforhøjelse.

Der er fastsat et balancetilskud for at sikre balance mellem de samlede kommunale udgifter og indtægter for kommunerne under ét i 2018. Balancetilskuddet udgør i 2018 -13.327,6 mio. kr.

Hertil kommer et ekstraordinært tilskud på 3.500 mio. kr., hvoraf 1.500 mio. kr. fordeles som grundtilskud til alle kommuner, og 2.000 mio. kr. fordeles på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår. Økonomi- og Indenrigsministeriet opgør fordelingen på baggrund af objektive kriterier for kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår med henblik på, at tilskuddet kan indgå i tilskudsudmeldingen for 2018.

Puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner forhøjes til 350,0 mio. kr. i 2018. Forhøjelsen finansieres af bloktilskuddet.

Endvidere afsættes der en lånepulje på 500,0 mio. kr. med henblik på styrkelsen af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner.

Aftalen indebærer en justering af de gældende kommunale udgiftslofter i 2017-2020. Udgiftslofterne justeres med konsekvenserne af aftalen, inkl. reguleringer i medfør af DUT-princippet mv., på forslag til finanslov for 2018, jf. budgetlovens § 8.

Aftalen med Danske Regioner

Der er med aftalen forudsat en aktivitetsvækst på sygehusene på 2 pct. i 2018, finansieret ved produktivitetsforbedringer på 2 pct. Dertil kommer finansieret aktivitetsvækst samt frigjorte effektiviseringsgevinster fra nyt sygehusbyggeri mv. Med aftalen løftes det regionale udgiftsniveau med 0,5 mia. kr. i 2018 til fortsat kvalitetsudvikling af sundhedsvæsenet til gavn for patienterne samt medicin.

Der er aftalt et maksimalt niveau for nettodriftsudgifterne inkl. medicinudgifter for regionerne på 111.881,3 mio. kr. på sundhedsområdet samt et maksimalt niveau for nettodriftsudgifterne på området for regional udvikling på 3.055,8 mio. kr. i 2018.

Hertil kommer reguleringer i medfør af DUT-princippet mv. Af regionernes bloktilskud i 2018 er 1.000,0 mio. kr. betinget af regionernes aftaleoverholdelse i driftsbudgetterne for 2018. Herudover vil en overskridelse af driftsbudgetterne i regnskabet for 2018 indebære en modregning i regionernes bloktilskud.

Der er aftalt et loftsbelagt niveau for anlægsudgifterne (brutto) på 2,2 mia. kr. på sundhedsområdet i 2018 med tillæg af afløb fra puljer med statsligt projektilskud. Af regionernes bloktilskud i 2018 er 500,0 mio. kr. betinget af, at regionernes budgetter for 2018 lever op til det aftalte niveau for anlægsudgifterne. Hertil kommer forudsat afløb på 4,8 mia. kr. i 2018 vedrørende sygehuse med støtte fra kvalitetsfonden. Der hensættes endvidere i 2018 i regionerne ved deponering 1.130,8 mio. kr. til finansiering af projekter med kvalitetsfundsstøtte.

Med aftalen anvendes 131,0 mio. kr. i 2018 til ny sygehusaktivitet, herunder demografi og kræft mv., finansieret ved effektiviseringsgevinsterne fra de nye kvalitetsfundsstøttede sygehusbyggerier, der muliggør en bedre tilrettelæggelse af patientbehandlingen til gavn for både patient og økonomi, jf. Aftale om regionernes økonomi for 2017. De samlede effektiviseringsgevinster i 2018 er forudsat til 262,0 mio. kr., hvoraf 50 pct. fastholdes i den enkelte region til ny sygehusaktivitet. Gevinsterne ligger udover de aftalte produktivetsforbedringer.

Det statslige aktivitetsbestemte tilskud til sygehusområdet udgør i 2018 1.385,2 mio. kr. Tilskuddet udbetales a conto i 12.-dels rater i tilknytning med bloktilskuddet og opgøres endeligt ved udgangen af 1. kvartal 2019 på grundlag af den aktivitet i regionerne, som er indberettet senest den 10. marts 2019.

Det er lagt til grund for aftalen, at den samlede kommunale aktivitetsbestemte medfinansiering til regionernes sundhedsområde i 2018 udgør 19.941,5 mio. kr. Hertil kommer reguleringer i medfør af DUT-princippet mv. Finansieringsloftet fordeles mellem regionerne på samme måde som bloktilskuddet for 2018. Regionerne vil i 2018 endvidere modtage finansiering i form af kommunernes udviklingsbidrag, som i 2018 vil udgøre 769,4 mio. kr., svarende til 133 kr. pr. indbygger.

Aftalen indebærer, at bloktilskuddet på sundhedsområdet for 2018 er reguleret med 1.127,3 mio. kr. af hensyn til en balanceret udvikling i den regionale økonomi. Aftalen indebærer, at bloktilskuddet vedrørende regional udvikling for 2018 er reguleret med -11,4 mio. kr. af hensyn til en balanceret udvikling i den regionale økonomi. Aftalen indebærer en justering af de gældende regionale udgiftslofter for 2017-2020. Udgiftslofterne for 2018-2020 justeres med konsekvenserne af aftalen, inkl. reguleringer i medfør af DUT-princippet mv., på forslag til finanslov for 2018, jf. budgetlovens § 8.

Øvrige elementer i aftalerne

Det er ved fastsættelsen af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag lagt til grund, at fremskrivningsprocenten for udskrivningsgrundlaget for det korrigerede beregningsgrundlag for 2015 til 2018 udgør 10,5 pct.

Skønnet over udskrivningsgrundlaget i 2018 hviler i øvrigt på en forudsætning om i øvrigt uændret lovgivning. Ved efterfølgende ændringer heri med virkning for 2018-grundlaget neutraliseres virkningerne for de selvbudgetterende kommuner.

Ved beregningen af statsgarantien for den enkelte kommune er der i beregningsgrundlaget (udskrivningsgrundlaget for 2015) korrigeret for forhøjelse af beskæftigelsesfradraget, indførelse af ekstra beskæftigelsesfradrag for enlige forsørgere, fremrykning af forhøjelse af beskæftigelsesfradragene og boligjobordningen.

Der er med virkning fra og med 2003 indført et loft over grundlaget for beregning af grundskyld. Skønnet for stigningen i udskrivningsgrundlaget, som indgår i reguleringsprocenten for forhøjelse af den afgiftspligtige grundværdi, fastættes til 3,5 pct. Reguleringsprocenten udgør herefter 6,5.

I forlængelse af finanslovsaftalen for 2012 er der afsat et tilskud til kommunerne til bedre normeringer i dagtilbud fra 2013 og frem. Tilskuddet, der i 2018 udgør 544,5 mio. kr., fordeles ud fra antallet af 0-5 årige børn i kommunerne.

I forlængelse af finanslovsaftalen for 2007 fordeles der fra 2007 et årligt statsligt tilskud til kommunerne med henblik på styrket kvalitet i ældreplejen. Tilskuddet, der i 2018 udgør 972,0 mio. kr., fordeles efter en demografisk fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet.

I forlængelse af Aftale om akutpakke mod overbelægning af 2. februar 2016 og Aftale om Styrket indsats for den ældremedicinske patient – national handlingsplan 2016 blev der afsat midler til styrkelse af kommunale akutfunktioner. Midlerne udgør 133,6 mio. kr. i 2018.

Som følge af mindreudgifter i VISO (Den Nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation) i 2016 reguleres kommunernes bloktilskud med 6,5 mio. kr. i 2018.

Kommunerne medfinansierer 23,2 mio. kr. i 2018 til infrastrukturløsningerne National Serviceplatform og Fælles Medicinkort. Regionerne medfinansierer National Serviceplatform og Fælles Medicinkort med 36,1 mio. kr. i 2018.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at Danske Regioner indtræder i Center for Offentlig Innovation på lige fod med de øvrige parter. Regionerne medfinansierer således 2,0 mio. kr. årligt i 2018 og 2019.

Regeringen og KL er enige om at gennemføre et løft af kvalitetsarbejdet i regi af Dansk Selskab for Patientsikkerhed.

Regeringen og KL er enige om at etablere en it-løsning i form af Generel Udstillings Løsning (GUL), der stiller data til brug for administration af en række indkomstafhængige offentlige ydelser til rådighed for kommunerne.

GUL vil samtidig dække a-kassernes behov for oplysninger fra SKAT i forlængelse af Aftale om et nyt dagpengesystem for fremtidens arbejdsmarked af 18. maj 2017. Udgiften til systemet finansieres af staten og kommunerne.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at omlægge offentlige myndigheders betaling for CPR-data fra fakturering efter forbrug til en bevilling på finansloven, når CPR-data bliver tilgængelige på Datafordeleren.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at kommunerne og regionerne ekstraordinært kompenseres for udgifterne i 2017 som følge af Aftale om ændring af fuldtidspolitikeres vederlæggelse af 3. oktober 2016. Som følge heraf afsættes 91,7 mio. kr. i 2017 til kommunerne og 4,2 mio. kr. i 2017 til regionerne. Det sker med baggrund i, at den aftalte fremrykning af ikrafttrædelsestidspunktet for vederlagsforhøjelsen medførte, at ændringen blev gennemført, efter kommunernes og regionernes budgetter for 2017 var vedtaget.

Kommunerne og regionerne havde således ikke mulighed for at tage højde for vederlagsforhøjelsen i deres budgetlægning for 2017.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at udbrede telemedicinsk hjemmemonitoring til borgere med KOL inden udgangen af 2019. I forlængelse heraf er det aftalt, at der afsættes 10,7 mio. kr. i 2018 af det kommunale bloktilskud til finansiering af kommunale indkøb af telemedicinske løsninger i perioden 2018-2021.

I forbindelse med topartsaftalen mellem regeringen og KL fra marts 2016 om bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge blev det aftalt at oprette en kommunal beskæftigelsesbonus for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge. Af seneste opgørelse fra 1. juni 2017 er antallet af flygtninge og familiesammenførte til flygtninge i beskæftigelse steget med 2.140 personer, hvilket vil udløse en bonus på 53,6 mio. kr. for alle kommunerne under ét. Tilskuddet udbetales til kommunerne fra Udlændinge- og Integrationsministeriet. Det kommunale udgiftsloft i 2017 forhøjes tilsvarende.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at understøtte de nationale målsætninger på kræftområdet og realisere initiativerne i Kræftplan IV i overensstemmelse med den fælles udmøntningsplan fra februar 2017. Som følge heraf forhøjes det kommunale bloktilskud med 58,2 mio. kr. i 2017 og 74,9 mio. kr. i 2018, heraf 17,0 mio. kr. til kommunal medfinansiering, og det regionale bloktilskud forhøjes med 249,0 mio. kr. i 2017 og 287,6 mio. kr. i 2018.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at understøtte udmøntningen af initiativerne i den Nationale Demenshandlingsplan 2025. Som følge heraf forhøjes det kommunale bloktilskud med 10,0 mio. kr. i 2018, og det regionale bloktilskud forhøjes med 44,4 mio. kr. i 2017 og 50,7 mio. kr. i 2018.

Der er med aftalen mellem regeringen og Danske Regioner prioriteret 60 mio. kr. i 2017 til delvis anlægsfinansiering af 150 nye særlige pladser i psykiatrien i tråd med Delaftale om udmøntning af satspuljen for 2017-2020: Handlingsplan til forebyggelse af vold på botilbud. Der er dermed samlet afsat 100 mio. kr. i 2017 til fysiske rammer.

I 2018 og frem er der ligeledes prioriteret 18,0 mio. kr. i form af driftsmidler, svarende til et løft af takstniveauet fra 1,75 til 1,90 mio. kr. pr. plads. Regeringen vil søge satspuljekredsens opbakning til finansiering heraf i forbindelse med aftalen om udmøntningen af satspuljen for 2018.

Der er med aftalen om regionernes økonomi for 2018 aftalt en regional finansiering af det diagnostiske område på Statens Serum Institut på 151,1 mio. kr. årligt i 2018 og frem, svarende til en forhøjelse af det regionale bloktilskud på 1,3 mio. kr. i 2018.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at understøtte synlighed og åbenhed om resultater i regioner og kommuner bl.a. med det formål at bidrage til decentrale tilpasninger, som følge af de forandringer sundhedsdataprogrammet medfører. Som følge heraf forhøjes det kommunale bloktilskud med 27,8 mio. kr. i 2017, og det regionale bloktilskud forhøjes med 22,3 mio. kr. i 2017.

Det forudsatte niveau for kommunernes udgifter til den kommunale medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen for 2018 udgør 22.064,1 mio. kr., mens den øvre grænse for regionernes indtægter fra kommunal medfinansiering for 2018 er opgjort til 19.941,5 mio. kr. Dertil kommer regulering i medfør af DUT mv. De løbende indbetalinger fra kommunerne udover det regionale indtægtsloft kanaliseres til staten til finansiering af det øgede regionale bloktilskud. De forudsatte indbetalinger til staten kan således opgøres til 2.122,6 mio. kr. Hvis indbetalingerne fra kommunerne ikke fuldt ud modsvarer de forudsatte indbetalinger på 2.122,6 mio. kr., foretages en efterregulering af det manglende beløb i det midtvejsregulerede kommunale bloktilskud, jf. § 14. a, stk. 4 i lov om regionernes finansiering.

Der er for 2016 fastlagt et indtægtsloft på 19.743,5 mio. kr. jf. bekendtgørelse nr. 1014 af 28. juni 2016. Kommunale betalinger ud over dette loft opsamles midlertidigt på § 16.91.61. Regulering af kommunal medfinansiering. Sundheds- og Ældreministeriet vurderer, at midlerne kan henføres til merproduktiviteten i regionerne. I henhold til § 14 a stk. 3 i lov om regionernes finansiering kan de opsamlede midler, som bliver opgjort endeligt pr. 1. juli 2017, som følge af fortsatte indberetninger fra Region Hovedstaden pga. overgang til nyt patientadministrativt system, således tilbageføres til kommunerne. Ligeledes i henhold til § 14 a stk. 3 i lov om regionernes finansiering foretager Sundheds- og Ældreministeriet opgørelse af tilbagebetalingen, meddelelse til kommunerne om tilbagebetalingen pr. 1. juli 2017 og udbetaling af tilbagebetalingen pr. 1. august 2017.

Pris- og lønudviklingen på det kommunale område for 2017 til 2018 er fastsat til 1,7 pct. for serviceudgifterne (ekskl. overførsler), 1,7 pct. for de samlede udgifter (inkl. overførsler) samt til 2,4 pct. vedrørende anlægsudgifter. Der er endvidere forudsat en satsreguleringsprocent for 2018 på 2,0 pct.

Pris- og lønudviklingen på det regionale område fra 2017 til 2018 er på sundhedsområdet fastsat til 1,6 pct. (ekskl. medicintilskud) og på området for regional udvikling til 2,4 pct. For anlæg er fastsat en pris- og lønudvikling på 2,3 pct., og for det samlede regionale område er pris- og lønudviklingen fastsat til 1,4 pct. (inkl. medicin).

Generelle tilskud til kommuner i 2018

Efter lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner yder staten til samtlige kommuner et årligt tilskud.

Det generelle tilskud til kommunerne for finansåret 2018 søges fastsat til 61.871,0 mio. kr., hvoraf 4.000,0 mio. kr. er betinget, jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner. Af statens bloktilskud til kommunerne for finansåret 2018 udgør balancetilskuddet -13.327,6 mio. kr.

Opgørelsen heraf er sket med udgangspunkt i det foregående års tilskud med regulering for pris- og lønudvikling.

Det generelle tilskud til kommunerne for 2018 er reguleret som følge af Det Udvidede Totalbalanceprincip, jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner.

På det kommunale bloktilskud for 2018 foretages en foreløbig regulering på -1.461,1 mio. kr. vedrørende den skønnede udvikling i kommunernes udgifter til de budgetgaranterede områder fra 2016 til 2018 og en efterregulering vedrørende udviklingen fra 2014 til 2016 på -2.543,1 mio. kr. Det kommunale bloktilskud reguleres permanent med 4.258,8 mio. kr. vedrørende udviklingen i kommunernes udgifter til de budgetgaranterede områder fra 2015 til 2016.

I vedlagte bilag 1 er givet en samlet specifikation og oversigt over den søgte tilskudsfastsættelse. De søgte tilskudsbeløb for 2018 vil blive indarbejdet i forslag til finanslov for 2018.

Beskæftigelsestilskud i kommuner i 2018

Efter lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner yder staten til samtlige kommuner et årligt beskæftigelsestilskud.

Beskæftigelsestilskuddet til kommunerne for finansåret 2018 søges fastsat til 10.990,9 mio. kr.

I vedlagte bilag 2 er givet en oversigt over den søgte tilskudsfastsættelse. De søgte tilskudsbeløb vil blive indarbejdet i forslag til finanslov for finansåret 2018.

Generelle tilskud til kommuner i 2017

De generelle tilskud til kommunerne for 2017 søges reguleret med 121,0 mio. kr. som følge af Det Udvidede Totalbalanceprincip mv., jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og -215,3 mio. kr. som følge af andre reguleringer. Reguleringer, der indebærer overførsler mellem hovedkonti, der ikke er hjemlet i finansloven for 2017, vil fremgå af estykket.

I vedlagte bilag 1 er givet en samlet specifikation og oversigt over den søgte tilskudsfastsættelse i 2017.

Ændringerne af de generelle tilskud for finansåret 2017, der optages på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2017, specificeres således:

§ 10.21.11. Kommunerne (Lovbunden)

20. Statstilskud til kommuner

Udgift

42. Overførselsudgifter til kommuner og regioner ..... -94,3 mio. kr.

Beskæftigelsestilskud til kommuner i 2017

Beskæftigelsestilskuddet til kommunerne for 2017 søges reguleret med -56,6 mio. kr. Tilskuddet er reguleret for kommunale nettoudgifter som følge af ændringer af love og regler på de områder, som er omfattet af beskæftigelsestilskuddet, jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner.

Derudover søges beskæftigelsestilskuddet for 2016 efterreguleret med -207,6 mio. kr. Den endelige opgørelse af tilskuddet er reguleret for kommunale nettoudgifter som følge af ændringer af love og regler på de områder, som er omfattet af beskæftigelsestilskuddet, jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner.

I vedlagte bilag 2 er angivet en oversigt over den søgte tilskudsfastsættelse i 2017.

Ændringerne af beskæftigelsestilskuddet for finansåret 2017, der optages på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2017, specificeres således:

§ 10.21.13. Beskæftigelsestilskud til kommunerne (Lovbunden)

20. Midtvejsregulering af årets beskæftigelsestilskud til kommuner

Udgift

42. Overførselsudgifter til kommuner og regioner ..... -56,6 mio. kr.

§ 10.21.13. Beskæftigelsestilskud til kommunerne (Lovbunden)

30. Efterregulering af foregående års beskæftigelsestilskud

Udgift

42. Overførselsudgifter til kommuner og regioner ..... -207,6 mio. kr.

Generelle tilskud til regioner i 2018

Efter lov om regionernes finansiering yder staten et årligt tilskud til regionerne til finansiering af sundhedsområdet og et årligt tilskud til finansiering af de regionale udviklingsopgaver. Opgørelsen heraf er sket med udgangspunkt i det foregående års tilskud med regulering for pris- og lønudvikling.

Tilskuddet til finansiering af sundhedsområdet søges fastsat til 94.321,7 mio. kr. i 2018, og tilskuddet til finansiering af de regionale udviklingsopgaver søges fastsat til 2.308,3 mio. kr. Heraf er 1.500,0 mio. kr. betinget af regionernes aftaleoverholdelse i budgetterne for 2018.

Det generelle tilskud til regionerne for 2018 er reguleret som følge af Det Udvidede Totalbalanceprincip, jf. lov om regionernes finansiering.

I vedlagte bilag 3 og 4 er givet en samlet specifikation og oversigt over den søgte tilskudsfastsættelse. De søgte tilskudsbeløb for 2018 vil blive indarbejdet på forslag til finanslov for finansåret 2018.

Generelle tilskud til regioner i 2017

De generelle tilskud til regionerne for 2017 søges reguleret med 52,5 mio. kr. som følge af Det Udvidede Totalbalanceprincip mv., jf. lov om regionernes finansiering, og 3.854,7 mio. kr. som følge af andre reguleringer. Reguleringer, der indebærer overførsler mellem hovedkonti, der ikke er hjemlet i finansloven for 2017, vil fremgå af e-stykket.

I vedlagte bilag 3 og 4 er givet en samlet specifikation og oversigt over den søgte tilskudsfastsættelse i 2017.

Ændringerne af de generelle tilskud for finansåret, der optages på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2017, specificeres således:

§ 10.21.03. Statstilskud til regionerne

- 10. Statstilskud til sundhedsområdet
  - Udgift
  - 42. Overførselsudgifter til kommuner og regioner .....3.907,2 mio. kr.

- 20. Statstilskud til udviklingsområder
  - Udgift
  - 42. Overførselsudgifter til kommuner og regioner .....0,0 mio. kr.

Andre bevillingsforhold

Til etableringen af it-løsningen Generel Udstillings Løsning (GUL) overføres der 1,0 mio. kr. i 2017 og 3,6 mio. kr. i 2018 fra det kommunale bloktilskud til § 09.21.01. SKAT. Staten bidrager i tillæg hertil med 0,8 mio. kr. i 2017 og 2,8 mio. kr. i 2018. Ændringerne for finansåret 2017, der optages på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2017, specificeres således:

§ 09.21.01. SKAT

- 10. Almindelig virksomhed
  - Udgift
  - 18. Lønninger/personaleomkostninger.....1,5 mio. kr.
  - 22. Andre ordinære driftsomkostninger.....0,3 mio. kr.

Som kompensation for udgifterne i 2017 som følge af Aftale om ændring af fuldtidspolitikeres vederlæggelse oprettes en ny hovedkonto 10.21.26. Tilskud vedr. forhøjelse af vederlag med 95,9 mio. kr. i 2017. Udgiften i 2017 finansieres ved et provenu som følge af en ændret udgiftsprofil på § 20.11.79.87. Reserve til udmøntning af dagtilbudspil. Det bemærkes at den ændrede udgiftsprofil alene vedrører en ændret udmøntningsprofil mellem årene i forhold til det oprindeligt forudsatte, jf. Aftale om "Stærke dagtilbud – alle børn skal med i fællesskabet" af 9. juni 2017. Ændringen for finansåret 2017, der optages på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2017, specificeres således:

§ 10.21.26. Tilskud vedr. forhøjelse af vederlag (nyoprettet hovedkonto)

- 10. Tilskud til kommuner
  - Udgift
  - 42. Overførselsudgifter til kommuner og regioner ..... 91,7 mio. kr.

- 20. Tilskud til regioner
  - Udgift
  - 42. Overførselsudgifter til kommuner og regioner ..... 4,2 mio. kr.

Til implementering vedr. Vejledning af 18. november 2016 om kontanthjælp og integrationsydelse til danske statsborgere, der har haft ophold i et andet EU/EØS-land i mere end et år, overføres midler fra § 14.11.01. Departementet til § 14.11.79. Reserver og budgetregulering. Ændringen for finansåret 2017, der optages på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2017, specificeres således:

§ 14.11.01. Departementet

10. Almindelig virksomhed	
Udgift	
22. Andre ordinære driftsomkostninger	-1,2 mio. kr.

§ 14.11.79. Reserver og budgetregulering

20. Det kommunale lov- og cirkulæreprogram	
Udgift	
49. Reserver og budgetregulering	1,2 mio. kr.

Med henblik på at understøtte realiseringen af synlighed og åbenhed om resultater i regioner og kommuner overføres midler fra § 16.11.01. Departementet og § 16.11.79.70. Synlighedsreform drift til det kommunale og regionale bloktilskud i 2017. Ændringen for finansåret 2017, der optages på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2017, specificeres således:

§ 16.11.01. Departementet

10. Almindelig drift	
Udgift	
22. Andre ordinære driftsudgifter	-18,1 mio. kr.

§ 16.11.79. Reserver og budgetregulering

70. Synlighedsreform drift	
Udgift	
49. Reserver og budgetregulering	-32,0 mio. kr.

Med henblik på at udmønte initiativerne i den Nationale Demenshandlingsplan 2025 overføres midler fra § 16.11.79.40. Reserve vedrørende det kommunale lov- og cirkulæreprogram til det regionale bloktilskud i 2017. Ændringen for finansåret 2017, der optages på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2017, specificeres således:

§ 16.11.79. Reserver og budgetregulering

40. Reserve vedrørende det kommunale lov- og cirkulæreprogram	
Udgift	
49. Reserver og budgetregulering	-44,4 mio. kr.

Til understøttelse af de nationale målsætninger på kræftområdet og realisering af initiativerne i Kræftplan IV overføres midler fra § 16.11.79.65. Aftale om satspuljen på sundheds- og ældreområdet for 2017-2020, § 16.11.79.75. Aftale om finansloven for 2017 på sundhedsområdet og § 16.51.90. Indkøb af apparatur – anlæg til det kommunale og regionale bloktilskud i 2017 og 2018. Ændringen for finansåret 2017, der optages på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2017, specificeres således:

§ 16.11.79. Reserver og budgetregulering

65. Aftale om satspuljen på sundheds- og ældreområdet for 2017-2020
 Udgift
 22. Andre ordinære driftsomkostninger ..... -23,5 mio. kr.
 49. Reserver og budgetregulering ..... -63,7 mio. kr.
75. Aftale om finansloven for 2017 på sundhedsområdet
 Udgift
 49. Reserver og budgetregulering ..... -30,0 mio. kr.

§ 16.51.90. Indkøb af apparatur – anlæg

10. Indkøb af apparatur - anlæg
 Udgift
 42. Overførselsudgifter til kommuner og regioner ..... -190,0 mio. kr.

Til finansiering af kommunernes udgifter til administration i forbindelse med efterbetaling af jobpræmie til enlige forsørgere optaget på det kommunale lov- og cirkulæreprogram overføres midler fra § 17.46.43. Styrket indsats for ledige til § 17.11.79. Reserver og budgetregulering. Ændringerne for finansåret 2017, der optages på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2017, specificeres således:

§ 17.11.79. Reserver og budgetregulering

30. Kommunalt lov- og cirkulæreprogram
 Udgift
 49. Reserver og budgetregulering ..... 0,1 mio. kr.

§ 17.46.43. Styrket indsats for ledige

50. Pulje til særlig indsats for ledige i risiko for langtidsledighed
 Udgift
 22. Andre ordinære driftsomkostninger ..... -0,1 mio. kr.

Til finansiering af udgifterne vedr. genoptagelse af arbejdsskadesager efter EU-dommen om kønsneutrale kapitaliseringsfaktorer (C-318/13) overføres midler fra § 35.11.01. Merudgifter ved nye bevillingsforslag til § 17.11.79. Reserver og budgetregulering. Ændringen for finansåret 2017, der optages på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2017, specificeres således:

§ 17.11.79. Reserver og budgetregulering

30. Kommunalt lov- og cirkulæreprogram
 Udgift
 49. Reserver og budgetregulering ..... 2,6 mio. kr.

§ 35.11.01. Merudgifter ved nye bevillingsforslag

10. Merudgifter ved nye bevillingsforslag
 Udgift
 49. Reserver og budgetregulering ..... -2,6 mio. kr.

Til implementering vedr. DUT-sag om Vandområdeplaner 2015-2021 (Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster nr. 795 af 24. juni 2016 samt bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter nr. 794 af 24. juni 2016) overføres midler fra det kommunale bloktilskud til § 24.51.01. Miljøstyrelsen og § 24.72.02.

Landdistriktsprogram og vandrammeinitiativer mv. Ændringen for finansåret 2017, der optages på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2017, specificeres således:

§ 24.51.01. Miljøstyrelsen

10. Driftsbudget	
Udgift	
18. Lønninger/personaleomkostninger	8,2 mio. kr.
22. Andre ordinære driftsudgifter	4,1 mio. kr.

§ 24.72.02. Landdistriktsprogram og vandrammeinitiativer mv.

62. Sørestaurering	
Udgift	
22. Andre ordinære driftsudgifter	2,7 mio. kr.

71. Arkæologiske undersøgelser ved gennemførelse af kvælstof- og fosforvådområder (nyoprettet underkonto)	
Udgift	
22. Andre ordinære driftsudgifter	3,3 mio. kr.

Med henblik på etablering af 150 nye særlige pladser i psykiatrien overføres midler fra § 35.11.01.10. Merudgifter ved nye bevillingsforslag til det regionale bloktilskud i 2017. Ændringen for finansåret 2017, der optages på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2017, specificeres således:

§ 35.11.01. Merudgifter ved nye bevillingsforslag

10. Merudgifter ved nye bevillingsforslag	
Udgift	
49. Reserver og budgetregulering	-60,0 mio. kr.

Øvrige bevillingsforhold

Efter budgetloven kan finansministeren med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg i forbindelse med det årlige aktstykke om fastsættelse af statens bloktilskud til kommuner og regioner mv. foretage en omfordeling mellem de gældende udgiftslofter for stat, kommuner og regioner.

- c. Særskilt forelæggelse for Finansudvalget af de søgte tilskudsbeløb sker under henvisning til § 14 og § 23 a i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og til § 3 i lov om regionernes finansiering.

Forelæggelse af fremskrivningsprocenten for kommunernes statsgaranterede udskrivningsgrundlag sker under henvisning til § 7 i lov om kommunal indkomstskat, og forelæggelsen af reguleringsprocenten for fastlæggelse af den afgiftspligtige grundværdi sker under henvisning til § 1 i lov om kommunal ejendomsskat.

Finansministeren kan med tilslutning fra Finansudvalget i forbindelse med det årlige aktstykke om fastsættelse af statens bloktilskud til kommuner og regioner mv. foretage en omfordeling mellem de gældende udgiftslofter for stat, kommuner og regioner, jf. budgetlovens § 8, stk. 1.

- d. Finansministeriet har forhandlet med de respektive ministerier om de forhold, som vedrører disse ministeriers ressort, samt med KL og Danske Regioner.
- e. Under henvisning til ovenstående søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at bloktilskud til kommuner og regioner for finansåret 2017 fastsættes til henholdsvis 64.637,1 mio. kr. og 97.654,6 mio. kr., og at der på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2017 optages følgende:

	Udgift	Indtægt
	Mio. kr.	Mio. kr.
§ 09.21.01. SKAT	1,8	
§ 10.21.03. Statstilskud til regioner	3.907,2	
§ 10.21.11. Kommunerne	-94,3	
§ 10.21.13. Beskæftigelsestilskud til kommunerne	-264,2	
§ 10.21.26. Tilskud vedr. forhøjelse af vederlag (ny konto)	95,9	
§ 14.11.01. Departementet	-1,2	
§ 14.11.79. Reserver og budgetregulering	1,2	
§ 16.11.01. Departementet	-18,1	
§ 16.11.79. Reserver og budgetregulering	-193,6	
§ 16.51.90. Indkøb af apparatur – anlæg	-190,0	
§ 17.11.79. Reserver og budgetregulering	2,7	
§ 17.46.43. Styrket indsats for ledige	-0,1	
§ 24.51.01. Miljøstyrelsen	12,3	
§ 24.72.02. Landdistriktsprogram og vandrammeinitiativer mv.	6,0	
§ 35.11.01. Merudgifter ved nye bevillingsforslag	-62,6	

Der søges endvidere om tilslutning til, at der på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2017 optages følgende tekstanmærkninger under § 10:

”Tekstanmærkning ad 10.21.03.

Finansministeren bemyndiges til at forhøje det regionale bloktilskud i 2017 med 29,0 mio. kr. fra § 16.11.79.65. Aftale om satspuljen på sundheds- og ældreområdet for 2017-2020, 30,0 mio. kr. fra § 16.11.79.75. Aftale om finansloven for 2017 på sundhedsområdet samt 190,0 mio. kr. fra § 16.51.90. Indkøb af apparatur – anlæg til understøttelse af de nationale målsætninger på kræftområdet og realisering af initiativerne i Kræftplan IV.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.03.

Finansministeren bemyndiges til at forhøje det regionale bloktilskud i 2017 med 44,4 mio. kr. i 2017 fra § 16.11.79.40. Reserve vedrørende det kommunale lov- og cirkulæreprogram til udmøntning af initiativet i den Nationale Demenshandlingsplan 2025 vedrørende færre, tværfaglige udrednings- og behandlingssteder.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.03.

Finansministeren bemyndiges til at forhøje det regionale bloktilskud i 2017 med 60,0 mio. kr. fra § 35.11.01.10. Merudgifter ved nye bevillingsforslag vedrørende etableringen af 150 nye særlige pladser i psykiatrien i tråd med Delaftale om udmøntning af satspuljen for 2017-2020: Handlingsplan til forebyggelse af vold på botilbud af 14. oktober 2016.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.03.

Finansministeren bemyndiges til at forhøje det regionale bloktilskud i 2017 med 22,3 mio. kr. fra § 16.11.79.70. Synlighedsreform drift til at understøtte realiseringen af synlighed og åbenhed om resultater i regioner.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.11.

Uanset bestemmelserne i § 14, stk. 2, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, jf. lovbekendtgørelse nr. 329 af 24. marts 2017 med senere ændringer, bemyndiges finansministeren til ikke at nedsætte kommunernes statstilskud med de kommunale mindredgifter, som følge af visse gennemførte ændringer i den statslige regulering af kommunerne.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.11.

Uanset bestemmelserne i lov nr. 447 af 17. juni 2008 om nedsættelse af statstilskuddet til kommunerne ved forhøjelse af den kommunale skatteudskrivning bemyndiges økonomi- og indenrigsministeren til inden den 15. oktober 2017 at give tilsagn til den enkelte kommune om, at en skatteforhøjelse for 2018 af en bestemt størrelse ikke vil indgå i beregningen af en eventuel nedsættelse af statstilskuddet til den enkelte kommune efter § 2 i lov om nedsættelse af statstilskuddet til kommuner ved forhøjelser af den kommunale skatteudskrivning.

Stk. 2. Tilsagn efter stk. 1 gives efter ansøgning fra kommunen ud fra en vurdering af de strukturelle og aktuelle økonomiske forhold i kommunen, som tilsiger en skattemæssig tilpasning.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.11.

Finansministeren bemyndiges til at overføre 1,0 mio. kr. fra det kommunale bloktilskud i 2017 til § 09.21.01. SKAT til kommunal medfinansiering af Generel Udstillings Løsning (GUL).”

”Tekstanmærkning ad 10.21.11.

Finansministeren bemyndiges til at forhøje det kommunale bloktilskud i 2017 med 58,2 mio. kr. fra § 16.11.79.65. Aftale om satspuljen på sundheds- og ældreområdet for 2017-2020 til understøttelse af de nationale målsætninger på kræftområdet og realisering af initiativerne i Kræftplan IV.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.11.

Finansministeren bemyndiges til at forhøje det kommunale bloktilskud i 2017 med 18,1 mio. kr. fra § 16.11.01. Departementet og 9,7 mio. kr. fra § 16.11.79.70. Synlighedsreform drift til at understøtte synlighed og åbenhed om resultater i kommuner.”

”Tekstanmærkning ad 10.21.26.

Økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at fordele et statsligt tilskud på 95,9 mio. kr. i 2017 til kommuner og regioner som ekstraordinær kompensation for Aftale om ændring af fuldtidspolitikeres vederlæggelse af 3. oktober 2016.

Stk. 2. Tilskuddet til kommunerne udgør 91,7 mio. kr. og fordeles ud fra en fordelingsnøgle, der tager højde for kommunernes forholdsmæssige andel af den samlede vederlagsforhøjelse.

Stk. 3. Tilskuddet til regionerne udgør 4,2 mio. kr. og fordeles ligeligt mellem regionerne.”

Vedrørende finansåret 2018

På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages følgende:

Finansministeriet søger om tilslutning til, at der overføres 10,7 mio. kr. i 2018 fra det kommunale bloktilskud til § 07.12.03.50. Kommunale indkøb af telemedicinske løsninger (nyoprettet underkonto) til finansiering af kommunale indkøb af telemedicinske løsninger. Midlerne overføres herfra til KL som tilsagn om tilskud. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages således følgende:

§ 07.12.03.50. Kommunale indkøb af telemedicinske løsninger

(nyoprettet underkonto) ..... 10,7 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om tilslutning til, at der overføres 2,0 mio. kr. fra det regionale bloktilskud til § 07.14.01. Moderniseringsstyrelsen til finansiering af Center for Offentlig Innovation i 2018 og 2019. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages følgende:

§ 07.14.01. Moderniseringsstyrelsen ..... 2,0 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om tilslutning til, at der overføres 3,6 mio. kr. i 2018 fra det kommunale bloktilskud til § 09.21.01. SKAT til kommunal medfinansiering af Generel Udstillings Løsning (GUL). Den statslige medfinansiering i 2018 udgør 2,8 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages følgende:

§ 09.21.01. SKAT ..... 6,4 mio. kr.

Endvidere søger finansministeriet om tilslutning til, at der overføres 3,6 mio. kr. i 2018 fra det kommunale bloktilskud og 0,6 mio. kr. i 2018 fra det regionale bloktilskud til § 10.11.31. CPR-administration til omlægning af offentlige myndigheders betaling for CPR-data. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages følgende:

§ 10.11.31. CPR-administration ..... 4,2 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at statens tilskud til finansiering af sundhedsområdet fastsættes til 94.321,7 mio. kr. i 2018, og at tilskuddet til finansiering af de regionale udviklingsopgaver fastsættes til 2.308,3 mio. kr. Heraf er 1.500,0 mio. kr. betinget. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages således følgende:

§ 10.21.03. Statstilskud til regioner ..... 96.630,0 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at statens bloktilskud til kommunerne for finansåret 2018 fastsættes til 61.871,0 mio. kr., hvoraf 4.000,0 mio. kr. er betinget, jf. lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner. Af statens bloktilskud til kommunerne for finansåret 2018 udgør balancetilskuddet -13.327,6 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages således følgende:

§ 10.21.11. Kommunerne ..... 61.871,0 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at forhøje tilskuddet til særligt vanskeligt stillede kommuner med 155,9 mio. kr. i 2018. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages således følgende:

§ 10.21.12.10. Særligt vanskeligt stillede kommuner ..... 155,9 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i 2018 ydes et tilskud til kommunerne på 544,5 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages således følgende:

§ 10.21.12.40. Tilskud til bedre dagtilbud ..... 544,5 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i 2018 ydes et tilskud til de kommuner, der for 2018 gennemfører en skatnedsættelse inden for en tilskudsramme på 337,5 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages således følgende:

§ 10.21.12.60. Tilskud til kommuner, der nedsætter skatten ..... 337,5 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i 2018 ydes et tilskud til kommunerne på 972,0 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages således følgende:

§ 10.21.12.80. Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen ..... 972,0 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i 2018 ydes et tilskud til kommuner på 133,6 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages således følgende:

§ 10.21.12.85. Tilskud til styrkelse af akutfunktioner i hjemmesygeplejen ..... 133,6 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i 2018 ydes et ekstraordinært tilskud til kommunerne på 3.500,0 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages således følgende:

§ 10.21.12.91. Tilskud til kommunernes likviditet ..... 3.500,0 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at statens beskæftigelsestilskud til kommunerne i 2018 fastsættes til 10.990,9 mio. kr. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages således følgende:

§ 10.21.13.10. Beskæftigelsestilskud til kommuner ..... 10.990,9 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i 2018 overføres 36,1 mio. kr. fra det regionale bloktilskud og 23,2 mio. kr. fra det kommunale bloktilskud til § 16.11.17. Styrelsen for Sundhedsdata til medfinansiering af it-infrastrukturløsningerne National Serviceplatform og Fælles Medicinkort. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages således følgende:

§ 16.11.17. Styrelsen for Sundhedsdata ..... 59,3 mio. kr.

Endvidere søger finansministeren om tilslutning til, at der overføres 2,1 mio. kr. fra det kommunale bloktilskud til § 16.51.38. Patientsikker Kommune til medfinansiering af løft af kvalitetsarbejdet i regi af Dansk Selskab for Patientsikkerhed. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages følgende:

§ 16.51.38. Patientsikker Kommune ..... 2,1 mio. kr.

Endvidere søger Finansministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der afsættes et statsligt aktivitetsafhængigt tilskud på 1.385,2 mio. kr. i 2018 til aktivitet på sygehusområdet. På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages således følgende:

§ 16.51.72. Pulje til at øge behandlingskapaciteten i sundhedsvæsenet ..... 1.385,2 mio. kr.

På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages følgende tekstanmærkning under § 7:

"Tekstanmærkning ad 07.12.02.20., 07.12.03.40. og 07.12.03.50.

Midler, der af Finansministeren er overført til KL fra § 07.12.02.20. Kommunal medfinansiering af digitaliseringsløsninger, § 07.12.03.40. Fælleskommunal digitaliseringsstrategi - tilskud og § 07.12.03.50. Kommunale indkøb af telemedicinske løsninger (nyoprettet underkonto), skal fortsat anvendes til fælleskommunale digitaliseringsprojekter under hensyntagen til fællesoffentlige standarder, krav til business cases, tværgående prioritering mv.

Stk. 2. KL skal årligt aflægge et revideret regnskab til Finansministeriet for anvendelse af midlerne.

Stk. 3. Finansministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for administrationen af midlerne til KL efter stk. 1 og 2, herunder udbetaling, evt. tilbagebetaling, renter, regnskab, revision og rapportering, samt tilsyn og kontrol."

På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages følgende tekstanmærkninger under § 10:

"Tekstanmærkning ad 10.21.03.

Til finansiering af regionernes bidrag til de fællesoffentlige sundheds-it løsninger National Serviceplatform og Fælles Medicinkort bemyndiges finansministeren til at overføre 36,1 mio. kr. i 2018 fra det regionale bloktilskud til § 16.11.17. Styrelsen for Sundhedsdata."

"Tekstanmærkning ad 10.21.03.

Finansministeren bemyndiges til at overføre 2,0 mio. kr. fra det regionale bloktilskud i 2018 til § 07.14.01. Moderniseringsstyrelsen til regional medfinansiering af Center for Offentlig Innovation."

"Tekstanmærkning ad 10.21.03.

Finansministeren bemyndiges til at overføre 0,6 mio. kr. i 2018 fra det regionale bloktilskud til § 10.11.31. CPR-administration i forbindelse med omlægning af offentlige myndigheders betaling for CPR-data."

"Tekstanmærkning ad 10.21.03.

Finansministeren bemyndiges til at forhøje det regionale bloktilskud i 2018 med 7,1 mio. kr. fra § 16.11.79.65. Aftale om satspuljen på sundheds- og ældreområdet for 2017-2020, 74,4 mio. kr. fra § 16.11.79.75. Aftale om finansloven for 2017 på sundhedsområdet, 200,0 mio. kr. fra § 16.51.90. Indkøb af apparatur – anlæg samt 6,1 mio. kr. fra § 16.51.91. Udbredelse af beslutningsstøtteværktøjer på kræftområdet til understøttelse af de nationale målsætninger på kræftområdet og realisering af initiativerne i Kræftplan IV."

"Tekstanmærkning ad 10.21.03.

Finansministeren bemyndiges til at hæve det regionale bloktilskud med 50,7 mio. kr. i 2018 fra § 16.65.60. National handlingsplan for demens 2025 til udmøntning initiativer i den Nationale Demenshandlingsplan 2025"

"Tekstanmærkning ad 10.21.03.

Finansministeren bemyndiges til at forhøje det regionale bloktilskud i 2018 med 1,3 mio. kr. fra § 16.35.01. Statens Serum Institut som følge af den aftalte finansieringsmodel for det diagnostiske område."

"Tekstanmærkning ad 10.21.11.

Finansministeren bemyndiges til at forhøje det kommunale bloktilskud med 6,5 mio. kr. i 2018 som følge af efterregulering af VISO vedrørende 2016."

"Tekstanmærkning ad 10.21.11.

Til finansiering af kommunernes bidrag til de fællesoffentlige sundheds-it løsninger National Serviceplatform og Fælles Medicinkort bemyndiges finansministeren til at overføre 23,2 mio. kr. i 2018 fra det kommunale bloktilskud til § 16.11.17. Styrelsen for Sundhedsdata."

"Tekstanmærkning ad 10.21.11.

Til finansiering af kommunernes bidrag til løft af kvalitetsarbejdet i regi af Dansk Selskab for Patientsikkerhed bemyndiges finansministeren til at overføre 2,1 mio. kr. i 2018 og frem fra det kommunale bloktilskud til § 16.51.38. Patientsikker Kommune."

"Tekstanmærkning ad 10.21.11.

Finansministeren bemyndiges til at overføre 3,6 mio. kr. fra det kommunale bloktilskud i 2018 til § 09.21.01. SKAT til kommunal medfinansiering af Generel Udstillings Løsning (GUL)."

"Tekstanmærkning ad 10.21.11.

Finansministeren bemyndiges til at overføre 3,6 mio. kr. i 2018 fra det kommunale bloktilskud til § 10.11.31. CPR-administration i forbindelse med omlægning af offentlige myndigheders betaling for CPR-data."

"Tekstanmærkning ad 10.21.11.

Til finansiering af kommunale indkøb af telemedicinske løsninger bemyndiges finansministeren til at overføre 10,7 mio. kr. i 2018 fra det kommunale bloktilskud til § 07.12.03.50. Kommunale indkøb af telemedicinske løsninger (nyoprettet underkonto) til udbetaling af projektilskud til KL. Midlerne overføres herfra til KL som tilsagn om tilskud."

"Tekstanmærkning ad 10.21.11.

Finansministeren bemyndiges til at forhøje det kommunale bloktilskud i 2018 med 57,9 mio. kr. fra § 16.11.79.65. Aftale om satspuljen på sundheds- og ældreområdet for 2017-2020 til understøttelse af de nationale målsætninger på kræftområdet og realisering af initiativerne i Kræftplan IV. Finansministeren bemyndiges endvidere til at forhøje det kommunale bloktilskud i 2018 med 17,0 mio. kr. fra § 16.11.79.75. Aftale om finansloven for 2017 på sundhedsområdet til kommunal medfinansiering af Kræftplan IV."

"Tekstanmærkning ad 10.21.11.

Finansministeren bemyndiges til at hæve det kommunale bloktilskud med 10,0 mio. kr. i 2018 fra § 16.65.60. National handlingsplan for demens 2025 til udmøntning af initiativer i den Nationale Demenshandlingsplan 2025"

"Tekstanmærkning ad 10.21.11.

Økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til i 2018 at forhøje tilskuddet til særligt vanskeligt stillede kommuner med 155,9 mio. kr."

"Tekstanmærkning ad 10.21.12.40.

Økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til i 2018 at fordele tilskud på 544,5 mio. kr. til kommunerne med henblik på bedre kvalitet i dagtilbud. Tilskuddet fordeles efter den enkelte kommunes andel af det skønnede antal 0-5 årige børn pr. 1. januar 2018, der anvendes i forbindelse med udmelding af tilskud og udligning til kommunerne for 2018."

"Tekstanmærkning ad 10.21.12.60.

Økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til i tilskudsårene 2018-2021 at yde tilskud til de kommuner, der for 2018 gennemfører en nedsættelse af udskrivningsprocenten for indkomstskat uden at forhøje grundskyldspromillen eller promillen for dækningsafgift for erhversejendomme.

Stk. 2. Tilskudsrammen udgør 337,5 mio. kr. for 2018, 225,0 mio. kr. for hvert af årene 2019 og 2020 og 112,5 mio. kr. for 2021.

Stk. 3. Tilskuddet for den enkelte kommune som følge af skattenedsættelsen for 2018 kan højst udgøre 75 pct. af provenutabet i 2018, 50 pct. i 2019 og 2020 og 25 pct. i 2021.

Stk. 4. Hvis en kommune i perioden 2019-2021 forhøjer udskrivningsprocenten eller gennemfører en samlet forhøjelse af grundskyld og dækningsafgift opgjort som den samlede provenuændring for kommunen som følge af ændringer i grundskyldspromillen og promillen for udskrivning af dækningsafgift for erhversejendomme, bortfalder tilskuddet til kommunen efter stk. 1.

Stk. 5. Hvis en kommune modtager tilskud efter stk. 1 som følge af en skattenedsættelse for 2018, medgår denne skattenedsættelse ikke i beregningen af kommunens skattenedsættelse efter §§ 8 og 9 i lov om nedsættelse af statstilskuddet til kommuner ved forhøjelser af den kommunale skatteudskrivning for årene 2019-2022."

"Tekstanmærkning ad 10.21.12.80.

Økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at fordele et statsligt tilskud på 972,0 mio. kr. i 2018 til kommunerne efter en demografisk fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet."

"Tekstanmærkning ad 10.21.12.85.

Økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til i 2018 at fordele et statsligt tilskud på 133,6 mio. kr. til styrkelse af de kommunale akutfunktioner efter en demografisk fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet."

"Tekstanmærkning ad 10.21.12.91.

Økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til i 2018 at fordele et tilskud på 3.500 mio. kr. til kommunerne. Heraf fordeles 1.500 mio. kr. som et grundbeløb til alle kommuner efter indbyggertal. De resterende 2.000 mio. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner, der opfylder kriterier om højt strukturelt underskud og lavt beskatningsgrundlag."

På forslag til finanslov for finansåret 2018 optages følgende tekstanmærkninger under § 16:

"Tekstanmærkning ad 16.51.38.

Sundhedsministeren bemyndiges til at udbetale tilskud til Dansk Selskab for Patientsikkerhed til brug for institutionens arbejde med løft af kvalitetsarbejdet inden for patientsikkerhed."

"Tekstanmærkning ad 16.51.72.

Sundhedsministeren bemyndiges til i 2018 at afsætte et statsligt aktivitetsafhængigt tilskud på 1.385,2 mio. kr. til aktivitet på sygehusområdet."

"Tekstanmærkning ad 16.91.60.

Sundhedsministeren bemyndiges til at foretage løbende støtteudbetaling til sygehusbyggeri omfattet af tilsagn om tilskud fra kvalitetsfonden i henhold til fastsat finansieringsprofil.

Stk. 2. Sundhedsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om tilskudsadministration, herunder om vilkår for tilskud, meddelelse af tilsagn om tilskud, ændring af meddelelse af tilskud, bortfald af meddelte tilsagn, udbetaling af tilskud, tilbagebetaling af tilskud og renter, regnskab, revision og rapportering samt tilsyn og kontrol."

Stk. 3. Økonomi- og indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om deponering af regionernes egenfinansiering, midler fra kvalitetsfonden og provenu fra låneoptagelse, provenu og overdragelsesværdier fra salg af ejendomme samt overførsel af uforbrugte statslige og regionale midler."

"Tekstanmærkning ad 16.91.61.

Sundhedsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om tilbageførsel af opsamlet kommunal medfinansiering jf. lov nr. 1735 af 27. december 2016, § 14a stk. 3, herunder at meddele om tilbagebetaling, samt foretage udbetaling af tilbagebetaling."

Statsgaranterede udskrivningsgrundlag

Herudover anmodes om tilslutning til, at fremskrivningsprocenten for udskrivningsgrundlaget fra det korrigerede beregningsgrundlag for 2015 til 2018 udgør 10,5.

Loft over stigning i afgiftspligtige grundværdier

Herudover søges om tilslutning til, at det skøn for stigning i udskrivningsgrundlaget, som indgår i reguleringsprocenten for forhøjelse af den afgiftspligtige grundværdi, fastsættes til 3,5 pct. Reguleringsprocenten udgør herefter 6,5 pct.

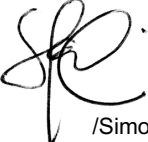
Omfordeling mellem udgiftslofter

Endelig anmodes om tilslutning til, at der i henhold til budgetlovens § 8 stk. 1 omfordeles 111,8 mio. kr. i 2017 og 844,7 mio. kr. i 2018 og frem fra det statslige delloft for driftsudgifter til det kommunale udgiftsloft.

Der anmodes om tilslutning til, at der i henhold til budgetlovens § 8 stk. 1 omfordeles 103,4 mio. kr. i 2017 og 779,3 mio. kr. i 2018 og frem fra det statslige delloft for driftsudgifter til det regionale delloft for sundhedsområdet.

København, den 14. juni 2017

Kristian Jensen

/Simon Pasquali

Bilag 1. Regulering af de generelle tilskud til kommunerne

Bilag 1				
	Korrigeret pulje 2017	Foreløbig pulje 2018	BO 2019	BO 2020
Mio. kr.	(2017-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)
I. Overført tilskudspulje				
Kommune- og regionsaftalen 2016 vedr. 2017, overført tilskudspulje, jf. akt 133 af 15. juni 2016.	64.731,4	72.383,1	72.748,0	72.748,0
Pris- og lønregulering 2017-2018.	-	1.230,5	1.236,7	1.236,7
I alt	64.731,4	73.613,6	73.984,7	73.984,7
II. Budgetgaranti				
Foreløbig regulering.	-	-1.461,1	-	-
Efterregulering.	-	-2.543,1	-	-
Permanent regulering.	-	4.258,8	4.258,8	4.258,8
I alt	-	254,6	4.258,8	4.258,8
III. Lov- og cirkulæreprogram				
Erhvervsministeriet				
Bekendtgørelse om førstegangsregistrering af oplysninger om anvendelses- og udnyttelsesmuligheder i planer og landzonetilladelser.	3,9	-	-	-
I alt	3,9	0,0	0,0	0,0

Mio. kr.	Korrigeret pulje 2017 (2017-pl)	Foreløbig pulje 2018 (2018-pl)	BO 2019 (2018-pl)	BO 2020 (2018-pl)
Bilag 1				
Skatteministeriet				
Lov nr. 114 af 31. januar 2017 om ændring af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v. (Overdragelse af inddrivelsen af ejendomsskatter og øvrige fortrinsberettigede krav til kommuner og kommunale forsyningsselskaber) ¹⁾	18,6	18,9	18,9	18,9
Overdragelse af ejerskab af it-systemet vedrørende Børne- og Ungeydelsen (BYS). Lov nr. 92 af 22. november 2016.	-	-	-	-2,2
Lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme, lov om kommunal ejendomsskat og lov om finansiel virksomhed. (Videreførelse af vurderingerne med ét år, bestemmelser om indsamling og registrering af data, fremrykning af beskatningsgrundlaget mv.) ²⁾	-	-	5,1	5,1
Lov nr. 104 af 14. december 2016. Lov om ændring af lov om kommunal ejendomsskat og lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner. (Fastfrysning af grundskylden i 2017 for alle ejendomme)	10,9	-	-	-
I alt	29,5	18,9	24,0	21,8
Økonomi- og Indenrigsministeriet				
Bekendtgørelse om hjælpemidler ved stemmeafgivning.	0,4	0,4	0,4	0,4
I alt	0,4	0,4	0,4	0,4
Udlændinge- og Integrationsministeriet				
Lov om ændring af lov om repatriering.	-5,0	-10,2	-10,2	-10,2
Vejledning af 18. november 2016 om kontanthjælp og integrationsydelse til danske statsborgere, der har haft ophold i et andet EU/EØS-land i mere end et år.	1,4	-	-	-
I alt	-3,6	-10,2	-10,2	-10,2
Børne- og Socialministeriet				
Lov nr. 237 af 15. marts 2017 om ændring af lov om social service (Forsikring af frivillige m.v.).	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Lov nr. 286 af 28. marts 2012 om ændring af lov om social service (Forhøjelse af ydelsesloftet for tabt arbejdsfortjeneste). ¹⁾	-	-	-	3,6

Mio. kr.	Korrigeret	Foreløbig	BO 2019	BO 2020
	pulje 2017 (2017-pl)	pulje 2018 (2018-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)
Lov nr. 628 af 11. juni 2010 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed, og administration på det sociale område samt forældreansvarsloven (Barnets Reform). ¹⁾	-	-	-	2,7
Lov nr. 1613 af 22. december 2010 om ændring af lov om social service (Loft over ydelser for tabt arbejdsfortjeneste). ¹⁾	-	-	-	-4,9
Lov nr. 318 af 28. april 2009 om ændring af lov om social service (Kontinuitet i anbringelsen mv.). ¹⁾	-	-	-	4,6
Lov nr. 446 af 9. juni 2008 om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension mv. og lov om social service (Højere supplerende pensionsydelse, udvidelse af personkredsen for invaliditetsydelse og afskaffelse af servicebetaling for ophold i botilbud mv.). ¹⁾	-	-	-	-4,2
Lov nr. 427 af 3. maj 2017 om ændring af dagtilbudsloven (Udvidet obligatorisk dagtilbud og krav om dansk og fokus på demokrati i privat pasning).	8,5	17,4	17,4	17,4
Lov nr. 661 af 8. juni 2017 om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udvidelse af reglerne om optagelse i et bestemt botilbud uden samtykke m.v.).	0,2	0,6	0,6	0,6
Bekendtgørelse om støtte til køb af bil efter serviceloven. ¹⁾	-	-5,7	-6,8	-8,0
Lov nr. 660 af 8. juni 2017 om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Udvidelse og tydeliggørelse af muligheden for at yde en tidlig forebyggende indsats efter lov om social service, forenkling af udmålingssystemet for merudgiftsydelsen, indførelse af varsling ved afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter lov om social service m.v.).	-	10,7	12,3	12,3
I alt	8,5	22,8	23,3	23,9
Sundheds- og Ældreministeriet				
Landsdækkende screening for tyk- og endetarmskræft (Kræftplan III). ¹⁾	-	-	-	4,5
Ændring af bekendtgørelse om driftsoverenskomster mellem regionsråd og selvejende hospicer. ¹⁾	17,2	-	-	-
Behandling af klagesager i Styrelsen for Patientsikkerhed. ¹⁾	-	-	-	-1,0
Fasttilknyttede læger på plejecentre.	-	-	-	-20,7
Lov nr. 113 af 31. januar 2017 om ændring af sundhedsloven, lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed og lov om klage- og erstatningsadgang	3,7	2,1	-	-

Mio. kr.	Korrigeret	Foreløbig	BO 2019	BO 2020
	pulje 2017 (2017-pl)	pulje 2018 (2018-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)
inden for sundhedsvæsenet (Etablering af en bisidderordning og praktiserende kiropraktorer mulighed for henvisning til billeddiagnostiske undersøgelser samt kvalitetsarbejde m.v.). Lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien og sundhedsloven (Oprettelse af særlige pladser på psykiatrisk afdeling).	-	37,3	37,3	37,3
Forbedret tandsundhed for de svageste ældre. ¹⁾	10,2	10,4	10,4	10,4
Lov om ændring af sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (Afvikling af kontaktpersonordningen) samt lov om ændring af sundhedsloven (Genindførelse af retten til frit valg af tandpleje for børn under 16 år og brugere af omsorgstandplejen).	1,0	1,0	1,0	1,0
Bekendtgørelse nr. 467 af 12. maj 2017 om økonomiske rammer for frit valg til private specialsygehuse m.v. og for specialiseret ambulans behandling på Øfaldt Centrene.	2,1	2,1	2,1	0,4
Faste læger tilknyttet længerevarende botilbud efter servicelovens § 108 for borgere med psykiske lidelser. ¹⁾	3,5	3,6	5,1	5,1
I alt	37,7	56,5	55,9	37,0
Beskæftigelsesministeriet				
Lov nr. 1380 af 23. december 2012 om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love. ¹⁾	-	-	-	-4,2
Lov nr. 1365 af 28. december 2011 om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og flere andre love (Forhøjelse af efterlønsalder, forkortelse af efterlønsperiode og tilbagebetaling af efterlønsbidrag m.v.). ¹⁾	-	-	-	-136,0
Lov nr. 994 af 30. august 2015 om kommunernes finansiering af visse offentlige ydelser udbetalt af kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløsheds-kasserne. ¹⁾	-	-	-	-436,8
Lov nr. 920 af 18. september 2012 om ændring af ligningsloven, lov om en børne- og ungedydelse og personskatteloven (Skattereformen – forhøjelse af beskæftigelsesfradraget og topskattegrænsen, ekstra beskæftigelsesfradrag for enlige forsørgere, aftrapning af børne- og ungedydelsen for familier med høje indkomster m.v.) ¹⁾	-	-	-	-64,3
Lov nr. 285 af 25. april 2001 om ændring af lov om social pension og andre love (Førtidspensionsreform). ¹⁾	-	-	-	-27,2
Lov nr. 1386 af 28. december 2011 om ændring af lov om social pension (tilbagetrækningsreformens indførelse af seniorførtidspen-	-	-	-	-26,4

Mio. kr.	Korrigeret	Foreløbig	BO 2019	BO 2020
	pulje 2017 (2017-pl)	pulje 2018 (2018-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)
sion, lempet indtægtsregulering for arbejdsindkomster og lempet beskæftigelseskrav ved opsat pension). ¹⁾				
Lov nr. 995 af 30. august 2015 om ændring af lov om social pension (Harmonisering af regler om opgørelse af bopælstid for folkepension) ¹⁾	-	-	-	0,3
Lov nr. 288 af 30. marts 2017 om ændring af barselloven, lov om barselsudligning på det private arbejdsmarked, lov om sygedagpenge og lov om kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløsheds-kasserne.	-15,0	-23,1	-23,1	-23,5
Bekendtgørelse nr. 1655 af 16. december 2016 om ændring af bekendtgørelse om forsøg på beskæftigelsesområdet.	-	-1,4	-1,4	-
Ankestyrelsens principafgørelse 72-15 af november 2015 vedrørende graviditetsbetinget sygefravær.	1,5	-	-	-
Ankestyrelsens principafgørelse 75-15 som følge af Højesteretsdom af 10. september 2015 vedrørende praksis for stop af sygedagpenge.	23,3	3,7	-	-
Lov nr. 1719 af 27. december 2016 om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Optjening af ret til feriedagpenge for perioder med sygedagpenge ophæves).	-	1,5	2,0	2,0
Akt. 58 af 2. marts 2017 vedrørende efterbetaling af jobpræmie til enlige forsørgere.	0,1	-	-	-
Lov nr. 624 af 8. juni 2016 om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring mv., lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og forskellige andre love og om ophævelse af lov om akutjob og jobpræmie til arbejdsgivere og lov om uddannelsesordning for ledige, som har opbrugt deres dagpengere (Dagpengereform).	-	-	-	-0,3
Arbejdsmarkedets Erhvervs sikrings genoptagelse af arbejdsskadesager efter EU-dommen om kønsneutrale kapitaliseringsfaktorer (C-318/13).	2,2	-	-	-
I alt	12,1	-19,3	-22,5	-716,4
Undervisningsministeriet				
Drift af brugerportal i henhold til kommuneaftalen for 2015 om konkretisering af det fælles brugerportalinitiativ for folkeskolen af juni 2014. ¹⁾	-	-	-	0,1
Lov om ændring af lov om de gymnasiale uddannelser (Ændrede adgangsregler til de gymnasiale uddannelser, grundforløb på tre måneder, centralt fastlagte studieretninger på de treårige gymnasiale uddannelser, flere obligatoriske fag, styrket faglighed og almen dannelse og ny profil på hf-uddannelsen), jf. Lov nr. 1716 af 27. december 2016. ¹⁾	-6,7	-18,4	-	-

Mio. kr.	Korrigeret	Foreløbig	BO 2019	BO 2020
	pulje 2017 (2017-pl)	pulje 2018 (2018-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)
Lov om ændring af lov om institutioner for almen- og erhvervsrettet uddannelse og forskellige andre love (Indførelse af folkeskolens afgangseksamen, adgangskrav til erhvervsuddannelserne og ændringer som følge af lovgivning om de gymnasiale uddannelsers indhold mv.), jf. Lov nr. 1746 af 27. december 2016.	3,3	7,9	7,9	7,9
Lov om ændring af lov om folkeskolen og lov om institutioner for almen- og erhvervsrettet uddannelse og almen voksenuddannelse m.v. (Opfølgning på folkeskolereformen m.v.), jf. Lov nr. 192 af 28. februar 2017.	1,4	3,5	3,5	3,5
Lov om ændring af lov om elever og studerendes undervisningsmiljø og lov om folkeskolen (Krav om antimobbestrategi, klageadgang m.v.), jf. Lov nr. 311 af 5. april 2017.	3,2	7,7	7,7	7,7
Ændring af kommunale bidrag til staten som følge af forhøjet statsligt tilskud til de frie grundskoler, jf. finansloven for 2017.	18,6	18,8	18,8	18,8
I alt	19,8	19,5	37,9	38,0
Kulturministeriet				
Lov nr. 1553 af 13. december 2016 om ændring af folkeoplysningsloven og ligningsloven. ¹⁾	6,6	4,3	4,3	4,3
I alt	6,6	4,3	4,3	4,3
Miljø- og Fødevarerministeriet				
Bekendtgørelse nr. 1672 af 15. december 2016 om anvendelse af restprodukter, jord og sorteret bygge- og anlægssaffald.	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Bekendtgørelse nr. 514 af 27. maj 2016 om godkendelse af listevirksomhed.	-0,1	-0,1	-0,1	-0,3
Bekendtgørelse nr. 1517 af 7. december 2016 om godkendelse af listevirksomhed.	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Vandområdeplaner 2015 - 2021 (Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster nr. 795 af 24. juni 2016 samt bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter nr. 794 af 24. juni 2016).	-18,3	-37,1	-37,1	-37,1
Lov nr. 119 af 26. januar 2017 om miljømål for internationale naturbeskyttelsesområder (Natura2000-planer 2016 - 2021, jf. §37).	3,9	7,8	7,8	7,8
Lov nr. 126 af 26. januar 2017 om vandplanlægning og Bekendtgørelse nr. 217 af 2. marts 2017 om vandråd, vandrådssamarbejde med kommunalbestyrelser og samarbejde mellem kommunalbestyrelser i et hovedvandområde	22,4	-	-	-

Bilag 1				
	Korrigeret pulje 2017 (2017-pl)	Foreløbig pulje 2018 (2018-pl)	BO 2019 (2018-pl)	BO 2020 (2018-pl)
Mio. kr. om afgrænsning af vandløb og udpegning af kunstige og stærkt modificerede vandløb.				
I alt	6,5	-30,8	-30,8	-31,0
Transport-, Bygnings- og Boligministeriet				
Bekendtgørelse om Trafik- og Byggestyrelsens gebyrer på vejtransportområdet.	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
I alt	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
I alt, lov- og cirkulæreprogram	121,0	61,7	81,9	-632,6
IV. Andre reguleringer				
Balancetilskud	-	-13.327,6	-	-
Forhøjelse af tilskud til særligt vanskeligt stillede kommuner	-	-155,9	-	-
Center for Offentlig Innovation	-	-	-	4,0
Generel Udstillings Løsning ¹⁾	-1,0	-3,6	-3,7	-3,5
Kommunal medfinansiering af ny finansieringsmodel for CPR-data ^{1)*}	-	-3,6	-7,2	-10,2
Kommunale indkøb af telemedicinske løsninger i perioden 2018-2021	-	-10,7	-	-
Kommunal medfinansiering af den Fælles-offentlige Digitaliseringsstrategi 2016-2020 ¹⁾	-	-	-	6,9
VISO	-	6,5	-	-
Regulering som følge af ændret maksimalt niveau for kommunal medfinansiering vedr. sundhedsvæsenet	-	1.376,4	-	-
Lov om ændring af lov om regionernes finansiering	-300,3	-	-	-
Tværoffentligt effektiviserings samarbejde ¹⁾	-	-	-	-5,0
Kommunal medfinansiering af it-infrastruktur på sundhedsområdet (National Serviceplatform og Fælles Medicinkort m.fl.)	-	-23,2	-	-
Dansk Selskab for Patientsikkerhed	-	-2,1	-2,1	-2,1
Kræftplan IV ¹⁾	58,2	57,9	60,4	66,4
Kommunal medfinansiering af Kræftplan IV ¹⁾	-	17,0	42,5	76,5
Demenshandlingsplan	-	10,0	21,0	-

Bilag 1				
	Korrigeret pulje 2017	Føreløbig pulje 2018	BO 2019	BO 2020
Mio. kr.	(2017-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)
Midler til synlighed og åbenhed om resultater	27,8			
I alt, andre reguleringer	-215,3	-12.058,9	110,9	133,0
Total	64.637,1	61.871,0	78.436,3	77.743,9

*) Kompensationsbeløbet efterreguleres i henhold til parternes skriftlige aftale.

1) Permanent udgiftsniveau nås efter BO-periodens udløb. Punktet medtages på følgende års aktstykker.

Bilag 2. Regulering af kommunernes beskæftigelsestilskud

Bilag 2					
	Endeligt tilskud 2016	Foreløbigt tilskud 2017	Foreløbigt tilskud 2018	BO 2019 1)	BO 2020 1)
Mio. kr.	(2016-pl)	(2017-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)
Foreløbigt beskæftigelsestilskud, jf. akt 133 af 15. juni 2016.	11.215,4	11.335,8	-	-	-
Efterregulering	-207,6	-	-	-	-
Midtvejsregulering	-	-56,6	-	-	-
Fastsættelse af beskæftigelsestilskud, juni 2017	11.007,8	11.279,2	10.990,9	11.138,6	11.291,8

Anm.: Afrundinger kan medføre, at tallene ikke summer til totalen

- 1) Skønnene for beskæftigelsestilskuddet i budgetoverslagsårene er baseret på de foreløbige forudsætninger, der ligger til grund for udarbejdelsen af Forslag til Finanslov for 2018.

Bilag 3. Regulering af statstilskud til regioner til sundhedsområdet

Bilag 3				
	Korrigeret pulje 2017	Foreløbig pulje 2018	BO 2019	BO 2020
Mio. kr.	(2017-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)
I. Overført tilskudspulje				
Permanent tilskud, jf. akt 133 af 15. juni 2016.	91.459,8	91.543,2	91.673,6	91.673,6
Pris og lønregulering 2017-2018.	-	1.281,6	1.283,4	1.283,4
I alt	91.459,8	92.824,8	92.957,0	92.957,0
II. Lov- og cirkulære-program				
Sundheds- og Ældreministeriet				
Landsdækkende screening for tyk- og endetarmskræft (Kræftplan III). ¹⁾	-	-	-	13,2
Behandling af klagesager i Styrelsen for Patient-sikkerhed. ¹⁾	-	-	-	-1,5
Lov nr. 238 af 15. marts 2017 om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (Godtgørelse til forældre, der har mistet et barn som følge af skade påført i sundhedsvæsenet).	1,7	1,7	1,7	1,7

Bilag 3

	Korrigeret pulje 2017	Foreløbig pulje 2018	BO 2019	BO 2020
Mio. kr.	(2017-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)
Lov nr. 1736 af 27. december 2016 om ændring af lov om apotekervirksomhed og lov om lægemidler.	-1,5	-	-	-
Ændring af vejledning nr. 9351 af 26. maj 2015 om sundhedspersoners og vævscentres virksomhed og forpligtelser i forbindelse med assisteret reproduktion.	1,1	1,1	1,1	1,1
Lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien og sundhedsloven (Oprettelse af særlige pladser på psykiatrisk afdeling) – anlæg.	40,0	0,0	0,0	0,0
Lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien og sundhedsloven (Oprettelse af særlige pladser på psykiatrisk afdeling) – drift.	0,0	57,1	57,1	57,1
Bekendtgørelse nr. 467 af 12. maj 2017 om økonomiske rammer for frit valg til private specialsygehuse m.v. og for specialiseret ambulante behandling på Øfeldt Centrene.	7,9	8,0	8,0	0,6
Bekendtgørelse nr. 1463 af 2. december 2016 om danske Lægemiddelstandarder 2017.0.	2,4	0,8	0,8	0,8
Bekendtgørelse nr. 454 af 27. april 2017 om ændring af bekendtgørelse om humane væv og celler samt Bekendtgørelse nr. 459 af 10. maj 2017 om ændring af bekendtgørelse om tilladelse til og kontrol med håndtering af humane væv og celler.	0,5	-	-	-
I alt	52,1	68,7	68,7	73,0

Beskæftigelsesministeriet

Bilag 3

	Korrigeret pulje 2017	Foreløbig pulje 2018	BO 2019	BO 2020
Mio. kr.	(2017-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)
Arbejdsmarkedets Erhvervs- sikrings genoptagelse af arbejdsskadesager efter EU-dommen om køns- neutrale kapitaliserings- faktorer (C-318/13).	0,4	-	-	-
I alt	0,4	0,0	0,0	0,0
I alt, lov- og cirkulære- program	52,5	68,7	68,7	73,0
III. Andre reguleringer				
Regulering af generelt statstilskud af hensyn til en balanceret udvikling af den regionale økonomi	-	1.127,3	1.127,3	1.127,3
Omlægning af den kommu- nale medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen	3.479,0	-	-	-
Statens Serum Institut vedr. udførelse af diagnostiske analyser	-	1,3	-151,1	-151,1
Center for Offentlig Innovation	-	-2,0	-2,0	-
Regional medfinansiering af ny finansieringsmodel for CPR-data ¹⁾ *	-	-0,6	-1,2	-1,8
Regional medfinansiering af National Serviceplatform og Fælles Medicinkort	-	-36,1	-	-
Regional medfinansiering af Digital Post i årene 2014- 2017	-	0,0	0,0	0,0
Regional medfinansiering af den Fællesoffentlige Digitali- seringsstrategi 2016-2020 ¹⁾	-	-	-	3,3
Demenshandlingsplan (færre, tværfaglige udred- nings- og behandlingssteder)	44,4	50,7	50,7	-
Kræftplan IV (indkøb af apparatur)	190,0	200,0	110,0	-
Kræftplan IV (behandlings- kapacitet på kræftområdet)	-	44,6	111,5	200,8

Bilag 3				
	Korrigeret pulje 2017	Foreløbig pulje 2018	BO 2019	BO 2020
Mio. kr.	(2017-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)	(2018-pl)
Kræftplan IV (øvrige initiativer)	59,0	43,0	44,2	42,8
Styrket indsats på hospitalernes fødeafdelinger	-	-	-	52,0
Regionale midler til synlighed og åbenhed om resultater	22,3	-	-	-
Delvis anlægsfinansiering af 150 nye særlige pladser i psykiatrien ift. Delaftale om udmøntning af satspuljen for 2017-2020: Handlingsplan til forebyggelse af vold på botilbud	60,0	-	-	-
I alt, andre reguleringer	3.854,7	1.428,2	1.289,4	1.273,3
Total	95.367,0	94.321,7	94.315,1	94.303,3

Anm.: Afrunding kan medføre, at tallene ikke summer til totalen.

*) Kompensationsbeløbet efterreguleres i henhold til parternes skriftlige aftale.

1) Permanent udgiftsniveau nås efter BO-periodens udløb. Punktet medtages på følgende års aktstykker.

Bilag 4. Regulering af statstilskud til regioner til udviklingsopgaver

Bilag 4				
	Korrigeret pulje 2017	Foreløbig pulje 2018	BO 2019	BO 2020
Mio. kr.	(2017-pl)	(2018-pl)	(2019-pl)	(2020-pl)
I. Overført tilskudspulje				
Permanent tilskud, jf. akt 133 af 15. juni 2016.	2.287,6	2.287,7	2.287,7	2.287,7
Pris- og lønregulering 2017-2018	-	32,0	32,0	32,0
I alt	2.287,6	2.319,7	2.319,7	2.319,7
III. Andre reguleringer				
Regulering af generelt statstilskud af hensyn til en balanceret udvikling i den regionale økonomi	-	-11,4	-11,4	-11,4
I alt, andre reguleringer	0,0	-11,4	-11,4	-11,4
Total	2.287,6	2.308,3	2.308,3	2.308,3

*) Kompensationsbeløbet efterreguleres i henhold til parternes skriftlige aftale.

1) Permanent udgiftsniveau nås efter BO-periodens udløb. Punktet medtages på følgende års aktstykker.

Bilag 5. Gennemførte ændringer i den statslige regulering, hvor der søges om hjemmel til, at DUT-princippet kan fraviges i kommunernes favør

---

Bilag 5

Børne- og Socialministeriet

Ændringer i gebyret for prøvelse af ægteskab som følge af Lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, udlændingeloven og værgemålsloven (Afskaffelse af muligheden for dispensation fra alderskrav ved indgåelse af ægteskab, anerkendelse af udenlandske ægteskaber og forhøjelse af gebyret for prøvelse af ægteskabsbetingelserne) af januar 2017.

fm.dk